

Υποστήριξη σε νεαρούς
άνδρες πρόσφυγες και
μετανάστες που είναι
επιζώντες σεξουαλικής βίας
ή αντιμετωπίζουν κίνδυνο
σεξουαλικής βίας

Οδηγός για
εργαζόμενους στην
πρώτη γραμμή στην
Ευρώπη

 **WOMEN'S
REFUGEE
COMMISSION**
RESEARCH. RETHINK. RESOLVE.

unicef
for every child

Ευχαριστίες

Ο παρών οδηγός εκπονήθηκε από το Περιφερειακό Γραφείο της UNICEF για την Ευρώπη και την Κεντρική Ασία (ECARO) και το πρόγραμμα της Επιτροπής για τις Γυναίκες Πρόσφυγες (WRC) για τη σεξουαλική βία. Θα θέλαμε να ευχαριστήσουμε όλες τις συναδέλφους που υποστήριξαν την εκπόνηση αυτού του οδηγού, ιδίως στη Βουλγαρία, την Ελλάδα, την Ιταλία και τη Σερβία.

Εκφράζουμε ιδιαίτερη ευγνωμοσύνη προς όλα τα ιδρύματα και τους οργανισμούς που συμμετείχαν στις διαβουλεύσεις και ιδίως προς τους νεαρούς άνδρες που μοιράστηκαν τις ιστορίες και τις απόψεις τους.

Funding provided by the United States
Government

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Στόχος του οδηγού	4
Βασικές εκτιμήσεις	6
Κατευθυντήριες αρχές και διεθνή πρότυπα	13
Παροχή υποστήριξης σε νέους άνδρες που είναι επιζώντες σεξουαλικής βίας ή αντιμετωπίζουν κίνδυνο σεξουαλικής βίας	16
Δημιουργία ευνοϊκού περιβάλλοντος	16
Διαχείριση αποκαλύψεων από νέους άνδρες σχετικά με τη σεξουαλική βία	25
Προετοιμασία	25
Δώστε προσοχή	27
Ακρόαση	28
Διασύνδεση	29
Παραρτήματα	33
Παράρτημα 1. Πιθανές επιπτώσεις της σεξουαλικής βίας στους άνδρες και τα αγόρια	33
Παράρτημα 2. Ορισμοί και ορολογία	34
Παράρτημα 3. Χρήσιμες πηγές	35
Παραπομπές	36

ΣΤΟΧΟΣ ΤΟΥ ΟΔΗΓΟΥ

Ο παρών οδηγός παρέχει συμβουλές για τον τρόπο συνεργασίας με νεαρούς άνδρες πρόσφυγες και μετανάστες στην Ευρώπη που είναι επιζώντες σεξουαλικής βίας ή αντιμετωπίζουν κίνδυνο σεξουαλικής βίας, και την παροχή υποστήριξης σε αυτούς. Ο οδηγός επικεντρώνεται στους νέους άνδρες: μεγαλύτερους εφήβους (ηλικίας 15-17 ετών) και νεαρούς άνδρες (ηλικίας 18-24 ετών). Ο οδηγός αποσκοπεί στην αντιμετώπιση των υφιστάμενων κενών στην παροχή υποστήριξης σε νέους άνδρες που είναι επιζώντες σεξουαλικής βίας ή αντιμετωπίζουν κίνδυνο σεξουαλικής βίας. Στόχος του είναι να βοηθήσει τους εργαζόμενους διαφόρων οργανώσεων και υπηρεσιών οι οποίοι βρίσκονται στην πρώτη γραμμή να ενσωματώσουν την προστασία και την υποστήριξη αυτών των νεαρών ανδρών σε υφιστάμενα προγράμματα προστασίας. Περιλαμβάνει παραδείγματα εφαρμοζόμενων ελπιδοφόρων πρακτικών.

Ο οδηγός επικεντρώνεται στους νέους άνδρες επειδή:

- οι περισσότεροι πρόσφυγες και μετανάστες που φτάνουν στην Ευρώπη εμπίπτουν σε αυτό το ηλικιακό φάσμα, και
- τα αγόρια που κλείνουν τα 18, για τα οποία δεν μεριμνά πλέον το σύστημα παιδικής προστασίας (και αναμένεται να φροντίσουν τα ίδια τον εαυτό τους μόλις ενηλικιωθούν), εξακολουθούν να χρειάζονται υποστήριξη, καθώς ενδεχομένως εξακολουθούν να κινδυνεύουν από βία και εκμετάλλευση.

Για τους σκοπούς του παρόντος οδηγού, ο όρος «εργαζόμενοι στην πρώτη γραμμή» περιλαμβάνει προσωπικό και εθελοντές από οργανώσεις και κρατικές ή μη κρατικές υπηρεσίες, που βρίσκονται σε άμεση επαφή με νεαρούς άνδρες πρόσφυγες και μετανάστες υπό διάφορες ιδιότητες, μεταξύ άλλων κοινωνικοί λειτουργοί, προσωπικό κέντρων υποδοχής, εργαζόμενοι στο πεδίο, επαγγελματίες στον τομέα της ιατρικής και της ψυχικής υγείας και διαπολιτισμικοί μεσολαβητές.

Βασικά στοιχεία για τα παιδιά πρόσφυγες και μετανάστες που φτάνουν στην Ευρώπη:¹

- Τα αγόρια αντιστοιχούσαν στο 86% των 6.177 παιδιών που έφτασαν στην Ελλάδα, την Ιταλία, τη Βουλγαρία, την Ισπανία, την Κύπρο και τη Μάλτα από τον Ιανουάριο έως τον Ιούνιο του 2020, διασχίζοντας τη Μεσόγειο μέσω διαφόρων διαδρομών.
- Στη Σερβία, τα αγόρια αντιστοιχούσαν σε ποσοστό από 73% έως 80% του συνόλου των παιδιών προσφύγων και μεταναστών που φιλοξενήθηκαν σε κρατικά κέντρα κράτησης, υποδοχής και διέλευσης το 2020, και κατά μέσο όρο παρέμειναν στη χώρα μόνο για έναν μήνα περίπου προτού μετακινηθούν.
- Στην Ιταλία, το 95% των παιδιών που έφτασαν στη χώρα μεταξύ Ιανουαρίου και Ιουνίου 2020 ήταν αγόρια, ενώ τα αντίστοιχα ποσοστά στη Βουλγαρία και στην Ελλάδα ήταν 75% και 81%.
- Περίπου το 37% όλων των παιδιών που έφτασαν στην Ελλάδα, την Ισπανία, την Ιταλία, τη Μάλτα, τη Βουλγαρία και την Κύπρο μεταξύ Ιανουαρίου και Ιουνίου 2020 ήταν ασυνόδευτα και χωρισμένα από την οικογένειά τους.
- Το 90% των ασυνόδευτων και χωρισμένων παιδιών που έφτασαν στην Ιταλία, την Ελλάδα, τη Βουλγαρία και τη Μάλτα μεταξύ Ιανουαρίου και Ιουνίου 2020 ήταν ηλικίας 15 έως 17 ετών.

Σημαντική σημείωση: Οι προτάσεις που παρέχονται στον παρόντα οδηγό δεν είναι εξαντλητικές. Ο οδηγός προορίζεται να αποτελέσει αφετηρία με προοπτική εξέλιξης με την πάροδο του χρόνου βάσει νέων γνώσεων και πρακτικών.

Βάση τεκμηρίωσης για τον οδηγό

Ο οδηγός βασίζεται σε ανασκόπηση της υφιστάμενης έρευνας, της βιβλιογραφίας και του υλικού καθοδήγησης σχετικά με την έμφυλη βία, τη σεξουαλική βία κατά ανδρών και αγοριών, τη βία κατά των παιδιών, την παιδική προστασία και τα δεδομένα για τους νέους άνδρες στο πλαίσιο της ευρωπαϊκής αντιμετώπισης του θέματος.

Βασίζεται επίσης σε διαβουλεύσεις με 36 εργαζόμενους σε ανθρωπιστικές οργανώσεις και οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών, οργανισμούς των Ηνωμένων Εθνών και φορείς παροχής υπηρεσιών στη Βουλγαρία, την Ελλάδα, την Ιταλία και τη Σερβία. Επισημαίνεται ότι ο οδηγός διαμορφώθηκε μέσω ομάδων εστιασμένης συζήτησης (FGD) με 31 νέους άνδρες στη Βουλγαρία, την Ιταλία και τη Σερβία.

Σημαντική σημείωση: Ο παρών οδηγός δεν παρέχει καθοδήγηση σχετικά με τον τρόπο πρόληψης και αντιμετώπισης περιστατικών σεξουαλικής εκμετάλλευσης και κακοποίησης που

λαμβάνουν χώρα από το προσωπικό ανθρωπιστικών οργανώσεων. Όλες οι ανθρωπιστικές οργανώσεις οφείλουν να εφαρμόζουν μια προσέγγιση μηδενικής ανοχής, υιοθετώντας ορισμένο κώδικα δεοντολογίας που απαγορεύει κάθε μορφή αυτού του εγκλήματος και να παρέχουν ειδική εκπαίδευση στο σύνολο του προσωπικού και των εθελοντών. Επιπλέον, πρέπει να διαθέτουν μηχανισμό υποβολής αναφορών και παρακολούθησης για την εξέταση ισχυρισμών περί σεξουαλικής εκμετάλλευσης και κακοποίησης και κάθε σχετικής ανάρμοστης συμπεριφοράς.⁴

Βία κατά γυναικών και κοριτσιών

Αν και ο παρών οδηγός επικεντρώνεται στους νέους άνδρες, οι γυναίκες και τα κορίτσια υφίστανται εκτεταμένη βία με φάση το φύλο ανά τον κόσμο και είναι εκείνες κυρίως που βιώνουν τη σεξουαλική βία κατά τη μετανάστευση και κατά την άφιξή τους στην Ευρώπη.

Η βία κατά γυναικών και κοριτσιών οφείλεται στη συστηματική ανισότητα μεταξύ ανδρών και γυναικών. Οι άνδρες και τα αγόρια μπορεί επίσης να βιώνουν βία που σχετίζεται με τους κοινωνικά καθορισμένους ρόλους των φύλων και τα έμφυλα πρότυπα, αλλά η εν λόγω βία δεν έχει τις ρίζες της στην ανισότητα και τις διακρίσεις σε κοινωνικό επίπεδο που αντιμετωπίζουν οι γυναίκες και τα κορίτσια παγκοσμίως.

Σύμφωνα με διεθνείς εκτιμήσεις, **μία στις 10 γυναίκες και κορίτσια κάτω των 20 ετών έχει υποστεί κάποιας μορφής εξαναγκασμό σε σεξουαλική επαφή.**²

Περίπου **1 στις 3 γυναίκες παγκοσμίως έχει υποστεί σωματική ή σεξουαλική βία** από ερωτικό σύντροφο ή σεξουαλική βία από μη ερωτικό σύντροφο κατά τη διάρκεια της ζωής της.³

ΒΑΣΙΚΕΣ ΕΚΤΙΜΗΣΕΙΣ⁵

Οι άνδρες και τα αγόρια εκτίθενται σε σεξουαλική βία στις χώρες καταγωγής τους, κατά τη διάρκεια του ταξιδιού τους και στην Ευρώπη

Ξέραμε ότι ο οδηγός το έκανε αυτό στο αγόρι [το βίαζε]. Μερικά από τα άλλα αγόρια θύμωσαν και ήθελαν να χτυπήσουν τον οδηγό, αλλά φοβήθηκαν ότι θα έκανε το ίδιο και σε αυτούς, οπότε δεν έκαναν τίποτα.

(Noor από το Αφγανιστάν, 18 ετών, ομάδα εστιασμένης συζήτησης στη Σερβία)

Αναγκάστηκαν [οι άνδρες και τα αγόρια] να το κάνουν [να ασκήσουν σεξουαλική βία σε άλλους, συμπεριλαμβανομένων ανδρών και αγοριών] για να σώσουν τη ζωή τους. Δεν είχαν δάκρυα στα μάτια, αλλά μέσα τους έκλαιγαν. Για να επιβιώσεις, κάνεις τα πάντα.

(Adama από την Γκάμπια, 20 ετών, ομάδα εστιασμένης συζήτησης στην Ιταλία)

Η σεξουαλική βία, συμπεριλαμβανομένων των σεξουαλικών βασανιστηρίων, διαπράττεται εις βάρος ανδρών και αγοριών στο πλαίσιο πολλών ένοπλων συγκρούσεων, αλλά και στις διαδρομές προς την Ευρώπη μέσω διάφορων μεταναστευτικών οδών, ιδίως στη Λιβύη. Ορισμένοι άνδρες και έφηβα αγόρια βιώνουν επίσης διάφορα είδη σεξουαλικής βίας, συμπεριλαμβανομένης της σεξουαλικής εκμετάλλευσης, μετά την άφιξή τους στην Ευρώπη.

Τα είδη σεξουαλικής βίας που αναφέρουν οι νέοι άνδρες ότι βίωσαν στη διαδρομή τους προς την Ευρώπη περιλαμβάνουν:

- βιασμό και απόπειρα βιασμού,
- άσκηση βίας στα γεννητικά όργανα (συμπεριλαμβανομένων ξυλοδαρμών, ακρωτηριασμού, και ηλεκτροσόκ),
- εξαναγκασμό στην παρακολούθηση άσκησης σεξουαλικής βίας εις βάρος άλλων,
- εξαναγκασμό στην άσκηση σεξουαλικής βίας εις βάρος άλλων, και
- καταγραφή της σεξουαλικής βίας από τους δράστες ως μέσο εκφοβισμού ή εκβιασμού των επιζώντων ή/και των συγγενών τους.

* Τα ονόματα όλων όσοι συμμετείχαν στις ομάδες εστιασμένης συζήτησης άλλαξαν για λόγους προστασίας της ιδιωτικότητάς τους.

Επισημάνσεις σχετικά με την έρευνα για τη σεξουαλική βία εις βάρος ανδρών και αγοριών

- Μια σειρά μελετών δείχνουν ότι η **σεξουαλική εκμετάλλευση εφήβων αγοριών προσφύγων και μεταναστών μπορεί να είναι ευρέως διαδεδομένη στην Ευρώπη**.⁶
- **Από έρευνα της Επιτροπής για τις Γυναίκες Πρόσφυγες (WRC)** προέκυψε ότι η **σεξουαλική βία εις βάρος ανδρών και αγοριών ενδέχεται να είναι συνηθισμένη στην οδό της κεντρικής Μεσογείου μέσω της Λιβύης προς την Ιταλία** και ότι κάποιοι νέοι άνδρες υφίστανται επίσης **σεξουαλική εκμετάλλευση και κακοποίηση στην Ιταλία**.⁷
- Στο πλαίσιο **μελέτης του 2020**, οι **43 από 55** άνδρες μετανάστες που πέρασαν από τη Λιβύη στην Ευρώπη από το 2017 και μετά **ανέφεραν ότι έγιναν μάρτυρες σεξουαλικής βίας** και το **18,9%** αυτών αποκάλυψαν ότι **βίωσαν σεξουαλική βία στη Λιβύη**.⁸
- Σύμφωνα με **μελέτη** των Γιατρών Χωρίς Σύνορα (MSF) στην κλινική τους στη **Λέσβο, το 28% των επιζώντων σεξουαλικής βίας** που ζήτησαν περίθαλψη μεταξύ Σεπτεμβρίου 2017 και Ιανουαρίου 2018, **ήταν άνδρες**.⁹

Κάποιες ομάδες νέων ανδρών είναι ιδιαίτερα ευάλωτες στη σεξουαλική βία, συμπεριλαμβανομένης της σεξουαλικής εκμετάλλευσης

Το κάνουν [οι νεαροί άνδρες πρόσφυγες και μετανάστες που λούν σεξ] λόγω της οικονομικής τους κατάστασης. Δεν έχουν σταθερότητα, ούτε κάποιον να τους καθοδηγήσει και να τους βοηθήσει να βρουν δουλειά.

(Peter από την Γκάμπια, 22 ετών, ομάδα εστιασμένης συζήτησης στην Ιταλία)

Τα ασυνόδευτα αγόρια κινδυνεύουν ιδιαίτερα από σεξουαλική βία, συμπεριλαμβανομένης της σεξουαλικής εκμετάλλευσης, επειδή είναι αποκομμένα από τα δίκτυα κοινωνικής υποστήριξης και δεν προστατεύονται από κάποιον ενήλικο. Επιπλέον, συχνά έχουν περιορισμένη κατανόηση των νομικών τους δικαιωμάτων.

Οι νεαροί άνδρες στην αρχή της ενηλικίωσης (δηλαδή όσοι είναι 18-21 ετών) αποτελούν άλλη μία ευάλωτη ομάδα στην Ευρώπη, επειδή συχνά δεν είναι πλέον επιλέξιμοι ως αποδέκτες υπηρεσιών που παρέχονται σε παιδιά (όπως η στέγαση). Το κράτος και οι φορείς παροχής υπηρεσιών συχνά περιμένουν από αυτούς να είναι ανεξάρτητοι, καθώς πλέον θεωρούνται ενήλικοι — και αντιμετωπίζονται ως τέτοιοι. Η εξεύρεση ασφαλούς στέγης για αυτήν την ηλικιακή ομάδα αποτελεί μείζονα πρόκληση στο πλαίσιο της ευρωπαϊκής αντιμετώπισης του θέματος των μεταναστών και των προσφύγων συνολικά. Η επισφαλής στέγαση τους καθιστά πιο ευάλωτους στη σεξουαλική βία, καθώς τα αγόρια καταλήγουν μερικές φορές να ζουν στον δρόμο ή με εργοδότες, ή οδηγούνται σε καταλύματα όπου ζουν με ενήλικους άνδρες που μπορεί να τα κακοποιήσουν, ή σε δομές παιδικής προστασίας, όπως δομές παιδικής προστασίας μικρής κλίμακας. Τα παιδιά που ζουν σε δομές παιδικής προστασίας (τόσο τα αγόρια όσο και τα κορίτσια) είναι σχεδόν τέσσερις φορές πιο πιθανό να υποστούν σεξουαλική κακοποίηση από ό,τι τα παιδιά που ζουν σε συνθήκες όπου απολαμβάνουν οικογενειακή φροντίδα.¹⁰

Άλλες ομάδες που είναι ιδιαίτερα ευάλωτες στη σεξουαλική βία και τη σεξουαλική εκμετάλλευση είναι οι ομοφυλόφιλοι, αμφιφυλόφιλοι, διεμφυλικοί, μεσοφυλικοί και κουίρ νέοι άνδρες (ΛΟΑΤΚΙ+). Ευάλωτα είναι επίσης τα αγόρια και οι άνδρες με αναπηρία και, όπως και τα κορίτσια και οι γυναίκες με αναπηρία, συχνά παραβλέπονται στον σχεδιασμό ανθρωπιστικών προγραμμάτων. Τα παιδιά με αναπηρία είναι σχεδόν τρεις φορές πιο πιθανό να υποστούν σεξουαλική κακοποίηση από ό,τι τα παιδιά χωρίς αναπηρία.¹¹

Πολλά αγόρια και νεαροί άνδρες δέχονται επίσης έντονη πίεση να φτάσουν στον προορισμό τους, να κερδίσουν τα προς το ζην και να στείλουν χρήματα στην πατρίδα τους. Αυτό τους καθιστά ακόμα πιο ευάλωτους στη σεξουαλική εκμετάλλευση, επειδή συχνά δεν τους επιτρέπεται να εργαστούν νόμιμα και μπορεί να μην έχουν αρκετά χρήματα προκειμένου να φτάσουν στη χώρα προορισμού ή/και να υποστηρίξουν τους συγγενείς τους στη χώρα καταγωγής. Η έλλειψη πρόσβασης σε ταχείες διαδικασίες οικογενειακής επανένωσης μπορεί να οδηγήσει σε κίνδυνο σεξουαλικής εκμετάλλευσης. Για παράδειγμα, ίσως χρειαστεί να ζητήσουν από διακινητές να τους βοηθήσουν να συνεχίσουν το ταξίδι τους ή να πέσουν θύματα εμπορίας ανθρώπων, γεγονός που τους εκθέτει σε υψηλό κίνδυνο σεξουαλικής βίας, συμπεριλαμβανομένης της εκμετάλλευσης.

⁶ Η UNICEF και η WRC γνωρίζουν ότι το «Λ», που αντιστοιχεί στον όρο λεσβία στο ακρωνύμιο ΛΟΑΤΚΙ+, δεν ισχύει για τον πληθυσμό που καλύπτεται από τον παρόντα οδηγό (έφηβα αγόρια και νεαροί άνδρες), αλλά το ακρωνύμιο χρησιμοποιείται εδώ επειδή είναι γνωστό στους εργαζόμενους στην πρώτη γραμμή της ευρωπαϊκής προσπάθειας για τη μετανάστευση.

Ειδικότερες ευαλωτότητες των ΛΟΑΤΚΙ+ προσφύγων και μεταναστών¹²

Οι ΛΟΑΤΚΙ+ πρόσφυγες και μετανάστες θεωρούνται ιδιαίτερα ευάλωτοι στη σεξουαλική βία, είτε στις χώρες καταγωγής τους, είτε κατά τη διάρκεια του ταξιδιού τους, είτε κατά την άφιξή τους στην Ευρώπη. Συχνά διαφεύγουν από διακρίσεις και διώξεις στις χώρες καταγωγής τους αλλά έρχονται αντιμέτωποι με περαιτέρω ομοφοβία/τρανσφοβία, διακρίσεις, στιγματισμό και ενίοτε βία από άλλους πρόσφυγες και μετανάστες, από μέλη της κοινότητας υποδοχής, καθώς και από το προσωπικό των οργανώσεων που υποτίθεται ότι τους βοηθούν και τους προστατεύουν. Αυτό σημαίνει ότι οι ΛΟΑΤΚΙ+ πρόσφυγες και μετανάστες μπορεί να αποκλείονται από βασική προστασία και υπηρεσίες, όπως στέγη, ευκαιρίες βιοπορισμού ή πρόσβασης σε υπηρεσίες υγείας, με αποτέλεσμα ο αποκλεισμός αυτός να τους καθιστά πιο ευάλωτους στη σεξουαλική εκμετάλλευση από άνδρες, ενίοτε δε και από γυναίκες.

Ελπιδοφόρες πρακτικές για την προστασία των νέων ανδρών προσφύγων και μεταναστών από τη σεξουαλική εκμετάλλευση

Για την προστασία των νέων ανδρών από τη σεξουαλική εκμετάλλευση, **τα προγράμματα παροχής υποστήριξης σε αυτούς θα πρέπει να εξετάζουν τις ανάγκες τους συνολικά και να στοχεύουν στην αντιμετώπιση των διαφόρων παραγόντων που τους θέτουν σε κίνδυνο.**

Παραδείγματα:

- Έχει αποδειχθεί ότι **τα προγράμματα που συνδυάζουν την παροχή χρηματικού βοηθήματος με την εκπαίδευση σε δεξιότητες ζωής και υπηρεσίες υποστήριξης** μειώνουν την ευαλωτότητα ως προς τη σεξουαλική εκμετάλλευση. Οι νέοι άνδρες που διαθέτουν μετρητά μπορεί να είναι λιγότερο ευάλωτοι στη σεξουαλική εκμετάλλευση και η σύνδεση της λήψης χρηματικού βοηθήματος με την εκπαίδευση σε δεξιότητες ζωής μπορεί να βοηθήσει ώστε οι νέοι άνδρες να αποκτήσουν γνώσεις και δεξιότητες που τους καθιστούν λιγότερο ευάλωτους.¹³
- **Η παροχή ασφαλούς στέγης**, ιδίως για τα ασυνόδευτα αγόρια και τους νεαρούς άνδρες που πρόσφατα έκλεισαν τα 18 και δεν δύνανται πλέον να επωφεληθούν από υπηρεσίες φιλοξενίας που παρέχονται σε ανήλικους, μπορεί επίσης να αποτελέσει αποτελεσματική παρέμβαση για την προστασία των νεαρών ανδρών από τη σεξουαλική εκμετάλλευση, ώστε να μην χρειάζεται να υπομένουν σχέσεις εκμετάλλευσης ή να πωλούν σεξ με αντάλλαγμα τη στέγαση.¹⁴
- **Τα προγράμματα καθοδήγησης (mentorship) και επιτροπείας** μπορεί να προστατεύσουν τους νεαρούς άνδρες από τη σεξουαλική εκμετάλλευση, καθώς θα είναι σε θέση να ανταποκρίνονται καλύτερα στις ανάγκες τους εάν έχουν την υποστήριξη μέντορα ή επιτρόπου.¹⁵

Παραδείγματα ελπιδοφόρων πρακτικών

- Στην Ελλάδα, η **CARE** και ο τοπικός εταίρος της, **PRAKSIS**, δημιούργησαν ένα κέντρο φιλοξενίας για νεαρούς άνδρες πρόσφυγες ηλικίας 18 έως 22 ετών που ταξιδεύουν μόνοι τους.
- Η μη κυβερνητική οργάνωση **INTERSOS** διαθέτει κινητή μονάδα στη Ρώμη. Η μονάδα περιλαμβάνει διαπολιτισμικούς μεσολαβητές, ψυχολόγο που παρέχει εκπαίδευση σε δεξιότητες ζωής, ευαισθητοποιεί σχετικά με τη σεξουαλική βία και έρχεται σε επαφή με πολλούς νεαρούς άνδρες που ζουν στον δρόμο, καθώς και κινητή κλινική μονάδα υγείας για τη διενέργεια προληπτικών ιατρικών εξετάσεων και την παροχή συμβουλευτικής ψυχικής υγείας για πρόσφυγες και μετανάστες.

Οι νέοι άνδρες δεν θεωρούνται ευάλωτοι στη σεξουαλική βία

|| Ίσως φοβούνται [οι άνδρες επιζώντες] ότι αν μιλήσουν σε φίλο τους για ό,τι συνέβη, ειδικά αν αυτό έγινε πολλές φορές, οι άλλοι θα νομίζουν ότι τους άρεσε και ότι ήθελαν να τους συμβεί. ||

(Mohammad από το Αφγανιστάν, 18 ετών, ομάδα εστιασμένης συζήτησης στη Σερβία)

Σύμφωνα με τη σχετική βιβλιογραφία και τις διαβουλεύσεις με οργανώσεις, οι εργαζόμενοι στην πρώτη γραμμή σπανίως γνωρίζουν ότι οι νέοι άνδρες κινδυνεύουν από σεξουαλική βία και εκμετάλλευση. Αντιθέτως, οι νέοι άνδρες συχνά θεωρούνται απειλή για τις γυναίκες και τα κορίτσια ως αποτέλεσμα ρατσιστικών, έμφυλων στερεοτύπων. Το αντιμεταναστευτικό αίσθημα και οι φόβοι για την τρομοκρατία δημιουργούν την αντίληψη ότι οι άνδρες πρόσφυγες και μετανάστες αποτελούν απειλή, ενώ συχνά παραβλέπεται το γεγονός ότι οι ίδιοι είναι ευάλωτοι στη σεξουαλική βία.

Τέτοιες αρνητικές στάσεις και παρανοήσεις, σε συνδυασμό με την περιορισμένη γνώση σχετικά με το πώς οι άνδρες και τα αγόρια βιώνουν τη σεξουαλική βία, ενδέχεται να αποτρέψουν το προσωπικό πρώτης γραμμής από την παροχή υποστήριξης στους νέους άνδρες και την πρόσβαση των επιζώντων σε υπηρεσίες παροχής άμεσης βοήθειας. Όταν δεν αναγνωρίζεται το γεγονός ότι οι νέοι άνδρες είναι ευάλωτοι στη σεξουαλική βία, οι φορείς παροχής υπηρεσιών ενδέχεται να μην επικεντρώνουν τις προσπάθειες ευαισθητοποίησης στους νέους άνδρες σχετικά με τις υπηρεσίες που είναι διαθέσιμες σε αυτούς, με αποτέλεσμα να δημιουργούνται υπηρεσίες για τη σεξουαλική βία οι οποίες όμως δεν είναι προσαρμοσμένες στους άνδρες επιζώντες, ούτε κατάλληλες για αυτούς.

Οι επιπτώσεις της σεξουαλικής βίας είναι σοβαρές και εκτεταμένες

|| Η προσωπικότητά του [του επιζώντος] άλλαξε εντελώς: από ήσυχος και ταπεινός, έγινε επιθετικός. ||

(Abdoulaye από τη Γουινέα, 27 ετών, ομάδα εστιασμένης συζήτησης στην Ιταλία)

Προκειμένου να υποστηρίξουν τους νέους άνδρες, οι φορείς παροχής υπηρεσιών πρέπει να κατανοήσουν τις επιπτώσεις της σεξουαλικής βίας σε αυτήν την ευάλωτη ομάδα. Ο αντίκτυπος όλων των μορφών σεξουαλικής βίας, συμπεριλαμβανομένης της παρακολούθησης άσκησης σεξουαλικής βίας, μπορεί να είναι πολύ σοβαρός, όχι μόνο για τους επιζώντες, αλλά και για τις οικογένειες και τις κοινότητές τους. Η σεξουαλική βία έχει πολλές διαφορετικές βραχυπρόθεσμες και μακροπρόθεσμες συνέπειες, ψυχολογικές, σωματικές, κοινωνικές και οικονομικές (βλ. Παράρτημα 1 - Πιθανές επιπτώσεις της σεξουαλικής βίας στους άνδρες και τα αγόρια).

Κάθε επιζών σεξουαλικής βίας επηρεάζεται διαφορετικά και δεν υπάρχει τυποποιημένος τρόπος αντίδρασης. Πολλοί παράγοντες θα επηρεάσουν τον τρόπο με τον οποίο ο επιζών αντιδρά στην τραυματική εμπειρία, μεταξύ άλλων οι πόροι που διαθέτει, οι στρατηγικές αντιμετώπισης που εφαρμόζει, καθώς και η προσωπική του ιστορία. Ενώ η επικρατούσα αντίληψη είναι ότι οι επιζώντες εμφανίζονται πιο ήσυχοι, θλιμμένοι και απομονωμένοι κοινωνικά, ορισμένοι επιστρατεύουν φωνές και γίνονται επιθετικοί ως αντίδραση στη σεξουαλική βία.²⁴

Σημαντική σημείωση: Παρά τις σοβαρές επιπτώσεις της σεξουαλικής βίας, πολλοί άνδρες επιζώντες (καθώς και γυναίκες και άλλοι επιζώντες) είναι ανθεκτικοί και μπορούν να ανακάμψουν από τις εμπειρίες αυτές εάν έχουν επαρκή υποστήριξη και φροντίδα. Στο πλαίσιο αυτής της υποστήριξης θα πρέπει να εντοπίζονται και να αξιοποιούνται τα δυνατά σημεία του επιζώντος και να ενισχύονται οι θετικοί μηχανισμοί αντιμετώπισης που διαθέτει, καθώς και η ανθεκτικότητά του.

Μύθοι σχετικά με τη σεξουαλική βία και τους άνδρες και τα αγόρια

✗ ΜΥΘΟΣ: Τα αγόρια που επιβιώνουν από σεξουαλική βία είναι πιθανό να μετατραπούν σε θύτες.

✓ ΓΕΓΟΝΟΣ: Οι έρευνες δείχνουν ότι τα περισσότερα αγόρια που κακοποιήθηκαν σεξουαλικά ΔΕΝ γίνονται βίαια ως ενήλικες και ΔΕΝ κακοποιούν παιδιά.¹⁶ Πρόκειται για μια αντίληψη που στιγματίζει ιδιαίτερα τους άνδρες επιζώντες, καθώς και οι ίδιοι συχνά φοβούνται ότι θα γίνουν θύτες.

✗ ΜΥΘΟΣ: Οι άνδρες και τα αγόρια που είχαν στύση κατά τη διάρκεια άσκησης σεξουαλικής βίας εις βάρος τους σίγουρα το απολάμβαναν.

✓ ΓΕΓΟΝΟΣ: Οι άνδρες και τα αγόρια μπορεί ενίοτε να εμφανίσουν ανεπιθύμητη στύση κατά τη διάρκεια άσκησης σεξουαλικής βίας εις βάρος τους (συμπεριλαμβανομένου του εξαναγκασμού σε παρακολούθηση βίας). Πρόκειται για σωματική αντίδραση που ΔΕΝ μπορούν να ελέγξουν. Αυτό δεν σημαίνει ότι ήθελαν να τους ασκηθεί σεξουαλική βία ούτε ότι την απολάμβαναν.¹⁷

✗ ΜΥΘΟΣ: Η σεξουαλική κακοποίηση από άνδρες κάνει τα ετεροφυλόφιλα αγόρια και τους νεαρούς άνδρες ομοφυλόφιλους.

✓ ΓΕΓΟΝΟΣ: Η σεξουαλική βία, ιδίως ο βιασμός από άνδρα, μπορεί να προκαλέσει σύγχυση στον άνδρα επιζώντα σχετικά με τον σεξουαλικό του προσανατολισμό και να του δημιουργήσει τον φόβο ότι αυτή η εμπειρία τον «έκανε ομοφυλόφιλο» ή ότι δεν είναι πλέον «πραγματικός» άνδρας. Η σεξουαλική βία ΔΕΝ καθορίζει τη σεξουαλικότητα του αγοριού ή του νεαρού άνδρα ούτε αλλάζει τον σεξουαλικό προσανατολισμό του.¹⁸

✗ ΜΥΘΟΣ: Η σεξουαλική κακοποίηση αγοριών από γυναίκες δεν είναι σεξουαλική βία.

✓ ΓΕΓΟΝΟΣ: Η σεξουαλική βία από ΟΠΟΙΟΝΔΗΠΟΤΕ θύτη είναι επιβλαβής. Η σεξουαλική βία με θύτες γυναίκες είναι πολύ πιο σπάνια, δεν παύει όμως να είναι επιβλαβής. Η σεξουαλική κακοποίηση αγοριών από γυναίκες συχνά αποτελεί αντικείμενο αστεϊσμού, θεωρείται εκπαιδευτική σεξουαλική εμπειρία ή εξυμνείται ως κάτι θετικό.¹⁹ Τέτοιες συμπεριφορές μπορεί να δημιουργήσουν στους άνδρες επιζώντες ντροπή, σύγχυση και απροθυμία να αποκαλύψουν περιστατικά άσκησης βίας από γυναίκες.

✗ ΜΥΘΟΣ: Τα έφηβα αγόρια μπορούν να συναινέσουν στην πώληση σεξ.

✓ ΓΕΓΟΝΟΣ: Όπως αναφέρεται στο [Προαιρετικό Πρωτόκολλο της Σύμβασης για τα Δικαιώματα του Παιδιού](#), ΚΑΘΕ άτομο κάτω των 18 ετών που πουλάει σεξ είναι θύμα σεξουαλικής εκμετάλλευσης. Οι φορείς παροχής υπηρεσιών πιστεύουν μερικές φορές ότι τα έφηβα αγόρια πωλούν σεξ «εθελοντικά» ή «οικειοθελώς» και δεν το αντιλαμβάνονται ως σεξουαλική βία. Αυτή η στάση συμβάλλει στο να παραβλέπεται και να μην λαμβάνεται σοβαρά υπόψη η σεξουαλική εκμετάλλευση των αγοριών.²⁰

✗ ΜΥΘΟΣ: Δεδομένου ότι ορισμένες κοινωνίες «επιτρέπουν» τη σεξουαλική επαφή μεταξύ ενήλικου και ανήλικου άνδρα στην κουλτούρα τους, δεν πρόκειται στην πραγματικότητα για σεξουαλική βία.

✓ ΓΕΓΟΝΟΣ: Σύμφωνα με το Προαιρετικό [Πρωτόκολλο της Σύμβασης για τα Δικαιώματα του Παιδιού](#), ΟΠΟΙΟΔΗΠΟΤΕ σεξουαλική επαφή μεταξύ ενήλικα και παιδιού είναι σεξουαλική βία, ακόμη και αν ο επιζών δεν πιστεύει ότι έχει κακοποιηθεί. Οι επιζώντες και οι φορείς παροχής υπηρεσιών ενδέχεται να υποβαθμίσουν το ζήτημα, θεωρώντας το μέρος της πολιτισμικής παράδοσης που επικρατεί στη χώρα καταγωγής του αγοριού. Για παράδειγμα, το bacha bazi («αγόρι για παιχνίδι») είναι σύνθηρες σε κάποια μέρη του Αφγανιστάν και του Πακιστάν. Οι φορείς παροχής υπηρεσιών ενδέχεται να μην αναγνωρίσουν ότι πρόκειται για σεξουαλική βία και θα πρέπει να μάθουν πώς να ανταποκρίνονται κατάλληλα όταν αντιμετωπίζουν τέτοιες περιπτώσεις.²¹

✗ ΜΥΘΟΣ: Στους νεαρούς γκέι άντρες αρέσει να κάνουν σεξ με άντρες, άρα δεν μπορεί να νοείται βιασμός.

✓ ΓΕΓΟΝΟΣ: Οι ΛΟΑΤΚΙ+ νέοι και άνδρες μπορεί να κατηγορήσουν τον εαυτό τους αν βιώσουν σεξουαλική βία, να νιώσουν μίσος για τον εαυτό τους και να πιστέψουν ότι το αξίζουν ως τιμωρία για τη μη συμμόρφωσή τους με τις προσδοκίες της κοινωνίας. Ορισμένοι φορείς παροχής υπηρεσιών ενστερνίζονται αυτές τις επιβλαβείς πεποιθήσεις.²² Οποιαδήποτε σεξουαλική πράξη ενάντια στη θέληση ενός ατόμου αποτελεί σεξουαλική βία, ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΩΣ σεξουαλικού προσανατολισμού του επιζώντος.

✗ ΜΥΘΟΣ: Οι νέοι άνδρες έχουν αρκετή δύναμη ώστε να αποκρούσουν τον δράστη.

✓ ΓΕΓΟΝΟΣ: Οι άνδρες επιζώντες συχνά κατηγορούν τον εαυτό τους επειδή δεν υπερασπίστηκαν τον εαυτό τους ή άλλους από τη σεξουαλική βία, ακόμα και σε καταστάσεις όπου απειλούνταν η ζωή τους. Η αντίληψη αυτή βασίζεται στο επιβλαβές έμφυλο στερεότυπο ότι οι άνδρες και τα αγόρια έχουν πάντα τη σωματική δύναμη και την ικανότητα να αντισταθούν.²³ ΟΠΟΙΟΣΔΗΠΟΤΕ μπορεί να πέσει θύμα σεξουαλικής βίας και το θύμα δεν φταίει ΠΟΤΕ.

Τα προγράμματα και οι φορείς παροχής υπηρεσιών χρειάζονται βοήθεια για να υποστηρίξουν τους άνδρες επιζώντες και να τους διασυνδέσουν με τις κατάλληλες υπηρεσίες

Δεδομένου ότι το μεγαλύτερο ποσοστό των αφιχθέντων είναι νέοι άνδρες και αγόρια, μεγάλο μέρος των προγραμμάτων για τους πρόσφυγες και τους μετανάστες στο πλαίσιο της ευρωπαϊκής προσπάθειας αντιμετώπισης εστιάζει σε αυτούς. Υπάρχουν κέντρα ημέρας, προγράμματα που ενισχύουν την επαφή με την κοινότητα, εκπαιδευτικά προγράμματα και πολλές άλλες δράσεις για τους νέους άνδρες, συμπεριλαμβανομένων των ασυνόδευτων αγοριών. Ωστόσο, πολύ λίγα από αυτά τα προγράμματα στηρίζουν ή εντοπίζουν τους επιζώντες σεξουαλικής βίας ή όσους κινδυνεύουν από τη συγκεκριμένη μορφή βίας. Οι εργαζόμενοι στην πρώτη γραμμή ενδέχεται να μην

γνωρίζουν ότι η σεξουαλική βία μπορεί να χρησιμοποιηθεί εναντίον ανδρών και αγοριών και συχνά υποτιμούν το πόσο ευάλωτοι είναι οι νέοι άνδρες. Όταν χρειάζεται να διαχειριστούν την περίπτωση άνδρα επιζώντα, μπορεί να μην ξέρουν πώς να αντιδράσουν, ούτε πού να τον παραπέμψουν για περίθαλψη.

Προς το παρόν, υπάρχουν ελάχιστες πληροφορίες σχετικά με αποτελεσματικές παρεμβάσεις για νεαρούς άνδρες επιζώντες ή όσους βρίσκονται σε κίνδυνο, καθώς υπάρχουν πολύ λίγα προγράμματα για την υποστήριξή τους σε ευρωπαϊκό επίπεδο.

Σημαντική σημείωση: Οι προσεγγίσεις και οι υπηρεσίες για τους άνδρες επιζώντες σεξουαλικής βίας θα πρέπει, όπου αυτό είναι εφικτό και σκόπιμο, να διαφέρουν από εκείνες που είναι διαθέσιμες για τις γυναίκες και τα κορίτσια. Στην προσπάθεια να βελτιωθεί η πρόσβαση των ανδρών επιζώντων σεξουαλικής βίας σε υπηρεσίες και η παροχή προστασίας σε αυτούς, είναι σημαντικό να μην προκύψουν προβλήματα σε χώρους και υπηρεσίες που προορίζονται για γυναίκες επιζήσασες. Για παράδειγμα, εάν, ελλείψει άλλων επιλογών, οι χώροι που είναι φιλικό προς τις γυναίκες καταστούν προσβάσιμοι σε άνδρες επιζώντες, οι γυναίκες και τα κορίτσια μπορεί να μην αισθάνονται πιο ασφαλείς στους χώρους αυτούς. Απαιτείται προσεκτική αξιολόγηση ώστε να προσδιοριστούν τα σημεία εισόδου τα οποία οι νέοι άνδρες θεωρούν ασφαλή και κατάλληλα και να αποφασιστεί πώς αυτά θα κοινοποιηθούν στις κοινότητες των προσφύγων και των μεταναστών.

Οι νέοι πρόσφυγες και μετανάστες έρχονται αντιμέτωποι με πολλά εμπόδια όσον αφορά την πρόσβαση σε υπηρεσίες²⁵

Οι νεαροί άνδρες πρόσφυγες και μετανάστες επιζώντες βίας έρχονται αντιμέτωποι με εμπόδια όσον αφορά την πρόσβαση σε υπηρεσίες, ορισμένα εκ των οποίων είναι παρόμοια με εκείνα που αντιμετωπίζουν οι γυναίκες και τα κορίτσια πρόσφυγες και μετανάστριες, ενώ άλλα διαφέρουν. Τα εμπόδια αυτά περιλαμβάνουν:

- **Αρνητικές στάσεις και πρακτικές από φορείς παροχής υπηρεσιών**, συμπεριλαμβανομένων των διακρίσεων (που βασίζονται, για παράδειγμα, στον ρατσισμό, την ομοφοβία, την τρανσφοβία ή την ξενοφοβία), της δυσπιστίας, της έλλειψης ενσυναίσθησης και των ταπεινωτικών σχολίων.
- **Περιορισμένη κατάρτιση του προσωπικού**, μεταξύ άλλων σχετικά με τους ιδιαίτερους κινδύνους και τις ανάγκες των ανδρών επιζώντων, καθώς και τον τρόπο υποστήριξης τους θέτοντας στο επίκεντρο τον επιζώντα.
- **Περιορισμένα σημεία πρόσβασης σε υπηρεσίες για τους άνδρες επιζώντες**, καθώς η μέριμνα για τους επιζώντες ενδέχεται να συνδέεται με υπηρεσίες προσανατολισμένες στις γυναίκες (π.χ. χώροι φιλικό προς τις γυναίκες και τα κορίτσια ή υπηρεσίες σεξουαλικής και αναπαραγωγικής υγείας), γεγονός που ίσως αποτρέψει τους άνδρες επιζώντες από το να τις χρησιμοποιήσουν ή που η χρήση των υπηρεσιών αυτών από άνδρες επιζώντες ενδέχεται να αποτελέσει πρόκληση για τις γυναίκες και τα κορίτσια επιζώσες.
- **Αδύναμα ή ανύπαρκτα συστήματα παραπομπής**, κάτι που μπορεί να σημαίνει ότι οι επιζώντες δεν παραπέμπονται για περαιτέρω φροντίδα. Μπορεί να διστάζουν να αναφέρουν τις εμπειρίες τους αν γνωρίζουν ότι θα χρειαστεί να επαναλάβουν την ιστορία τους πολλές φορές και σε διαφορετικούς ανθρώπους.
- **Έλλειψη γνώσεων σχετικά με τις διαθέσιμες υπηρεσίες** και τα οφέλη της αναζήτησης φροντίδας (για παράδειγμα για την πρόληψη ή τη θεραπεία σεξουαλικώς μεταδιδόμενων νοσημάτων), καθώς και σχετικά με τα οφέλη των υπηρεσιών ψυχικής υγείας.
- **Φόβο για νομικές συνέπειες** που σχετίζονται, για παράδειγμα, με τις απαιτήσεις για υποχρεωτική αναφορά περιστατικών βίας, τις αιτήσεις ασύλου, ποινικές κατηγορίες για εξαναγκασμό σε άσκηση σεξουαλικής βίας ή με διώξεις για σεξουαλική δραστηριότητα μεταξύ ατόμων του ίδιου φύλου.
- **Φόβο ότι θα «κολλήσουν»** στη χώρα διέλευσης αν απευθυνθούν σε υπηρεσίες αντιμετώπισης.
- **Ανεπαρκή κεφάλαια** για ιατρικές υπηρεσίες (καθώς πολλές χώρες δεν έχουν δωρεάν υγειονομική περίθαλψη).
- **Κωλύματα στην επικοινωνία** λόγω της έλλειψης διαπολιτισμικών μεσολαβητών / διερμηνέων στα σημεία εξυπηρέτησης.
- **Περιορισμένο ωράριο λειτουργίας των υπηρεσιών**, ιδίως για τους νέους άνδρες που εργάζονται.
- **Έλλειψη εξοικείωσης** με τα συστήματα υγείας και κοινωνικής πρόνοιας στη χώρα υποδοχής.
- **Δυσπιστία** για το κατά πόσον οι υπηρεσίες θα τηρούν το απόρρητο, δεν θα επικρίνουν ή θα είναι ασφαλείς. Οι κοινότητες των προσφύγων και των μεταναστών συχνά φοβούνται ιδίως τις υπηρεσίες ψυχικής υγείας, γι' αυτό μπορεί να προτιμούν να αναζητούν υποστήριξη από παραδοσιακούς θεραπευτές, θρησκευτικούς ηγέτες ή μέλη της κοινότητας.

Οι νέοι άνδρες που βίωσαν ή βιώνουν σεξουαλική βία (συμπεριλαμβανομένων της σεξουαλικής εκμετάλλευσης):

- μπορεί να φοβούνται ότι θα παραβιαστεί το απόρρητο και ότι τα μέλη της οικογένειάς τους και της κοινότητας (συμπεριλαμβανομένων εκείνων στη χώρα καταγωγής τους) θα μάθουν για τη σεξουαλική βία,
- μπορεί να φοβούνται ότι οι ίδιοι ή/και η οικογένειά τους θα αποκλειστούν ή θα αντιμετωπίσουν διακρίσεις στη χώρα υποδοχής και στη χώρα καταγωγής,
- μπορεί να φοβούνται εκ νέου θυματοποίηση ή αντίποινα από τον/τους δράστη/-ες (εις βάρος των ίδιων αλλά και εις βάρος της οικογένειας και των φίλων τους) στη χώρα υποδοχής και στη χώρα καταγωγής,
- μπορεί να αισθάνονται ντροπή και ενοχές και να κατηγορούν τον εαυτό τους ότι «επέτρεψαν» να ασκηθεί η βία,
- μπορεί να φοβούνται ότι δεν θα τους πιστέψουν, ότι θα τους κρίνουν ή ότι θα τους χλευάσουν,
- μπορεί να ανησυχούν ότι έχασαν τον ανδρισμό τους ή ότι «πλέον δεν θα τους θεωρούν άνδρες» ή (οι ετεροφυλόφιλοι επιζώντες) ότι θα θεωρηθούν ομοφυλόφιλοι, και
- εάν ανήκουν στην κοινότητα ΛΟΑΤΚΙ+, μπορεί να φοβούνται ότι θα αποκαλυφθεί ο σεξουαλικός προσανατολισμός τους παρά τη θέλησή τους στις οικογένειες ή στις κοινότητές τους από τους εργαζόμενους στην πρώτη γραμμή.

|| Παρόλο που δεν έχω τέτοιο πρόβλημα [σχετικό με τη σεξουαλική βία] και θέλω απλώς να μάθω περισσότερα για αυτό, αν με ακούσουν να κάνω ερωτήσεις, ίσως σκεφτούν ότι συνέβη σε μένα ||

(Milad από το Αφγανιστάν, 18 ετών, ομάδα εστιασμένης συζήτησης στη Σερβία)

|| Αν κάποιος πει σε κάποιον άλλον τι έζησε, τότε δεν θα είναι πλέον μυστικό, και υπάρχει ο κίνδυνος να τον κοροϊδέψουν και να απομονωθεί από την κοινότητα. ||

(Adama από την Γκάμπια, 20 ετών, ομάδα εστιασμένης συζήτησης στην Ιταλία)

ΚΑΤΕΥΘΥΝΤΗΡΙΕΣ ΑΡΧΕΣ ΚΑΙ ΔΙΕΘΝΗ ΠΡΟΤΥΠΑ

Η τήρηση των κατευθυντήριων αρχών που ήδη υφίστανται είναι ζωτικής σημασίας για την παροχή αποτελεσματικής υποστήριξης στους επιζώντες και προκειμένου να αποφευχθεί η πρόκληση βλάβης. Οι ακόλουθες βασικές αρχές θα πρέπει να διέπουν πάντα την εργασία που σχετίζεται με επιζώντες σεξουαλικής βίας.

Κατευθυντήρια αρχή: Αποφυγή πρόκλησης βλάβης²⁶

Οι εργαζόμενοι στην πρώτη γραμμή και οι φορείς παροχής υπηρεσιών πρέπει να λαμβάνουν κάθε αναγκαίο μέτρο ώστε να αποφεύγουν να εκθέτουν τα πρόσωπα σε περαιτέρω βλάβη ως αποτέλεσμα των ενεργειών τους. Για παράδειγμα, οι επιζώντες δεν πρέπει ποτέ να πιέζονται να αποκαλύψουν ή να συζητήσουν τη σεξουαλική βία αν δεν το θέλουν.

Κατευθυντήριες αρχές για μια προσέγγιση με επίκεντρο τον επιζώντα²⁷

Η εργασία που σχετίζεται με επιζώντες θα πρέπει να διέπεται συνολικά από την προσέγγιση που θέτει στο επίκεντρο τον επιζώντα, η οποία αποτελείται από τις τέσσερις κατευθυντήριες αρχές που περιγράφονται παρακάτω. Αυτές οι κατευθυντήριες αρχές πρέπει να ακολουθούνται σε κάθε αλληλεπίδραση μεταξύ εργαζομένων στην πρώτη γραμμή και επιζώντων, ανεξαρτήτως του συγκεκριμένου ρόλου του εργαζομένου στην πρώτη γραμμή. Οι αρχές αυτές αποτελούν επίσης τη βάση για όλους τους ανθρωπιστικούς φορείς για κάθε πρόγραμμα σχετικό με τη σεξουαλική βία.

- » **Αρχή 1: Ασφάλεια.** Η ασφάλεια δεν αφορά μόνο τη σωματική ασφάλεια, αλλά και την αίσθηση ψυχολογικής και συναισθηματικής ασφάλειας. Είναι σημαντικό να λαμβάνονται υπόψη οι ανάγκες ασφάλειας και προστασίας κάθε επιζώντος, των μελών της οικογένειάς του και όσων του παρέχουν φροντίδα και υποστήριξη. Κάθε άτομο έχει το δικαίωμα να απολαμβάνει προστασία από περαιτέρω βία.
- » **Αρχή 2: Εμπιστευτικότητα.** Η εμπιστευτικότητα προάγει την ασφάλεια, την εμπιστοσύνη και την ενδυνάμωση. Αντανακλά την πεποίθηση ότι οι άνθρωποι έχουν το δικαίωμα να επιλέξουν αν θα πουν την ιστορία τους (ή όχι) και σε ποιον. Τήρηση της εμπιστευτικότητας σημαίνει ότι οι εργαζόμενοι στην πρώτη γραμμή δεν αποκαλύπτουν καμία

πληροφορία σε κανέναν χωρίς την συναίνεση κατόπιν ενημέρωσης του ενδιαφερόμενου. Υπάρχουν εξαιρέσεις από την υποχρέωση τήρησης της αρχής της εμπιστευτικότητας,²⁸ και είναι πολύ σημαντικό το προσωπικό να τις γνωρίζει.

- » **Αρχή 3: Σεβασμός.** Όλοι όσοι έρχονται σε επαφή με επιζώντες οφείλουν να διαδραματίσουν έναν ρόλο στην υποστήριξη της αξιοπρέπειας, του αυτοπροσδιορισμού και της ενδυνάμωσης των προσώπων αυτών. Ο μη σεβασμός της αξιοπρέπειας, των επιθυμιών και των δικαιωμάτων τους μπορεί να αυξήσει το αίσθημα αδυναμίας και ντροπής που νιώθουν, να μειώσει την αποτελεσματικότητα των παρεμβάσεων και να προκαλέσει εκ νέου θυματοποίηση και περαιτέρω βλάβη.
- » **Αρχή 4: Αποφυγή διακρίσεων.** Κάθε άνθρωπος έχει δικαίωμα να λαμβάνει την καλύτερη δυνατή βοήθεια, χωρίς διακρίσεις λόγω φύλου, ηλικίας, αναπηρίας, φυλής, χρώματος, γλώσσας, θρησκευτικών ή πολιτικών πεποιθήσεων, σεξουαλικού προσανατολισμού, κοινωνικής θέσης, κοινωνικής τάξης ή οποιουδήποτε άλλου χαρακτηριστικού.

Η προσέγγιση με επίκεντρο τον επιζώντα στοχεύει στη δημιουργία ενός περιβάλλοντος υποστήριξης στο πλαίσιο του οποίου τα δικαιώματα κάθε επιζώντος γίνονται σεβαστά και κάθε επιζών αντιμετωπίζεται με σεβασμό της αξιοπρέπειάς του. Βάσει της προσέγγισης με επίκεντρο τον επιζώντα, θεωρείται δεδομένο ότι κάθε επιζών:

- έχει ίσα δικαιώματα στη φροντίδα και την υποστήριξη,
- είναι μοναδικός,
- αντιδρά διαφορετικά στην εμπειρία της σεξουαλικής βίας,
- έχει διαφορετικά δυνατά σημεία, ικανότητες, πόρους και ανάγκες,
- έχει το δικαίωμα, ανάλογα με την ηλικία του και τις περιστάσεις, να αποφασίζει ποιος θα πρέπει να μάθει τι του συνέβη και τι θα πρέπει να γίνει στη συνέχεια, και θα πρέπει να αντιμετωπίζεται με σεβασμό, ευγένεια και ενσυναίσθηση, και θα πρέπει ο αποδέκτης των λεγομένων του να τον πιστεύει.

Κατευθυντήριες αρχές για την αντιμετώπιση παιδιών επιζώντων σεξουαλικής κακοποίησης²⁹

- » **Πρώθηση του βέλτιστου συμφέροντος του παιδιού.** Είναι κεντρικής σημασίας για τη φροντίδα του παιδιού να τίθεται σε προτεραιότητα το δικό του συμφέρον. Κρίσιμη παράμετρος για τη διασφάλιση του συμφέροντος του παιδιού είναι η εξασφάλιση της σωματικής και συναισθηματικής του ασφάλειας. Οι εργαζόμενοι στην πρώτη γραμμή και οι φορείς παροχής υπηρεσιών πρέπει να αξιολογούν τις θετικές και αρνητικές συνέπειες κάθε ενέργειας, με πλήρη συμμετοχή του παιδιού και των φροντιστών του (ανάλογα με την περίπτωση). Προτιμάται πάντα η λιγότερο επιβλαβής πορεία δράσης. Όλες οι ενέργειες θα πρέπει να διασφαλίζουν ότι τα δικαιώματα του παιδιού στην ασφάλεια και τη συνεχή ανάπτυξη δεν καταπατώνται σε καμία περίπτωση.
- » **Βεβαιωθείτε ότι το παιδί είναι ασφαλές.** Η διασφάλιση της σωματικής και συναισθηματικής ασφάλειας των παιδιών είναι ζωτικής σημασίας. Κάθε ενέργεια που λαμβάνει χώρα για λογαριασμό ενός παιδιού πρέπει να διασφαλίζει τη σωματική και συναισθηματική του ευημερία τόσο βραχυπρόθεσμα όσο και μακροπρόθεσμα.
- » **Παρηγορήστε το παιδί.** Το παιδί που αποκαλύπτει ότι κακοποιήθηκε σεξουαλικά έχει ανάγκη από παρηγοριά, ενθάρρυνση και υποστήριξη. Αυτό σημαίνει ότι οι εργαζόμενοι στην πρώτη γραμμή και οι φορείς παροχής υπηρεσιών πρέπει να είναι εκπαιδευμένοι στον χειρισμό μιας αποκάλυψης σεξουαλικής κακοποίησης. Θα πρέπει να πιστεύουν τα παιδιά που αποκαλύπτουν ότι υπέστησαν σεξουαλική κακοποίηση και να μην τα κατηγορούν ποτέ και με οποιονδήποτε τρόπο για ό,τι βίωσαν. Θεμελιώδης ευθύνη των εργαζομένων στην πρώτη γραμμή και των φορέων παροχής υπηρεσιών είναι να κάνουν τα παιδιά να αισθάνονται ασφάλεια και φροντίδα κατά την παροχή υποστηρικτικών και άλλων σχετικών υπηρεσιών.
- » **Διασφάλιση της απαραίτητης εμπιστευτικότητας.** Οι πληροφορίες που σχετίζονται με την εμπειρία κακοποίησης του παιδιού θα πρέπει να συλλέγονται, να χρησιμοποιούνται, να διαβιβάζονται και να αποθηκεύονται με εμπιστευτικό τρόπο. Αυτό σημαίνει ότι πρέπει να διασφαλίζονται τα εξής: 1. Οι πληροφορίες συλλέγονται με βάση τις απαιτήσεις περί εμπιστευτικότητας. 2. Οι πληροφορίες κοινοποιούνται σύμφωνα με την εθνική νομοθεσία και τις πολιτικές, αυστηρά μόνο σε όσους απαιτείται να λάβουν γνώση αυτών και μόνο με την άδεια του παιδιού ή/και του φροντιστή του. 3. Οι πληροφορίες της υπόθεσης αποθηκεύονται με ασφαλή τρόπο. Σε ορισμένα

μέρη όπου οι εργαζόμενοι στην πρώτη γραμμή ή/και οι φορείς παροχής υπηρεσιών υποχρεούνται βάσει της εθνικής νομοθεσίας να αναφέρουν την κακοποίηση παιδιών στις τοπικές αρχές, τα παιδιά και οι φροντιστές τους πρέπει να ενημερώνονται εξαρχής για αυτές τις υποχρεωτικές διαδικασίες αναφοράς. Υπάρχουν ορισμένα όρια στην εμπιστευτικότητα σε περιπτώσεις όπου η υγεία ή η ασφάλεια ενός παιδιού βρίσκονται σε κίνδυνο, προκειμένου να προστατευθεί το παιδί.³⁰

- » **Συμμετοχή του παιδιού στη λήψη αποφάσεων.** Κάθε παιδί έχει το δικαίωμα να συμμετέχει στη λήψη αποφάσεων που έχουν επιπτώσεις στη ζωή του. Ο βαθμός συμμετοχής του παιδιού στη λήψη αποφάσεων θα πρέπει να είναι ανάλογος της ωριμότητας και της ηλικίας του. Οι ιδέες και οι απόψεις των παιδιών εισακούονται αλλά δεν θα πρέπει να επηρεάζουν τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις των φροντιστών να εκφράζουν τις δικές τους απόψεις για θέματα που αφορούν τα παιδιά για τα οποία είναι υπεύθυνοι. Οι εργαζόμενοι στην πρώτη γραμμή και οι φορείς παροχής υπηρεσιών μπορεί να μην είναι πάντα σε θέση να ικανοποιούν τις επιθυμίες του παιδιού (με βάση τις εκτιμήσεις περί βέλτιστου συμφέροντος), όμως θα πρέπει πάντα να το υποστηρίζουν με διαφάνεια και τον μέγιστο σεβασμό. Σε περιπτώσεις όπου δεν είναι δυνατή η ικανοποίηση των επιθυμιών του παιδιού, θα πρέπει να του εξηγούνται οι λόγοι.
- » **Δίκαιη και ισότιμη αντιμετώπιση κάθε παιδιού (αρχή της μη διάκρισης και της συμπερίληψης).** Όλα τα παιδιά θα πρέπει να απολαμβάνουν φροντίδα και αντιμετώπιση εξίσου υψηλής ποιότητας, ανεξαρτήτως φυλής, θρησκείας, φύλου, οικογενειακής κατάστασης ή κοινωνικής θέσης των φροντιστών τους, πολιτισμικού υπόβαθρου, οικονομικής κατάστασης, ιδιαίτερων ικανοτήτων ή αναπηρίας. Θα πρέπει να τους δίνεται κάθε ευκαιρία να αξιοποιήσουν τις δυνατότητές τους στο έπακρο και κανένα παιδί δεν θα πρέπει να αντιμετωπίζεται άδικα για οποιονδήποτε λόγο.
- » **Ενίσχυση της ανθεκτικότητας του παιδιού.** Κάθε παιδί έχει μοναδικές ικανότητες και δυνατά σημεία και διαθέτει την ικανότητα να ανακάμπτει. Είναι ευθύνη των εργαζομένων στην πρώτη γραμμή και των φορέων παροχής υπηρεσιών να εντοπίζουν και να αξιοποιούν τα υπάρχοντα δυνατά σημεία του παιδιού και της οικογένειας στο πλαίσιο των διαδικασιών ανάκαμψης και επούλωσης των τραυμάτων του. Τα παιδιά που απολαμβάνουν σχέσεις φροντίδας και ευκαιρίες για ουσιαστική συμμετοχή στην οικογενειακή ζωή και τη ζωή της κοινότητας και που θεωρούν τον εαυτό τους ισχυρό, έχουν περισσότερες πιθανότητες να ανακάμψουν και να θεραπευτούν.

Γενικά πρότυπα για την ενίσχυση της υποχρέωσης λογοδοσίας σχετικά με τη βία κατά των παιδιών

- Ο ΟΗΕ ορίζει στη [Σύμβαση για τα Δικαιώματα του Παιδιού](#) ότι τα κορίτσια και τα αγόρια έχουν **δικαίωμα στην προστασία από κάθε μορφής βία**.³¹ Το [Προαιρετικό Πρωτόκολλο σχετικά με την εμπορία παιδιών, την παιδική πορνεία και την παιδική πορνογραφία](#) παρέχει περαιτέρω **καθοδήγηση για την οριστική καταπολέμηση της σεξουαλικής εκμετάλλευσης και κακοποίησης των παιδιών**.³²
- Αρκετοί εκ των [Στόχων Βιώσιμης Ανάπτυξης](#) (SDG) επικεντρώνονται στην **οριστική καταπολέμηση της βίας ή των επιβλαβών πρακτικών εις βάρος κοριτσιών και αγοριών**. Ιδίως ο στόχος 16.2 αποσκοπεί στην οριστική καταπολέμηση της κακοποίησης, της εκμετάλλευσης, της εμπορίας και κάθε μορφής βίας κατά των παιδιών.³³
- Το πρότυπο 9 από τα [Βασικά πρότυπα για την προστασία των παιδιών στο πλαίσιο ανθρωπιστικής δράσης](#) επικεντρώνεται στη σεξουαλική βία και ορίζει ότι «**Τα κορίτσια και τα αγόρια προστατεύονται από τη σεξουαλική βία και οι επιζώντες σεξουαλικής βίας έχουν πρόσβαση σε πληροφορίες κατάλληλες για την ηλικία τους, καθώς και σε ασφαλή, ευέλικτη και σφαιρική αντιμετώπιση**».³⁴

ΠΑΡΟΧΗ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ ΣΕ ΝΕΟΥΣ ΑΝΔΡΕΣ ΠΟΥ ΕΙΝΑΙ ΕΠΙΖΩΝΤΕΣ ΣΕΞΟΥΑΛΙΚΗΣ ΒΙΑΣ Η ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΖΟΥΝ ΚΙΝΔΥΝΟ ΣΕΞΟΥΑΛΙΚΗΣ ΒΙΑΣ

Δημιουργία ευνοϊκού περιβάλλοντος

Σε αυτή την ενότητα περιλαμβάνεται μία επισκόπηση των αναγκών των νέων ανδρών και παρέχονται συμβουλές για τους εργαζόμενους στην πρώτη γραμμή σχετικά με

τη δημιουργία ευνοϊκού περιβάλλοντος, δηλαδή ενός περιβάλλοντος όπου οι νέοι άνδρες μπορούν, εάν το επιθυμούν, να αποκαλύψουν εμπειρίες σεξουαλικής βίας.

Μια προειδοποίηση σχετικά με την ενθάρρυνση αποκαλύψεων³⁵

Η αποκάλυψη δεν είναι πάντα η καλύτερη επιλογή για τον επιζώντα, ούτε και είναι πάντα απαραίτητη για την ανάκαμψή του. Ενίοτε το να μιλήσουν για τη βία που υπέστησαν μπορεί να κάνει περισσότερο κακό παρά καλό στους επιζώντες. Οι πρόσφυγες και οι μετανάστες μπορεί να μην αισθάνονται αρκετά ασφαλείς να αποκαλύψουν τη σεξουαλική βία όταν βρίσκονται σε χώρα διέλευσης, καθώς ίσως να μην είναι έτοιμοι να έρθουν αντιμέτωποι με τις εμπειρίες τους και, αντιθέτως, επικεντρώνονται στην ικανοποίηση των άμεσων αναγκών τους. Η ικανότητά τους να αντιμετωπίσουν το παρελθόν και να σχεδιάσουν το μέλλον είναι επίσης περιορισμένη, καθώς δεν αισθάνονται ότι έχουν εγκατασταθεί και ενδέχεται να προσπαθούν ακόμη να μεταβούν σε άλλο μέρος. Οι θεραπευτικές παρεμβάσεις για τους επιζώντες είναι απίθανο να επιτύχουν όταν εκείνοι δεν αισθάνονται σωματικά και συναισθηματικά ασφαλείς και όταν δεν έχουν επαρκή ενέργεια, κίνητρα και χρόνο για να διαχειριστούν τα συναισθήματά τους.

Ως εργαζόμενοι στην πρώτη γραμμή, στόχος σας θα πρέπει να είναι η δημιουργία ασφαλούς και ευνοϊκού περιβάλλοντος που διευκολύνει την αποκάλυψη περιστατικών και όπου συμπονετικοί, μη επικριτικοί άνθρωποι είναι διαθέσιμοι να προσφέρουν στήριξη εάν και όταν οι επιζώντες θελήσουν να μιλήσουν για ό,τι τους συνέβη.

Οικοδόμηση εμπιστοσύνης

Η ΕΜΠΙΣΤΟΣΥΝΗ είναι ζωτικής σημασίας για τη δημιουργία ενός ευνοϊκού περιβάλλοντος όπου οι νέοι άνδρες θα αισθάνονται αρκετά άνετα για να αποκαλύψουν τη σεξουαλική βία που υπέστησαν.³⁶

Όταν τα έφηβα αγόρια και οι νεαροί άνδρες μπορούν να αναπτύξουν σχέσεις εμπιστοσύνης με κάποιον που τους σέβεται και τους υποστηρίζει, είναι πιο πρόθυμοι να συζητήσουν δύσκολες εμπειρίες όπως η σεξουαλική βία. Σύμφωνα με την υπάρχουσα βιβλιογραφία (βλ. υποσημειώσεις), συνεντεύξεις με βασικούς φορείς παροχής πληροφοριών και συζητήσεις με νεαρούς άνδρες

πρόσφυγες και μετανάστες, η έλλειψη εμπιστοσύνης αποτελεί σοβαρή αιτία για την απροθυμία των επιζώντων ανδρών να αποκαλύψουν περιστατικά σεξουαλικής βίας.

Παρά την ανθεκτικότητά τους, οι νέοι άνδρες που είναι επιζώντες σεξουαλικής βίας ή αντιμετωπίζουν κίνδυνο σεξουαλικής βίας συχνά αισθάνονται θυμό, μοναξιά και φόβο. Συχνά βρίσκονται υπό έντονη πίεση (ιδίως αν δεν έχουν φθάσει ακόμη στη χώρα προορισμού). Θέλουν να αισθανθούν ασφαλείς και χρειάζονται υποστήριξη και θετικά πρότυπα, όπως επιτρόπους, μέντορες και διαπολιτισμικούς μεσολαβητές / διερμηνείς.³⁸

Τι θα έκαναν τα παιδιά πρόσφυγες και μετανάστες;³⁷

Σε δημοσκόπηση του 2019, κορίτσια και αγόρια πρόσφυγες και μετανάστες στην Ιταλία ρωτήθηκαν πώς θα αντιμετώπιζαν τη σεξουαλική βία. Οι απαντήσεις τους ήταν οι εξής:

- Περίπου το **50%** του συνόλου των ερωτηθέντων **θα ζητούσε επαγγελματική βοήθεια,**
- Περίπου το **20%** των ερωτηθέντων **θα προσπαθούσαν να το αντιμετωπίσουν μόνοι τους,**
- Το **13%** των αγοριών **θα το έλεγε σε φίλους ή συγγενείς, και**
- Το **15%** των αγοριών **θα προσπαθούσε να αγνοήσει το πρόβλημα.**

Εκτός από τους διερμηνείς και τους διαπολιτισμικούς μεσολαβητές, οι εκπαιδευμένοι και εποπτευόμενοι επίτροποι μπορεί επίσης να καταστούν πρόσωπα εμπιστοσύνης για τα ασυνόδευτα αγόρια, και οι μέντορες (ιδανικά άλλοι άνδρες πρόσφυγες και μετανάστες) μπορεί να παράσχουν τέτοια υποστήριξη στους νέους άνδρες. Οι επίτροποι και οι μέντορες μπορούν να υποστηρίξουν τους νέους άνδρες, συμπεριλαμβανομένων των επιζώντων σεξουαλικής βίας, παρέχοντας πληροφορίες και βοηθώντας τους να περιηγηθούν σε ένα άγνωστο πλαίσιο και να υπερβούν εμπόδια (όπως η γλώσσα) ώστε να αναζητήσουν φροντίδα. Αυτή η υποστήριξη διευκολύνει την οικοδόμηση εμπιστοσύνης και μπορεί να δημιουργήσει έναν ασφαλή χώρο για την αποκάλυψη περιστατικών, εάν ο επιζών επιθυμεί να μιλήσει. Ως εργαζόμενοι στην πρώτη γραμμή καλείστε να παίξετε καθοριστικό ρόλο ως πρότυπα.

Η οικοδόμηση σχέσεων εμπιστοσύνης με τους νέους άνδρες –ιδίως με εκείνους που ακόμη δεν έχουν φτάσει στον τελικό προορισμό– μπορεί να αποδειχθεί δύσκολη. Κερδίζετε την εμπιστοσύνη πρωτίτως με τη στάση και τη συμπεριφορά σας, καθώς μέσω αυτών καθορίζεται η ποιότητα της σχέσης. Για να βοηθήσετε στην οικοδόμηση μιας σχέσης εμπιστοσύνης με τους νέους άνδρες, είναι σημαντικό να:

- δείξετε γνήσιο ενδιαφέρον για εκείνους,
- τους συμπεριφέρεστε με σεβασμό (αυτό περιλαμβάνει σεβασμό των προτιμώμενων ονομάτων και ανωνυμιών των ΛΟΑΤΚΙ+ νέων και τη μη υποβολή

διερευνητικών ερωτήσεων σχετικά με τον σεξουαλικό προσανατολισμό και την ταυτότητα φύλου),

- δείχνετε ενσυναίσθηση και αποδοχή (μεταξύ άλλων) του σεξουαλικού προσανατολισμού και της ταυτότητας ή των επιλογών φύλου τους,
- να εξασφαλίζετε το απόρρητο και να διαβεβαιώνετε διαρκώς τους νέους άνδρες ότι θα τηρηθεί (πολλές φορές αν χρειαστεί),
- δημιουργείτε αίσθηση ασφάλειας,
- είστε αξιόπιστοι, παρόντες και διαθέσιμοι, και
- είστε ειλικρινείς σχετικά με το τι μπορείτε και τι δεν μπορείτε να κάνετε για να υποστηρίξετε το έφηβο αγόρι ή τον νεαρό άνδρα.

Πολλοί από τους λόγους για τους οποίους οι νεαροί άνδρες επιζώντες δεν αποκαλύπτουν τη σεξουαλική βία σχετίζονται με την έλλειψη εμπιστοσύνης ότι οι εργαζόμενοι στην πρώτη γραμμή θα σεβαστούν το απόρρητο και θα αντιδράσουν με κατανόηση και ενσυναίσθηση στην αποκάλυψη. Μπορείτε να απαλύνετε αυτούς τους φόβους και να οικοδομήσετε εμπιστοσύνη τηρώντας πάντα τις αρχές της προσέγγισης με επίκεντρο τον επιζώντα (ασφάλεια, σεβασμός, εμπιστευτικότητα και αποφυγή διακρίσεων).

Η εφαρμογή της προσέγγισης με επίκεντρο τον επιζώντα είναι θεμελιώδης για την οικοδόμηση εμπιστοσύνης. Με αυτόν τον τρόπο, μπορείτε να οικοδομήσετε μια σχέση που επιτρέπει στον επιζώντα να κινείται με τον δικό του ρυθμό και να αποφασίζει αν θα αποκαλύψει κάτι ή όχι.

Σημαντική σημείωση: Για να είναι σε θέση να δημιουργήσουν ένα περιβάλλον που ευνοεί την αποκάλυψη περιστατικών, οι εργαζόμενοι στην πρώτη γραμμή χρειάζονται γνώσεις σχετικά με τη σεξουαλική βία εις βάρος ανδρών και αγοριών και κατάρτιση σχετικά με τις **αρχές της προσέγγισης με επίκεντρο τον επιζώντα** και την εφαρμογή της στην πράξη. Η εν λόγω κατάρτιση θα πρέπει να εστιάζει ιδιαίτερα στους μύθους και τις αντιλήψεις που σχετίζονται με τη σεξουαλική βία εις βάρος ανδρών και αγοριών (καθώς και γυναικών και κοριτσιών) και να καταρρίπτει τυχόν αρνητικές αντιλήψεις και στάσεις απέναντι στους άνδρες επιζώντες, συμπεριλαμβανομένων εκείνων που ανήκουν στην κοινότητα ΛΟΑΤΚΙ+.

Η σημασία των διαπολιτισμικών μεσολαβητών / διερμηνέων³⁹

- Οι διαπολιτισμικοί μεσολαβητές / διερμηνείς διευκολύνουν την κατανόηση μεταξύ ανθρώπων με διαφορετικό πολιτισμικό υπόβαθρο, συμπεριλαμβανομένων των προσφύγων, των μεταναστών και των φορέων παροχής υπηρεσιών. Παίζουν βασικό ρόλο στη δημιουργία δεσμών μεταξύ προσφύγων, μεταναστών και εργαζομένων στην πρώτη γραμμή, συμβάλλοντας στη δημιουργία σχέσεων εμπιστοσύνης.
- Αποτελούν πρότυπα για τους νέους άνδρες, καθώς κατάφεραν να ξεπεράσουν τις δυσκολίες που βίωσαν και οι ίδιοι ως πρόσφυγες και μετανάστες.
- Δεδομένου του ευαίσθητου χαρακτήρα της εργασίας που σχετίζεται με επιζώντες σεξουαλικής βίας, καθώς και της ανάγκης να διασφαλιστεί τόσο η ασφάλεια όσο και η εμπιστευτικότητα, οι διαπολιτισμικοί μεσολαβητές / διερμηνείς πρέπει να έχουν άρτια κατάρτιση στην προσέγγιση με επίκεντρο τον επιζώντα, στις κατευθυντήριες αρχές της και στις αρχές που διέπουν την εργασία που αφορά παιδιά επιζώντες. Συνιστάται, επομένως, οι οργανώσεις και οι υπηρεσίες να χρησιμοποιούν μόνο καλά εκπαιδευμένους διαπολιτισμικούς μεσολαβητές / διερμηνείς οι οποίοι δεσμεύονται να διασφαλίζουν την εμπιστευτικότητα, την αμεροληψία και την αποφυγή διακρίσεων, ώστε να ελαχιστοποιείται το ενδεχόμενο πρόκλησης περαιτέρω βλάβης στους επιζώντες σεξουαλικής βίας.
- Το έγγραφο του Helpdesk της UNICEF για την έμφυλη βία σε καταστάσεις έκτακτης ανάγκης (GBViE) [Working with mediators and translators](#) (Συνεργασία με διαμεσολαβητές και μεταφραστές) (2018) παρέχει μια επισκόπηση της υπάρχουσας καθοδήγησης, συμπεριλαμβανομένου εκπαιδευτικού υλικού για διαπολιτισμικούς μεσολαβητές / διερμηνείς σχετικά με την έμφυλη βία και τον τρόπο υποστήριξης παιδιών και ενηλίκων επιζώντων.

|| **Αποτελούν πρότυπο [οι διαπολιτισμικοί μεσολαβητές / διερμηνείς], γιατί παρόλο που πέρασαν δύσκολες εμπειρίες, κατάφεραν να κάνουν μια δουλειά “κύρους”, υπερβαίνοντας τις δυσκολίες.**
Από ψυχολογική άποψη, όταν βλέπεις κάποιον που είναι σαν εσένα, σου είναι πιο εύκολο να δείξεις εμπιστοσύνη και να “ανοιχτείς”. Σε πολλά κέντρα δεν υπάρχουν διερμηνείς και διαπολιτισμικοί μεσολαβητές, και αυτό είναι σοβαρό πρόβλημα. ||

(Abdoulaye από τη Γουινέα, 27 ετών, ομάδα εστιασμένης συζήτησης στην Ιταλία)

Παραδείγματα ελπιδοφόρων πρακτικών

- Η WRC και η UNICEF έχουν αναπτύξει πρόγραμμα κατάρτισης για διαπολιτισμικούς μεσολαβητές / διερμηνείς (2021) που περιλαμβάνει ενότητες σχετικά με τον ορθό τρόπο αντίδρασης σε αποκαλύψεις περιστατικών σεξουαλικής βίας από επιζώντες διαφορετικού φύλου, την ορθή διαχείριση των αποκαλύψεων αυτών, καθώς και τον τρόπο παροχής πληροφοριών στους εν λόγω επιζώντες σχετικά με ευαισθητοποιημένους φορείς παροχής υπηρεσιών.
- Η ΜΚΟ Φάρος παρέχει πρόγραμμα καθοδήγησης (mentorship) στη δομή φιλοξενίας ασυνόδευτων αγοριών προσφύγων που λειτουργεί στην Αθήνα. Το προσωπικό (συνήθως διαπολιτισμικοί μεσολαβητές) προσφέρει καθοδήγηση σε τρία ή τέσσερα αγόρια σε «οικογενειακές ομάδες», όπως είναι γνωστές, με στόχο τη δημιουργία ενός φιλόξενου χώρου όπου μπορούν να συζητήσουν τα θέματα που τους απασχολούν.

Πείτε τι θα κάνετε και κάντε αυτό που λέτε

Ένας άλλος σημαντικός τρόπος με τον οποίο μπορείτε να οικοδομήσετε εμπιστοσύνη είναι να είστε αξιόπιστοι, να περνάτε χρόνο με τους νέους άνδρες και να τους δημιουργήσετε ασφάλεια ότι θα είστε παρόντες σε τακτική βάση. Όταν δείχνετε συνέπεια σε αυτά που έχετε συμφωνήσει και δεν απογοητεύετε τους νέους, αποδεικνύετε ότι τους παίρνετε στα σοβαρά. Περνώντας χρόνο με τους νέους άνδρες σταθερά και με συνέπεια, θα μπορέσετε να γνωρίσετε καλά καθέναν από αυτούς και να τους δημιουργήσετε μια αίσθηση συνέχειας και ασφάλειας, την οποία έχουν μεγάλη ανάγκη.

Η αξιοπιστία περιλαμβάνει επίσης την ειλικρίνεια και τη διαφάνεια σχετικά με τα όρια της σχέσης, σχετικά με την υποστήριξη που μπορείτε (ή δεν μπορείτε) να παρέχετε στους νέους άνδρες, καθώς και την ενημέρωση σχετικά με τις απαιτήσεις υποχρεωτικής αναφοράς (εάν υπάρχουν). Αντιθέτως, οι ψεύτικες υποσχέσεις ή η μη τήρηση των συμφωνηθέντων μπορεί να υπονομεύσουν την εμπιστοσύνη και να βλάψουν τη σχέση.

Μου είναι πιο εύκολο να εμπιστευτώ κάποιον που έρχεται κάθε μέρα, όπως ο κοινωνικός λειτουργός μας, παρά κάποιον που μας επισκέπτεται μόνο περιστασιακά. Για να εμπιστευτώ κάποιον, πρέπει να ξέρω ότι κατανοεί την κατάσταση στη δομή ανοιχτής φιλοξενίας και είναι διαθέσιμος να προσφέρει συμβουλές ή βοήθεια.

(Milad από το Αφγανιστάν, 18 ετών, ομάδα εστιασμένης συζήτησης στη Σερβία)

Αξιολογήστε το περιβάλλον από κοινού με τους νέους άνδρες

Το περιβάλλον στο οποίο τα έφηβα αγόρια και οι νεαροί άνδρες αλληλεπιδρούν με τους εργαζόμενους στην πρώτη γραμμή έχει επίσης σημασία για την ανάπτυξη σχέσεων εμπιστοσύνης. Ρωτήστε τους νέους άνδρες ποιο περιβάλλον προτιμούν και προσπαθήστε να προσαρμοστείτε στις ανάγκες τους, όπου αυτό είναι σκόπιμο και εφικτό. Μπορεί να προτιμούν ανεπίσημα και χαλαρά περιβάλλοντα για να μιλήσουν για δύσκολες εμπειρίες και το εκτιμούν όταν υπάρχουν εναλλακτικοί τρόποι επικοινωνίας μαζί σας. Αυτοί μπορεί να περιλαμβάνουν προσωπική επαφή, γραμμές βοήθειας και διαδικτυακές επιλογές, όπως ηλεκτρονικό ταχυδρομείο, ιστότοποι, εφαρμογές ανταλλαγής μηνυμάτων και πλατφόρμες κοινωνικής δικτύωσης.

Είναι σημαντικό να προσφέρονται χώροι όπου οι νέοι άνδρες αισθάνονται ασφαλείς, μπορούν να λαμβάνουν έμπρακτη υποστήριξη για την κάλυψη των βασικών αναγκών τους, να κοινωνικοποιούνται και να συμμετέχουν σε εκπαιδευτικές και ψυχαγωγικές δραστηριότητες που είναι κατάλληλες για την ηλικία τους και τους αρέσουν. Αυτό συμβάλλει στη δημιουργία συνθηκών όπου αισθάνονται άνετα και νιώθουν ότι τους σέβονται. Τέτοια περιβάλλοντα διευκολύνουν την οικοδόμηση σχέσης με τους νέους άνδρες και αποτελούν μια καλή αφετηρία για συζητήσεις σχετικά με τις ανησυχίες τους, συμπεριλαμβανομένων των βιωμάτων σεξουαλικής βίας. Οι κινητές μονάδες και οι υπηρεσίες προσέγγισης της κοινότητας είναι επίσης καλές επιλογές για την προσέγγιση νέων ανδρών που συνεχίζουν το ταξίδι τους. Όποιο και αν είναι το περιβάλλον, βασικό μέλημα είναι η ύπαρξη ιδιωτικού χώρου όπου κανείς δεν μπορεί να κρυφακούει τις συζητήσεις.

Παράδειγμα ελπιδοφόρας πρακτικής

- Η σερβική ΜΚΟ **Adventist Development and Relief Agency (ADRA)** χρησιμοποιεί ένα ειδικά διαμορφωμένο φορτηγάκι ως ασφαλή κινητό χώρο και για την παροχή εργαστηρίων ενημέρωσης σχετικά με το φύλο, σε αγόρια που μετακινούνται. Αυτό δίνει τη δυνατότητα στην ADRA να εξυπηρετεί σε ποικίλες τοποθεσίες και να παρέχει έναν ασφαλή, ιδιωτικό χώρο όπου τα αγόρια μπορούν να ενημερώνονται για θέματα που σχετίζονται με το φύλο και να ζητούν υποστήριξη, αν το επιθυμούν.

Αξιοποίηση των υφιστάμενων προγραμμάτων και προσεγγίσεων

Οι δραστηριότητες μπορούν να υλοποιηθούν μέσω υφιστάμενων προγραμμάτων για να συμβάλουν στη δημιουργία ευνοϊκού περιβάλλοντος για την οικοδόμηση εμπιστοσύνης με τους νέους άνδρες, αυξάνοντας παράλληλα την ευαισθητοποίησή τους σχετικά με τη σεξουαλική βία και ενισχύοντας τις γνώσεις τους για το θέμα. Αν και δεν υπάρχει μία κοινή προσέγγιση ικανή να καλύψει όλες τις περιπτώσεις, η προσέγγιση κάθε προγράμματος που εστιάζει σε νέους άνδρες θα πρέπει να είναι προσαρμοσμένη στις διαφορετικές ανάγκες τους, μεταξύ άλλων προσαρμόζοντας τις δραστηριότητές του έτσι ώστε να ανταποκρίνονται σε διαφορετικές ηλικίες, σεξουαλικές και έμφυλες ταυτότητες και σε διαφορετικές ικανότητες.

Ο συνδυασμός και τα είδη των δραστηριοτήτων σε κάθε περιβάλλον εξαρτάται από το πλαίσιο και τους διαθέσιμους πόρους, αλλά η συμμετοχική αξιολόγηση των αναγκών και των συνθηκών ζωής των νέων ανδρών είναι πάντα απαραίτητη, σύμφωνα με τις βέλτιστες πρακτικές στην ανθρωπιστική δράση. Είναι σημαντικό οι νέοι άνδρες να ενθαρρύνονται να συμμετέχουν ενεργά διατυπώνοντας τις ιδέες τους και μιλώντας για τις ανάγκες και τα ενδιαφέροντά τους, και η συνεισφορά τους να ενσωματώνεται στα προγράμματα, κατά περίπτωση και όσο αυτό είναι εφικτό. Όλες οι δραστηριότητες θα πρέπει να είναι διαδραστικές ώστε να διατηρούν το ενδιαφέρον των έφηβων αγοριών και των νεαρών ανδρών, ενώ ορισμένες θα πρέπει να είναι αρκετά σύντομες ώστε να προσφέρονται για νεαρούς άνδρες που μετακινούνται.

Παραδείγματα ελπιδοφόρων πρακτικών

- Το Ταμείο των Ηνωμένων Εθνών για τον πληθυσμό (UNFPA) και η UNICEF προσαρμόσαν το πρόγραμμα κατάρτισης [Boys on the Move](#) σχετικά με τις δεξιότητες ζωής, το οποίο έχει εφαρμοστεί με επιτυχία στην Ελλάδα, τη Βοσνία-Ερζεγοβίνη και τη Σερβία, έτσι ώστε να απευθύνεται σε μεγαλύτερους έφηβους άνδρες και νεαρούς άνδρες. Το [Boys on the Move for Older Boys and Young Men](#) παρέχει σε νεαρούς άνδρες και αγόρια δυνητικά σωτήριες πληροφορίες για τη σεξουαλική βία.
- Με μια κινητή μονάδα στη Ρώμη της Ιταλίας, η ΜΚΟ **INTERSOS** προσφέρει σε πρόσφυγες και μετανάστες εκπαίδευση σε δεξιότητες ζωής η οποία περιλαμβάνει ευαισθητοποίηση σχετικά με τη σεξουαλική βία.
- Στην Ελλάδα, η ΜΚΟ **Διοτίμα** διοργανώνει για νέους άνδρες εργαστήρια δημιουργικής γραφής για τη συναίνεση και τα έμφυλα στερεότυπα, και τους διδάσκει πώς να δημιουργούν μουσική για διαδικτυακά ραδιοφωνικά προγράμματα η οποία σχετίζεται με τα θέματα αυτά.
- Στη Σερβία, η ΜΚΟ **InfoPark** διοργανώνει «Μέρες Αγοριών» για έφηβα αγόρια πρόσφυγες μία φορά την εβδομάδα. Προσφέρονται μαθήματα δεξιοτήτων ζωής, καθώς και φαγητό και μια ψυχαγωγική δραστηριότητα, όπως η επίσκεψη στον κινηματογράφο. Στόχος είναι να δημιουργηθεί ένας ασφαλής χώρος για να συζητηθεί, στο πλαίσιο μιας ανεπίσημης επαφής με τα αγόρια, η ισότητα των φύλων και η βία.
- Η ιταλική ΜΚΟ **CivicoZero Onlus** διαθέτει στη Ρώμη και σε άλλες πόλεις της Ιταλίας κέντρα ημέρας για νέους κάτω των 19 ετών και υποστηρίζεται από τη **Save the Children**. Σε αυτά τα κέντρα, η ΜΚΟ διεξάγει συνεδρίες σε μορφή παιχνιδιού για τις εμπειρίες των νέων ανδρών και αγοριών σε μεταναστευτικές διαδρομές. Αυτό ενθαρρύνει τους συμμετέχοντες να μιλήσουν για τις εμπειρίες τους και χρησιμεύει επίσης για τη διάχυση πληροφοριών σχετικά με τα δικαιώματα, τις επιλογές και τις διαθέσιμες υπηρεσίες.

Είδος δραστηριότητας	Παραδείγματα δραστηριοτήτων	Δημιουργία ευνοϊκού περιβάλλοντος
Εκπαιδευτική	<ul style="list-style-type: none"> ■ Μαθήματα γλώσσας ■ Μαθήματα εγγραμματισμού/αριθμητικής ■ Μαθήματα χρηματοοικονομικού αλφαριθμητισμού ■ Εκπαίδευση στη σύνταξη βιογραφικού σημειώματος ■ Εκπαίδευση στη συνέντευξη ■ Εκπαίδευση στους υπολογιστές ■ Σεξουαλική διαπαιδαγώγηση, συνεδρίες για την υγεία και την υγιεινή 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Η ευαισθητοποίηση σχετικά με τη σεξουαλική βία μπορεί να ενισχυθεί στο πλαίσιο συζητήσεων για σχετικά θέματα (π.χ. ισότητα των φύλων, ανδρισμός, ανθρώπινα δικαιώματα) σε γλωσσικά μαθήματα. ■ Η κατάρτιση για την απόκτηση δεξιοτήτων σε τομείς που είναι σημαντικοί για τους νέους άνδρες είναι μια ευκαιρία να οικοδομηθεί εμπιστοσύνη και να συζητηθούν οι ρόλοι των φύλων. ■ Οι συζητήσεις με τους νέους άνδρες σχετικά με τη σεξουαλική αγωγή, την υγεία και την υγιεινή τους παρέχουν σημαντικές πληροφορίες για το πώς λειτουργεί το σώμα τους, τους βοηθούν να μάθουν για τη σεξουαλικότητα και τους κινδύνους για την υγεία (όπως ο HIV), προσφέρονται για συζήτηση σχετικά με τη σεξουαλική βία και μπορούν να συμβάλουν στην καταπολέμηση του στίγματος γύρω από αυτά τα θέματα.
	<ul style="list-style-type: none"> ■ Ενημέρωση για την αγορά εργασίας (σε τοπικό επίπεδο και στη χώρα προορισμού) ■ Σεμινάρια εργαστηριακού τύπου σχετικά με τους κοινωνικούς κανόνες στον τωρινό τόπο διαμονής και στις χώρες προορισμού 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Οι ενημερωτικές συνεδρίες και τα σεμινάρια εργαστηριακού τύπου για την πραγματικότητα και τα πρότυπα στον τωρινό τόπο διαμονής και στις χώρες προορισμού προσφέρουν την ευκαιρία να συζητηθούν θέματα σχετικά με το φύλο και τα δικαιώματα. Αυτά περιλαμβάνουν τη σεξουαλική βία και τις διαφορές στους ρόλους και τις προσδοκίες των φύλων μεταξύ των κοινωνιών της χώρας καταγωγής και της κοινωνίας υποδοχής.
	<ul style="list-style-type: none"> ■ Προγράμματα δεξιοτήτων ζωής με έμφαση στα έμφυλα πρότυπα 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Τα προγράμματα δεξιοτήτων ζωής μπορούν να χρησιμοποιηθούν για την ευαισθητοποίηση σχετικά με τη σεξουαλική βία, τη συζήτηση των αντιλήψεων, των στερεοτύπων και των προκαταλήψεων σχετικά με το φύλο, την αντιμετώπιση των κινδύνων που αντιμετωπίζουν οι νέοι άνδρες και την παροχή πληροφοριών σχετικά με τις διαθέσιμες υπηρεσίες. ■ Όταν υλοποιούνται σε μικρές ομάδες, τέτοια προγράμματα μπορούν επίσης να προσφέρουν την ευκαιρία να δημιουργηθεί ένα περιβάλλον εμπιστοσύνης και να ενισχυθεί η κοινωνική υποστήριξη μεταξύ ομοτίμων.
Ψυχαγωγική	<ul style="list-style-type: none"> ■ Σεμινάρια εργαστηριακού τύπου σε τομείς που ενδιαφέρουν τους νέους άνδρες (π.χ. δημιουργική γραφή, μουσική, ζωγραφική, θέατρο ή χορός) 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Η ευαισθητοποίηση για τη σεξουαλική βία μπορεί να ενισχυθεί (και να καταρριφθούν οι παρανοήσεις) κατά τη διάρκεια συζητήσεων για τα ανθρώπινα δικαιώματα, την ισότητα των φύλων, τη βία και συναφή θέματα, στο πλαίσιο σεμιναρίων εργαστηριακού τύπου. Για παράδειγμα, θα μπορούσε να γίνει μια συζήτηση για την ισότητα των φύλων και στη συνέχεια να ζητηθεί από τους νέους άνδρες να μοιραστούν τις ιδέες τους και να καταγράψουν τα οφέλη της ισότητας των φύλων, ή θα μπορούσαν να γράψουν, με βοήθεια από κάποιον υπεύθυνο, ένα θεατρικό έργο και να το παρουσιάσουν στην κοινότητα. ■ Τα σεμινάρια εργαστηριακού τύπου μπορούν να διευκολύνουν την οικοδόμηση εμπιστοσύνης και να προσφέρουν ευκαιρία για συζητήσεις σχετικά με δύσκολες εμπειρίες ζωής (π.χ. οι νέοι άνδρες θα μπορούσαν να ζωγραφίσουν ή να γράψουν τραγούδια για τις εμπειρίες της ζωής τους και στη συνέχεια να τις συζητήσουν).
	<ul style="list-style-type: none"> ■ Αθλήματα (όπως ποδόσφαιρο, φρίσμπι, βόλεϊ ή μπάσκετ) ■ Παιχνίδια (όπως μπόουλινγκ, επιτραπέζια παιχνίδια, βελάκια ή μπιλιάρδο) 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Οι ψυχαγωγικές δραστηριότητες και οι δραστηριότητες εκτός υπηρεσιών και εγκαταστάσεων μπορούν να βοηθήσουν τα αγόρια να νιώσουν άνετα και να αποκτήσουν μια αίσθηση κανονικότητας και ασφάλειας, ενώ παράλληλα προσφέρουν θετική διέξοδο για τη διαχείριση της ενέργειάς τους.
	<ul style="list-style-type: none"> ■ Δραστηριότητες εκτός των υπηρεσιών/εγκαταστάσεων (όπως μια βόλτα στην πόλη, ο κινηματογράφος, ένας περίπατος, μια έξοδος σε καφετέρια ή για φαγητό ή για μπάνιο σε πισίνα) 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Τέτοιες δραστηριότητες προσφέρουν επίσης στους εργαζόμενους στην πρώτη γραμμή την ευκαιρία να οικοδομήσουν εμπιστοσύνη περνώντας χρόνο με τους νέους άνδρες και ερχόμενοι σε επαφή μαζί τους σε συνθήκες ψυχαγωγίας και ανεπισημότητας. ■ Αφιερώνοντας χρόνο για δραστηριότητες σε ανεπισημο περιβάλλον, οι νέοι άνδρες μπορεί να μιλήσουν πιο εύκολα για δύσκολες εμπειρίες ζωής όπως η σεξουαλική βία. ■ Η ευαισθητοποίηση σχετικά με τη σεξουαλική βία και τα συναφή θέματα μπορεί να ενισχυθεί μέσω συζητήσεων για τις αλληλεπιδράσεις που λαμβάνουν χώρα εκτός των υπηρεσιών/εγκαταστάσεων (συμπεριλαμβανομένου του τρόπου με τον οποίο η κοινότητα υποδοχής αλληλεπιδρά με τους πρόσφυγες και τους μετανάστες) ή μέσω συζητήσεων που διεξάγονται στο πλαίσιο της δραστηριότητας (όπως συζητήσεις σχετικά με τους ρόλους των φύλων σε μια ταινία που παρακολουθήσατε μαζί).

Πληροφόρηση και ευαισθητοποίηση

Για παράδειγμα, όταν πάω για καταγραφή στην αστυνομία ή για να πάρω την ταυτότητα για τη δομή ανοιχτής φιλοξενίας, θα πρέπει να υπάρχει κάποιος να μου πει ότι υπάρχει το τάδε γραφείο ή η τάδε οργάνωση ή αυτό το άτομο όπου μπορεί κάποιος να ζητήσει βοήθεια ή να μιλήσει για τη σεξουαλική βία.

(Ghulam από το Αφγανιστάν, 18 ετών, ομάδα εστιασμένης συζήτησης στη Σερβία)

Αν έχεις ένα σχέδιο και θέλεις να συμμετέχουν κι άλλοι, πρέπει να συνεργαστείς με κάποιον που αποτελεί [άτυπο] σημείο επαφής για την κοινότητα.

(Abdoulaye από τη Γουινέα, 27 ετών, ομάδα εστιασμένης συζήτησης στην Ιταλία)

Η παροχή πληροφοριών σχετικά με τη σεξουαλική βία και τις διαθέσιμες υπηρεσίες δημιουργεί προϋποθέσεις για την αποκάλυψη περιστατικών.⁴⁰

Επειδή η σεξουαλική βία κατά των νέων ανδρών συχνά δεν τυγχάνει αντιμετώπισης, είναι σημαντικό να στοχεύσουμε στην ευαισθητοποίηση των νέων ανδρών. Σε γενικές γραμμές, δεν έχουν σαφή κατανόηση της σεξουαλικής βίας (συμπεριλαμβανομένης της σεξουαλικής εκμετάλλευσης) και ενδέχεται να υποθέτουν ότι τη βιώνουν μόνο οι γυναίκες και τα κορίτσια. Μπορεί να μην αποκαλύπτουν εμπειρίες σεξουαλικής βίας επειδή δεν αντιλαμβάνονται τον εαυτό τους ως θύμα/επιζώντα. Ίσως να μην γνωρίζουν κατάλληλες λέξεις για να περιγράψουν την εμπειρία τους και να αισθάνονται ότι δεν έχουν τίποτα να αποκαλύψουν. Μπορεί επίσης να πιστεύουν ότι η εμπειρία τους είναι μοναδική, γεγονός που τους κάνει να φοβούνται ακόμα περισσότερο να μιλήσουν, καθώς δεν γνωρίζουν ότι η σεξουαλική βία ασκείται και σε άλλους άνδρες. Συνήθως δεν γνωρίζουν πού και σε ποιον να απευθυνθούν για βοήθεια, επειδή δεν τους δόθηκαν πληροφορίες σχετικά με τη διαθέσιμη υποστήριξη και τις υπηρεσίες. Μπορεί να μην γνωρίζουν ότι τα τραύματά τους –συναισθηματικά και σωματικά– μπορούν να αντιμετωπιστούν, και ίσως να μην κατανοούν τα οφέλη της πρόσβασης σε φροντίδα ή ακόμα και να μην πιστεύουν ότι κάποιος μπορεί να τους βοηθήσει.

Στο πλαίσιο των προσπαθειών σας για τη δημιουργία ευνοϊκού περιβάλλοντος για τους νέους άνδρες, μπορείτε να ενισχύσετε την ευαισθητοποίησή τους σχετικά με:

- το τι συνιστά σεξουαλική βία,
- το γεγονός ότι αυτό συμβαίνει τόσο σε άνδρες και αγόρια όσο και σε γυναίκες και κορίτσια,
- τον αντίκτυπο της και τη διαθέσιμη αντιμετώπιση,
- τη διαθεσιμότητα υπηρεσιών για άνδρες επιζώντες και τον τρόπο πρόσβασης σε αυτές,
- τη σημασία της πρόσβασης στις υπηρεσίες, και
- τις πιθανές συνέπειες της αποκάλυψης της σεξουαλικής βίας και της πρόσβασης σε υπηρεσίες.

Γνωρίζοντας όλα αυτά, ο επιζών μπορεί να αποφασίσει βάσει της πληροφόρησης που έχει λάβει αν θα αποκαλύψει τις εμπειρίες του ή όχι.

Ενώ οι νέοι άνδρες συχνά βιώνουν έντονα συναισθήματα φόβου, ντροπής ή δυσφορίας όταν πρόκειται να μιλήσουν για τη σεξουαλική βία, η κύρια πηγή πληροφόρησης για το θέμα αυτό και για τη διαθέσιμη υποστήριξη και τις υπηρεσίες είναι συχνά οι συνομήλικοί τους. Το γεγονός αυτό καθιστά ζωτικής σημασίας την ευαισθητοποίηση των νέων ανδρών, καθώς έτσι μπορεί να διασφαλιστεί ότι οι επιζώντες θα μάθουν ότι υπάρχει διαθέσιμη υποστήριξη για αυτούς. Είναι επίσης σημαντικό να αυξηθεί η ευαισθητοποίηση της ευρύτερης κοινότητας των προσφύγων και των μεταναστών, καθώς αυτό συμβάλλει στην καταπολέμηση της ντροπής, του στιγματισμού και της απόδοσης ευθυνών στα θύματα, ενώ παράλληλα βοηθά τους επιζώντες να έχουν πρόσβαση στις υπηρεσίες και τη φροντίδα που χρειάζονται.

Για την ευαισθητοποίηση της κοινότητας, μπορείτε να εξετάσετε το ενδεχόμενο συνεργασίας με επίσημα και ανεπίσημα πρόσωπα αναφοράς και ηγέτες της κοινότητας, καθώς ασκούν μεγάλη επιρροή και συχνά μαθαίνουν για περιπτώσεις σεξουαλικής βίας. Οι δράσεις ευαισθητοποίησης θα πρέπει να επικεντρώνονται στις αρνητικές αντιλήψεις σχετικά με τη σεξουαλική βία που βιώνουν οι άνδρες και τα αγόρια και να καταρρίπτουν τις αντιλήψεις και τις συμπεριφορές απέναντι στους άνδρες επιζώντες, συμπεριλαμβανομένων εκείνων που ανήκουν στην κοινότητα ΛΟΑΤΚΙ+.

Για την αποτελεσματική ευαισθητοποίηση σχετικά με τη σεξουαλική βία, την υγεία και τη σεξουαλικότητα, μπορεί να χρειαστεί να ξεπεράσετε τη δική σας δυσφορία ως προς τη συζήτηση τέτοιων θεμάτων με τους νέους άνδρες και την ευρύτερη κοινότητα. Οι εκπαιδευτικές ασκήσεις μπορούν να σας βοηθήσουν να εξασκήσετε αυτή τη δεξιότητα. Αυτό είναι ζωτικής σημασίας, διότι αν οι νέοι άνδρες δεν μπορούν να σας μιλήσουν για αυτά τα θέματα, είναι πιθανό να στραφούν στο διαδίκτυο, όπου μπορεί να βρουν ανακριβείς πληροφορίες και μη ρεαλιστικές, βίαιες και εξευτελιστικές απεικονίσεις σεξουαλικών σχέσεων (π.χ. από την πορνογραφία).

Σημαντική σημείωση: Διασφαλίστε ότι παρέχονται βασικές πληροφορίες για τη σεξουαλική βία (συμπεριλαμβανομένης της σεξουαλικής εκμετάλλευσης) σε κάθε συνεδρία ή δραστηριότητα, όπως συνεδρίες για την απόκτηση δεξιοτήτων ζωής ή εκπαιδευτικές δραστηριότητες, ώστε να τις λαμβάνουν και οι άνδρες που μετακινούνται, οι οποίοι ενδέχεται να συμμετάσχουν μόνο μία φορά.

Βασικές σκέψεις για την παροχή πληροφοριών σχετικά με τη σεξουαλική βία

- Διασφαλίστε ότι το υλικό σχετικά με τη σεξουαλική βία καθιστά σαφές ότι μπορεί να συμβεί σε οποιονδήποτε: άνδρες, γυναίκες, αγόρια, κορίτσια και άτομα που αυτοπροσδιορίζονται ως μη δυαδικά ως προς το φύλο.
- Διασφαλίστε ότι οι πληροφορίες είναι διαθέσιμες σε διάφορες γλώσσες, καθώς και σε μορφές και μέσα επικοινωνίας που χρησιμοποιούνται τακτικά από τους νέους άνδρες, ώστε να αυξηθεί η προσβασιμότητά τους, π.χ. αφίσες, φυλλάδια, έντυπα, αναρτήσεις στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης, συμπεριλαμβανομένων των Facebook, Instagram, TikTok, YouTube, και σύντομα βίντεο (με υπότιτλους για άτομα με προβλήματα ακοής).
- Διασφαλίστε ότι το υλικό είναι κατάλληλο για ομιλητές διαφορετικών γλωσσών, άτομα με διαφορετικά επίπεδα εγγραμματισμού, εθνικότητες, ταυτότητες φύλου και σεξουαλικούς προσανατολισμούς.
- Χρησιμοποιήστε ενημερωτικό και εκπαιδευτικό υλικό (συμπεριλαμβανομένων των μελετών περίπτωσης κατά τη διάρκεια εκπαιδευτικών συνεδριών) που περιλαμβάνει και αναφέρεται σε άνδρες επιζώντες, ώστε να παρουσιάζει ενδιαφέρον για τους νέους άνδρες και να καθιστά σαφές ότι οι άνδρες και τα αγόρια μπορεί επίσης να θυματοποιηθούν.
- Να έχετε επίγνωση των πολιτισμικών ευαισθησιών σχετικά με τη χρήση ορισμένων λέξεων, π.χ. «σεξ» ή «βιασμός», καθώς μπορεί να αποτελούν ταμπού και να προκαλέσουν την αποστασιοποίηση των νεαρών ανδρών, ιδίως αν χρησιμοποιηθούν δημοσίως.
- Τονίζετε πάντα τη σημασία της πρόσβασης σε ιατρική περίθαλψη εντός 72 ωρών από τον βιασμό, ώστε να ελαχιστοποιηθούν οι πιθανότητες μετάδοσης του HIV και άλλων σεξουαλικώς μεταδιδόμενων λοιμώξεων (ΣΜΛ). Αυτή η πληροφόρηση μπορεί να σώσει ζωές.
- Διασφαλίστε την παροχή πληροφοριών (π.χ. με αφίσες, φυλλάδια, έντυπα, βίντεο ή φωνητικά μηνύματα) σε καίρια σημεία όπως ανδρικές τουαλέτες, γραφεία πληροφόρησης για νεοαφιχθέντες πρόσφυγες και μετανάστες, γραφεία καταγραφής, αίθουσες διδασκαλίας και χώρους για νέους άνδρες, συμπεριλαμβανομένων των χώρων στους οποίους μεταβαίνουν οι πρόσφυγες και οι μετανάστες αμέσως μετά την άφιξή τους στη χώρα.
- Συμπεριλάβετε πληροφορίες σχετικά με τις συνήθεις σωματικές και ψυχολογικές αντιδράσεις στη σεξουαλική βία και τον τρόπο διαχείρισης των συναισθημάτων και της συμπεριφοράς, για να συμβάλετε στην ομαλοποίηση των αντιδράσεων των επιζώντων και στον περιορισμό του στιγματισμού και του φόβου.
- Παρέχετε πληροφόρηση σχετικά με τις υπηρεσίες που είναι διαθέσιμες διασυννοριακά για τους νέους άνδρες που ακόμη μετακινούνται.

Παραδείγματα ελπιδοφόρων πρακτικών

- [Μια εκστρατεία](#) της **Ύπατης Αρμοστείας του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες (UNHCR)** στην Ιταλία αποσκοπεί στην ενημέρωση των ανδρών επιζώντων για τα δικαιώματά τους και το πώς μπορούν να ζητήσουν βοήθεια.
- Στην Ιταλία, η **UNICEF** χρησιμοποίησε τη διαδικτυακή πλατφόρμα [U-report on the move](#) για την ανάρτηση απλών πληροφοριών σχετικά με τη σεξουαλική βία, συμπεριλαμβάνοντας και μια προσέγγιση ομοτίμων μέσω βίντεο που δημιουργήθηκαν από νέους.
- Το 2017, οι Γιατροί Χωρίς Σύνορα (**MSF**) ξεκίνησαν δράσεις ευαισθητοποίησης σχετικά με τη σεξουαλική βία εις βάρος ανδρών και αγοριών (αλλά και γυναικών και κοριτσιών), στο πλοίο έρευνας και διάσωσης Aquarius στη Μεσόγειο. Οι δραστηριότητες περιελάμβαναν πληροφόρηση σχετικά με τους διαφορετικούς τύπους σεξουαλικής βίας που υφίστανται οι άνδρες και τα αγόρια και τα οφέλη για τους επιζώντες που λαμβάνουν ιατρική περίθαλψη. Ως αποτέλεσμα, το ποσοστό των ανδρών επιζώντων που ζήτησαν ιατρική περίθαλψη αυξήθηκε σημαντικά: από 3% το 2017 σε 33% το 2018.⁴¹
- Στη Βουλγαρία, το **Center Nadja Foundation** είναι ο εθνικός συντονιστής της [εφαρμογής Miniila](#), που δημιουργήθηκε από τη Missing Children Europe (MCE). Η Miniila είναι μια τηλεφωνική εφαρμογή για ασυνόδευτους ανηλίκους που ακόμη μετακινούνται, η οποία τους παρέχει πληροφορίες σχετικά με τις διαθέσιμες υπηρεσίες σε διάφορες ευρωπαϊκές χώρες.
- Η ελληνική ΜΚΟ **Φάρος** δημιούργησε το βίντεο με τίτλο [StaySafe](#) (διαθέσιμο σε διάφορες γλώσσες), το οποίο επικεντρώνεται στη σεξουαλική εκμετάλλευση ειδικά αγοριών προσφύγων και μεταναστών.

ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΑΠΟΚΑΛΥΨΕΩΝ ΑΠΟ ΝΕΟΥΣ ΑΝΔΡΕΣ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗ ΣΕΞΟΥΑΛΙΚΗ ΒΙΑ⁴²

Οποιοσδήποτε εργάζεται με νέους άνδρες μπορεί να έρθει αντιμέτωπος με αποκάλυψη σεξουαλικής βίας. Συνεπώς, όλο το προσωπικό και οι εθελοντές θα πρέπει να εκπαιδεύονται στις κατευθυντήριες αρχές της προσέγγισης με επίκεντρο τον επιζώντα και στις πρώτες βοήθειες ψυχικής υγείας, ώστε να μπορούν να ανταποκριθούν με αποτελεσματικό τρόπο σε τέτοια περίπτωση. Στις πρώτες βοήθειες ψυχικής υγείας χρησιμοποιούνται τέσσερις δράσεις: **Προετοιμασία, Προσοχή, Ακρόαση και Διασύνδεση.** Παρόλο που η εκπαίδευση στις πρώτες βοήθειες ψυχικής

υγείας δεν αποτελεί απόλυτη προϋπόθεση για την παροχή υποστήριξης στους επιζώντες, συνιστάται ανεπιφύλακτα. Οι πρώτες βοήθειες ψυχικής υγείας είναι ιδιαίτερα χρήσιμες όταν αποκαλύπτονται περιστατικά σεξουαλικής βίας (συμπεριλαμβανομένης της σεξουαλικής εκμετάλλευσης) που συνέβησαν στο παρελθόν, π.χ. στη χώρα καταγωγής του επιζώντος ή κατά τη διάρκεια της διαδρομής του προς την Ευρώπη, καθώς και για περιπτώσεις όπου η κακοποίηση είναι πρόσφατη ή διαρκής.

Για λεπτομερέστερη καθοδήγηση σχετικά με τις πρώτες βοήθειες ψυχικής υγείας, συμβουλευτείτε τον οδηγό [«How to support survivors of gender-based violence when a GBV actor is not available in your area: A step-by-step guide for humanitarian practitioners»](#) και κατεβάστε την εφαρμογή.

Προετοιμασία⁴³

Η προετοιμασία είναι ζωτικής σημασίας για την αποτελεσματική διαχείριση της αποκάλυψης.

Ιδανικά, τα ακόλουθα βήματα προετοιμασίας θα πρέπει να γίνονται από την αρχή κατά τη διαμόρφωση ενός προγράμματος που θα εστιάζει σε νέους άνδρες, ώστε εσείς και όλο το υπόλοιπο προσωπικό να είστε έτοιμοι σε περίπτωση αποκάλυψης σεξουαλικής βίας. Εάν αυτό δεν έχει συμβεί ακόμα στην περίπτωσή σας, ζητήστε, με την υποστήριξη της οργάνωσής σας, να γίνει το συντομότερο δυνατό σε συντονισμό με ειδικούς στον τομέα (π.χ. επαγγελματίες εξειδικευμένοι στην έμφυλη βία και επαγγελματίες στον τομέα της παιδικής προστασίας). Είναι σημαντικό να διασφαλίζεται ότι οι πληροφορίες σχετικά με τις διαθέσιμες υπηρεσίες είναι πάντα ενημερωμένες.

Να γνωρίζετε το σύστημα παραπομπών των νέων ανδρών επιζώντων σεξουαλικής βίας (συμπεριλαμβανομένης της σεξουαλικής εκμετάλλευσης) και τα βασικά σημεία παραπομπής για τη διαχείριση των υποθέσεων και τον συντονισμό.⁴⁴

Θα πρέπει να γίνει χαρτογράφηση του συστήματος παραπομπών και των οργανώσεων που ειδικεύονται στην έμφυλη βία, συμπεριλαμβανομένων των υπηρεσιών παιδικής προστασίας, προστασίας των προσφύγων και των μεταναστών, καθώς και των υπηρεσιών υγείας και ψυχικής υγείας. Η χαρτογράφηση πρέπει να συμπληρωθεί προτού αρχίσετε τη διαδικασία ευαισθητοποίησης ή την παροχή υπηρεσιών, καθώς οι πληροφορίες θα σας βοηθήσουν να

διασυνδέσετε τους άνδρες επιζώντες με τις κατάλληλες διαθέσιμες υπηρεσίες. Από κοινού με τον προϊστάμενό σας, ελέγξτε αν υπάρχει ήδη στην περιοχή σας σύστημα παραπομπών που να αφορά άνδρες επιζώντες σεξουαλικής βίας και, αν όχι, στηρίξτε τη δημιουργία του.

Μπορεί να μην λειτουργεί σύστημα παραπομπών στην περιοχή σας ή να μην υπάρχουν ασφαλείς, εμπιστευτικές και αποτελεσματικές υπηρεσίες για τους άνδρες επιζώντες (συμπεριλαμβανομένων των επιζώντων ΛΟΑΤΚΙ+, των νεαρών ανδρών που πωλούν σεξ και των εφήβων ανδρών που υφίστανται σεξουαλική εκμετάλλευση στο πλαίσιο της πώλησης σεξ). Σε αυτές τις περιπτώσεις, με την υποστήριξη

της οργάνωσής σας, αναζητήστε άλλες υπηρεσίες που θα μπορούσαν να υποστηρίξουν τους νεαρούς άνδρες επιζώντες, όπως ψυχοκοινωνικές υπηρεσίες, ιατρικές κλινικές, υπηρεσίες για θύματα εμπορίας ανθρώπων ή θύματα βασανιστηρίων, υπηρεσίες για ΛΟΑΤΚΙ+ άτομα, κλινικές για τον HIV, τοπικές οργανώσεις εργαζομένων του σεξ, οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών, συμπράξεις δημόσιου και ιδιωτικού τομέα, διαδικτυακές υπηρεσίες και άλλα. Είναι σημαντικό να σκέφτεστε ευρύτερα και να εξετάζετε όλες τις πιθανές επιλογές!

Εντοπισμός κενών σε βασικές υπηρεσίες. Είναι σημαντικό να γνωρίζουμε αν υπάρχουν κενά, για παράδειγμα, σε υπηρεσίες υγείας, ψυχοκοινωνικής υποστήριξης, ασφάλειας και προστασίας, καθώς και νομικής συνδρομής για τους νεαρούς άνδρες επιζώντες. Τα κενά αυτά μπορεί να περιλαμβάνουν έλλειψη ασφαλών καταλυμάτων, ανεπαρκή ικανότητα των φορέων παροχής υπηρεσιών να φροντίζουν τους άνδρες επιζώντες (συμπεριλαμβανομένων των ΛΟΑΤΚΙ+ επιζώντων) ή έλλειψη εκπαιδευμένων διαπολιτισμικών μεσολαβητών / διερμηνέων.

Ενημερώστε τον οργανισμό ή την υπηρεσία σας για τυχόν κενά και επιμείνετε για την κάλυψη κρίσιμων κενών, π.χ. καταβάλλοντας προσπάθεια για την ενίσχυση των ικανοτήτων των υφιστάμενων φορέων παροχής υπηρεσιών και των μη παραδοσιακών φορέων, παρέχοντας αυξημένους πόρους, προσαρμόζοντας τις υφιστάμενες υπηρεσίες όπου αυτό είναι δυνατό και ασφαλές, και με παρεμβάσεις προς την κυβέρνηση για την τήρηση και εφαρμογή των υφιστάμενων προτύπων και αρχών (π.χ. [Recommended principles to guide actions concerning children on the move and other children affected by migration](#)⁴⁵ της Ύπατης Αρμοστείας των Ηνωμένων Εθνών για τα ανθρώπινα δικαιώματα - OHCHR).

Διασφαλίστε τη συμμετοχή των νέων ανδρών και άλλων φορέων παροχής υπηρεσιών στον εντοπισμό και την αντιμετώπιση των εμποδίων της πρόσβασης σε υπηρεσίες, μεταξύ άλλων μέσω κατάρτισης και ευαισθητοποίησης.

Σημαντική σημείωση: Ο οργανισμός ή η υπηρεσία σας θα πρέπει να διαθέτει ενημερωμένη διασυννοριακή πληροφόρηση περί παραπομπών και να γνωρίζει πώς να κάνει παραπομπές ή να παρέχει πληροφορίες σχετικά με άλλες υπηρεσίες ή οργανισμούς στις χώρες διέλευσης ή προορισμού.

Παράδειγμα ελπιδοφόρας πρακτικής

Στη Σερβία, τα **μέλη της ομάδας εργασίας για την έμφυλη βία, από κοινού με σύμβουλο που προσέλαβε το Ταμείο των Ηνωμένων Εθνών για τον πληθυσμό (UNFPA)**, κατάρτισαν σχετικό έγγραφο ([Additional section on prevention and protection of adolescent boys and men from GBV \[Πρόσθετη ενότητα για την πρόληψη της έμφυλης βίας και την προστασία των έφηβων αγοριών και των ανδρών\]](#)) ως παράρτημα στις [τυποποιημένες διαδικασίες στη Σερβία σχετικά με την έμφυλη βία \(GBV SOPs\)](#). Αυτή η πρόσθετη ενότητα υπογραμμίζει τα υφιστάμενα κενά στην αντιμετώπιση των ανδρών επιζώντων σεξουαλικής βίας και προτείνει τρόπους κάλυψης αυτών των κενών.

Δώστε προσοχή⁴⁶

Δείχνοντας τη δέουσα προσοχή στους νέους άνδρες με τους οποίους έρχεστε σε επαφή, θα είστε έτοιμοι να προσφέρετε υποστήριξη όταν χρειαστεί.

Να είστε ιδιαίτερα προσεκτικοί με τους νέους άνδρες που μπορεί να χρειάζονται υποστήριξη, όπως οι νέοι με αναπηρία ή όσοι ανήκουν στην κοινότητα ΛΟΑΤΚΙ+. Προσεγγίστε όσους μπορεί να χρειάζονται υποστήριξη ή αντιμετωπίζουν δυσκολίες, με σεβασμό και διακριτικότητα. **Να θυμάστε ότι ο ρόλος σας δεν είναι να αναζητάτε επιζώντες σεξουαλικής βίας, αλλά να είστε διαθέσιμοι και κατάλληλα καταρτισμένοι σε περίπτωση που κάποιος αποκαλύψει την εμπειρία του.**

Δεν υπάρχει κανόνας σχετικά με την προτίμηση των ανδρών επιζώντων να αποκαλύπτουν τις εμπειρίες τους σε άνδρες ή γυναίκες. Κάθε επιζών θα έχει τις δικές του προτιμήσεις, οι οποίες θα πρέπει να γίνονται σεβαστές. Ορισμένα αγόρια και άνδρες μπορεί να προτιμούν να μιλήσουν σε γυναίκα για τις εμπειρίες τους, ενώ άλλοι θα επέλεξαν να τις αποκαλύψουν σε άνδρα — σε κάθε περίπτωση, μιλούν σε κάποιον που εμπιστεύονται. Ωστόσο, οι φορείς παροχής υπηρεσιών θα πρέπει να διασφαλίζουν ισόρροπη εκπροσώπηση των φύλων κατά την πρόσληψη ή την επιλογή προσώπων που αναλαμβάνουν νέους άνδρες. Θα πρέπει να διαθέτουν προσωπικό/εθελοντές, διαπολιτισμικούς μεσολαβητές / διερμηνείς, επιτρόπους, κ.λπ., τόσο άνδρες όσο και γυναίκες, με κατάλληλη εκπαίδευση και με ενσυναίσθηση, που να μπορούν να αλληλεπιδρούν με τους νέους άνδρες και να οικοδομούν σχέσεις εμπιστοσύνης μαζί τους.

Πολλοί εργαζόμενοι στην πρώτη γραμμή αναφέρουν ότι οι αποκαλύψεις γίνονται συχνά κατά τη διάρκεια των διαλειμμάτων ή μετά τα μαθήματα δεξιοτήτων ζωής και άλλες εκπαιδευτικές συνεδρίες. Εάν συντονίζετε τέτοιες συνεδρίες, βεβαιωθείτε ότι ενημερώνετε τους συμμετέχοντες ότι είστε διαθέσιμοι για συζήτηση κατά τη διάρκεια των διαλειμμάτων ή μετά τις συνεδρίες και προσπαθήστε να αφιερώσετε χρόνο για συζήτηση με όσους παραμένουν στον χώρο ή έχουν πολλές ερωτήσεις.

Η αποκάλυψη εμπειρίας είναι μια διαδικασία.⁴⁷ Η αποκάλυψη σεξουαλικής βίας, συμπεριλαμβανομένης της σεξουαλικής εκμετάλλευσης, συχνά απαιτεί χρόνο. Οι επιζώντες μπορεί να κάνουν νύξεις ή ερωτήσεις σχετικά με κάτι που «άκουσαν ότι συνέβη σε κάποιον άλλο / καλό φίλο», για να δουν την αντίδραση του προσώπου στο οποίο προσπαθούν να μιλήσουν για την εμπειρία τους.

Οι επιζώντες μπορεί να κάνουν την αποκάλυψη εμμέσως. Μπορεί να πουν «δεν μπορώ να σου πω τι συνέβη» ή «συμβαίνουν τρομερά πράγματα στα αγόρια». Αυτό ενδέχεται να συμβαίνει όχι επειδή δεν θέλουν να μιλήσουν για την εμπειρία τους, αλλά επειδή αισθάνονται ανίκανοι να την εκφράσουν με λόγια. Μπορεί να μην ξέρουν πώς να κατηγοριοποιήσουν την εμπειρία (για παράδειγμα, ίσως να μην είναι σίγουροι αν πρόκειται για σεξουαλική βία ή να μην γνωρίζουν ότι και οι άνδρες και τα αγόρια μπορεί να βιώσουν τέτοια βία) ή να νιώθουν τόσο ντροπισμένοι ή συγκλονισμένοι, που δεν μπορούν να μιλήσουν γι' αυτήν.

Ορισμένοι άνδρες και αγόρια προτιμούν να μιλούν για βασανιστήρια, χωρίς να αναφέρουν ρητά τη σεξουαλική βία. Σημειώνεται ότι τα βασανιστήρια συχνά περιλαμβάνουν σεξουαλική παράμετρο.

Τα έφηβα αγόρια επιζώντες σπάνια αποκαλύπτουν ρητώς τη σεξουαλική βία. Αντίθετα, μπορεί να χρησιμοποιούν ιδιαίτερες φράσεις και ευφημισμούς για να περιγράψουν τι τους συνέβη. Οι φορείς παροχής υπηρεσιών αναφέρουν τα παρακάτω ως παραδείγματα τέτοιων φράσεων και ευφημισμών: «μου προκάλεσαν έναν πόνο που δεν μπορώ να ξεχάσω», «με ταπεινώσαν με τον πιο προσωπικό τρόπο», «μου φέρθηκαν σαν γυναίκα», «μου έκαναν κάτι που δεν ήθελα», «έκαναν κάτι που θα έκανε ένας άντρας στη γυναίκα του την πρώτη νύχτα του γάμου τους», «ήταν υπερβολικά καλός μαζί μου / υπερβολικά φιλικός / έδειξε υπερβολική οικειότητα», «αποφάσισε να ανέβει στην πλάτη μου» ή «γνώρισα έναν άντρα και πήγαμε στο σπίτι του». Μπορεί να μιλήσουν για την εμπειρία ενός «φίλου». Μπορεί όμως να αναφέρουν συγκεκριμένες λεπτομέρειες, όπως το πού έλαβε χώρα η σεξουαλική εκμετάλλευση, το ποσό των χρημάτων που ανταλλάχθηκαν και αν χρησιμοποιήθηκαν προφυλακτικά. Αυτό θα μπορούσε να σημαίνει ότι στην πραγματικότητα μιλούν για δική τους εμπειρία.

Ομοίως, όταν ένας νεαρός άνδρας ή ένα αγόρι έχει ξαφνικά περισσότερα χρήματα, καλύτερα ρούχα ή νέα πράγματα όπως κινητά τηλέφωνα και παπούτσια, χωρίς καμία προφανή εξήγηση για το πώς τα απέκτησε, αυτό μπορεί επίσης να αποτελεί ένδειξη σεξουαλικής εκμετάλλευσης (αν και όχι απαραίτητα).

Οι άνδρες επιζώντες μπορεί να αναφέρουν ορισμένα προβλήματα σωματικής ή ψυχικής υγείας. Επισημαίνεται ότι τα παράπονα για προβλήματα στο σώμα (όπως ο πόνος στην πλάτη ή την κοιλιά, καθώς και οι σωματικοί πόνοι που δεν μπορούν να εξηγηθούν) μπορεί να σχετίζονται με σεξουαλική βία. Ορισμένοι επιζώντες μπορεί να εκδηλώνουν έντονο θυμό ή ομοφοβία, να παραπονιούνται ότι «αισθάνονται τρελοί» ή ότι έχουν άλλα ψυχολογικά προβλήματα. Ως εργαζόμενοι στην πρώτη γραμμή θα πρέπει να γνωρίζετε ποιες συμπεριφορές, εκφράσεις και παράπονα μπορεί να υποδηλώνουν ότι ένα αγόρι ή ένας άνδρας έχει υποστεί σεξουαλική βία. Αν οι νέοι άνδρες αναφέρουν οποιοδήποτε σωματικό πόνο, προσφερθείτε να τους πάτε σε γιατρό για έλεγχο.

Σημαντική σημείωση: Ως εργαζόμενοι στην πρώτη γραμμή, **είναι σημαντικό να δείχνετε ιδιαίτερη προσοχή σε τέτοια ζητήματα, φράσεις και ευφημισμούς**, ώστε να μην σας διαφεύγουν τυχόν ενδείξεις ή αποκαλύψεις των νέων ανδρών σχετικά με εμπειρίες σεξουαλικής βίας. Ωστόσο, βεβαιωθείτε ότι δεν κάνετε υποθέσεις για τίποτα και να θυμάστε ότι μπορεί να υπάρχει άλλη εξήγηση για τη συμπεριφορά τους. **ΠΟΤΕ μην πιέζετε κάποιον να αποκαλύψει σεξουαλική βία ή να σας πει περισσότερα από όσα νιώθει άνετα να μοιραστεί μαζί σας, καθώς αυτό μπορεί να προκαλέσει σοβαρή βλάβη.**

Ακρόαση⁴⁸

Παραμείνετε ήρεμοι, υποστηρικτικοί και ακούστε τον επιζώντα χωρίς να τον κρίνετε ή να ρωτάτε επίμονα

Εάν ένας επιζών σας αποκαλύψει την εμπειρία του, μην τον πιέσετε για λεπτομέρειες σχετικά με το περιστατικό και μην του δώσετε συγκεκριμένες συμβουλές για το τι πρέπει ή δεν πρέπει να κάνει. **Αφήστε τον επιζώντα να πει την ιστορία του και μην τον διακόπτετε.** Ο τρόπος με τον οποίο διηγείται την ιστορία του μπορεί να είναι συγκεκριμένος και να μην έχει απόλυτο νόημα για εσάς, αλλά αφήστε τον να μιλήσει. Μπορείτε να κάνετε μερικές ερωτήσεις, πάντα με ευαισθησία, για να αποσαφηνιστεί τι συνέβη. **Ωστόσο, δεν χρειάζεστε πολλές λεπτομέρειες και δεν είναι δουλειά σας να «ανακαλύψετε την αλήθεια».**

Σε περιπτώσεις όπου ισχύει υποχρέωση αναφοράς του περιστατικού, μπορεί να χρειαστεί να σταματήσετε τους επιζώντες και να τους το εξηγήσετε μέχρι να καταλάβουν, προτού σας πουν όλα όσα συνέβησαν. Διαχειριστείτε με εχεμύθεια όλες τις πληροφορίες που μοιράζεται μαζί σας ο επιζών, αλλά να είστε ξεκάθαροι σχετικά με τα όρια της εμπιστευτικότητας στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων σας. Για περισσότερες λεπτομέρειες, ανατρέξτε στην ενότητα «Υποχρεωτική αναφορά περιστατικού σεξουαλικής βίας» στη σελίδα 32.

Σημαντική σημείωση: Θυμηθείτε: **ΜΗΝ ΠΡΟΚΑΛΕΣΕΤΕ ΒΛΑΒΗ!** Μόνο εξειδικευμένοι επαγγελματίες θα πρέπει να παρέχουν συμβουλές στους επιζώντες.

Η αντίδρασή σας στην αποκάλυψη μπορεί να έχει μεγάλο αντίκτυπο στην ανάκαμψη του επιζώντος.

Μια υποστηρικτική στάση μπορεί να συμβάλει στη διευκόλυνση της διαδικασίας ανάκαμψης και επούλωσης, ενώ μια αρνητική, απορριπτική ή μη υποστηρικτική αντίδραση μπορεί να αποδειχθεί βαθιά επιβλαβής. Είναι σημαντικό να εφαρμόζετε πάντα μια **προσέγγιση με επίκεντρο τον επιζώντα** όταν αλληλεπιδράτε μαζί του (βλ. ενότητα «Κατευθυντήριες αρχές» στη σελίδα 13) και να χρησιμοποιείτε υποστηρικτικές εκφράσεις (βλ. παρακάτω) αφότου εκείνος ολοκληρώσει. Θα πρέπει να:

- **διαβεβαιώσετε τον επιζώντα ότι τον πιστεύετε** και ότι τα συναισθήματά του (π.χ. ότι «τρελαίνεται», αισθάνεται ενοχές ή ντροπή) και οι αντιδράσεις του (π.χ. θυμός, φόβος, εφιάλτες, ανεξήγητος πόνος) είναι φυσιολογικές αντιδράσεις στη σεξουαλική βία,
- **χρησιμοποιήσετε υποστηρικτικές εκφράσεις** όπως «Σε πιστεύω», «Λυπάμαι που σου συνέβη αυτό», «Δεν έφταιγες εσύ» και «Χαίρομαι που μου το είπες»,
- τονίσετε ότι αυτό που συνέβη **δεν ήταν δικό του λάθος** και ότι δεν είναι «λιγότερο άνδρας/αγόρι» εξαιτίας αυτού που έγινε,

- τον υποστηρίξετε **τονίζοντας το θάρρος του** που αποκάλυψε το περιστατικό και την ανθεκτικότητα και τη δύναμή του να αντιμετωπίσει αυτήν την εμπειρία (μπορεί να είναι νέος, αλλά έχει ήδη βιώσει πολλά και μπορεί κάλλιστα να επιδείξει απίστευτη ανθεκτικότητα και ωριμότητα),
- τονίσετε **ότι αυτή η εμπειρία δεν καθορίζει το ποιος είναι**, υπενθυμίζοντάς του ότι είναι ο ίδιος άνθρωπος που ήταν και πριν από το περιστατικό και ότι ενώ αυτή η εμπειρία είναι πλέον μέρος της ζωής του και δεν μπορεί να την αλλάξει, μπορεί να την ξεπεράσει, αναφέρετε ότι **πολλοί άλλοι άνδρες και αγόρια έχουν ζήσει παρόμοιες εμπειρίες** (δεν είναι μόνοι) και ότι πολλοί βρήκαν τρόπους να το αντιμετωπίσουν και να ζήσουν με επιτυχία,
- εξηγήσετε στον επιζώντα ότι **υπάρχει διαθέσιμη υποστήριξη** (κατά περίπτωση) στο πλαίσιο της οποίας τηρείται εχεμύθεια και δεν ασκείται κριτική, και
- διευκρινίστε ότι το να απευθυνθεί σε υπηρεσίες ανταπόκρισης **δεν σημαίνει ότι δεν θα μπορέσει να συνεχίσει το ταξίδι του.**

Για λεπτομερέστερες οδηγίες σχετικά με τον τρόπο αντίδρασης στις αποκάλυψεις, συμπεριλαμβανομένων των οδηγιών σχετικά με την εμπιστευτικότητα και τη συναίνεση για εφήβους, ανατρέξτε στις ενότητες «Ακρόαση» και «Υποστήριξη παιδιών και εφήβων κάτω των 18 ετών» στον [GBV Pocket Guide](#) (διατίθεται σε μορφή PDF και ως εφαρμογή για smartphone).

Διασύνδεση⁴⁹

Όταν υποστηρίζετε έναν επιζώντα, ενθαρρύνετε τον να λάβει μόνος του αποφάσεις σχετικά με τα επόμενα βήματα, το ποιον θα συμβουλευτεί, τότε και γιατί.

ΔΕΝ ΕΙΝΑΙ ΔΟΥΛΕΙΑ ΣΑΣ ΝΑ ΔΙΝΕΤΕ ΣΥΜΒΟΥΛΕΣ (π.χ. να εκφράζετε τη γνώμη σας για το τι πρέπει να κάνει ή να μην κάνει ο επιζών ή να προτείνετε). Είναι όμως δική σας ευθύνη να παρέχετε ακριβείς πληροφορίες σχετικά με τις διαθέσιμες υπηρεσίες και την υποστήριξη και να είστε σαφείς σχετικά με τις απαιτήσεις υποχρεωτικής αναφοράς περιστατικών, όταν υπάρχουν (βλ. πλαίσιο «Υποχρεωτική αναφορά περιστατικού σεξουαλικής βίας» στη σελίδα 32). Να ζητάτε πάντα τη συγκατάθεση του επιζώντος (ή, όταν απαιτείται, του φροντιστή του παιδιού όταν δεν είναι εκείνος ο δράστης) προτού τον παραπέμψετε σε οποιονδήποτε άλλον. Να σέβεστε πάντοτε τις επιθυμίες του και να μην τον πιέζετε να απευθυνθεί σε υπηρεσίες ή να ζητήσει υποστήριξη εάν δεν το επιθυμεί ή εάν δεν είναι έτοιμος γι' αυτό. Εξηγήστε του ότι μπορεί να απευθυνθεί σε υπηρεσίες σε μεταγενέστερο στάδιο.

Οι πληροφορίες σχετικά με τις υπηρεσίες πρέπει να παρέχονται σε όλους τους επιζώντες σε γλώσσα και μορφή που αυτοί κατανοούν (μεταξύ άλλων γραπτώς ή προφορικά, με εικόνες, σε νοηματική γλώσσα, και με άλλους τρόπους) και με τρόπο κατάλληλο για την ηλικία και το στάδιο της ανάπτυξής τους.⁵⁰

Οι επιζώντες σεξουαλικής βίας συχνά χρειάζονται διαφορετικούς τύπους υπηρεσιών για την υποστήριξη της διαδικασίας ανάκαμψης και τον περιορισμό των κινδύνων άσκησης περαιτέρω βίας σε αυτούς. Το σύστημα παραπομπών θα πρέπει να περιλαμβάνει όλες τις διαθέσιμες υπηρεσίες στους ακόλουθους τομείς.

Υγεία

Η σεξουαλική βία, ιδίως ο βιασμός, αποτελεί **επείγον ιατρικό περιστατικό** που απαιτεί θεραπεία το συντομότερο δυνατό, ιδανικά εντός 72 ωρών από το περιστατικό, για να περιοριστεί στο ελάχιστο η μετάδοση του HIV (προφύλαξη μετά την έκθεση - PEP), να αντιμετωπιστούν πιθανές σεξουαλικά μεταδιδόμενες λοιμώξεις και τυχόν άλλοι τραυματισμοί και να συλληχθούν ιατροδικαστικά στοιχεία για σχετικές δικαστικές διαδικασίες, εάν αυτό είναι επιθυμητό. Για τους διεμφυλικούς άνδρες και τα διεμφυλικά έφηβα αγόρια, είναι απαραίτητη η επείγουσα αντισύλληψη για την πρόληψη εγκυμοσύνης.

Υποστήριξη ψυχικής υγείας και ψυχοκοινωνική υποστήριξη

Είναι απαραίτητη η υποστήριξη στο πλαίσιο της κρίσης, καθώς και πιο μακροπρόθεσμη συναισθηματική και πρακτική υποστήριξη, για να βοηθηθεί ο επιζών (και η οικογένειά του, κατά περίπτωση) στη διαδικασία ανάκαμψης.

Ασφάλεια και προστασία

Χρειάζεται προστασία για τους επιζώντες (και την οικογένειά τους, κατά περίπτωση) που κινδυνεύουν από άσκηση περαιτέρω βίας. Αυτή θα μπορούσε να περιλαμβάνει μετεγκατάσταση, παροχή ασφαλούς στέγης και φροντίδας ή υποστήριξη από την αστυνομία.

Νομική συνδρομή

Χρειάζεται υποστήριξη από νομικές υπηρεσίες ή υπηρεσίες επιβολής του νόμου για να βοηθηθούν οι επιζώντες να διεκδικήσουν νομικά δικαιώματα και προστασία, π.χ. μέσω ποινικής έρευνας και δίωξης.

Σημαντική σημείωση: Εάν η εμπειρία του επιζώντος πληροί τις προϋποθέσεις του ορισμού για τα βασανιστήρια, θα πρέπει να εξεταστεί το ενδεχόμενο παραπομπής του σε εξειδικευμένες υπηρεσίες για θύματα βασανιστηρίων και να διερευνηθούν συγκεκριμένες διαθέσιμες νομικές επιλογές.

Για λεπτομερέστερη καθοδήγηση σχετικά με την παροχή πολυτομεακών υπηρεσιών για άνδρες, αγόρια και ΛΟΑΤΚΙ+ επιζώντες, ανατρέξτε στο έγγραφο της WRC [Addressing Sexual Violence Against Men, Boys, and LGBTIQ+ Persons in Humanitarian Settings: A Field-friendly Guidance Note by Sector](#).

Ο οργανισμός ή η υπηρεσία σας θα πρέπει να εντοπίζει και να παρέχει πληροφορίες σχετικά με τις ευκαιρίες εκπαίδευσης και βιοπορισμού για την υποστήριξη των επιζώντων (και της οικογένειάς τους, κατά περίπτωση), ώστε αυτοί να ζουν ανεξάρτητοι, με ασφάλεια και αξιοπρέπεια. Θα πρέπει επίσης να παρέχει πληροφορίες σχετικά με βιώσιμες λύσεις (π.χ. για τη διαδικασία ασύλου,

συμπεριλαμβανομένης της επανεγκατάστασης, της τοπικής ένταξης ή του επαναπατρισμού και της βοήθειας για την απόκτηση εγγράφων), όταν αυτές είναι διαθέσιμες.

Αφού προβείτε σε παραπομπή, ο ενδιαφερόμενος φορέας παροχής υπηρεσιών θα πρέπει να σας ενημερώσει ότι η παραπομπή παρελήφθη.

Σημαντική σημείωση: Αφού παραπέμφετε έναν επιζώντα, **MHN** επικοινωνήστε μαζί του (π.χ. τηλεφωνώντας του ή στέλνοντας μήνυμα) για να μάθετε πώς πήγε η παραπομπή. Αυτή η πρακτική δεν συνιστάται σε καμία περίπτωση, καθώς θα μπορούσε να καταστήσει τον επιζώντα ευάλωτο σε περαιτέρω βλάβη (σωματική ή ψυχολογική) από τον/τους δράστη/-ες ή άλλους που μπορεί να μάθουν για τη σεξουαλική βία που του ασκήθηκε. Επίσης, εάν δεν διαχειρίζεστε εσείς την υπόθεση, δεν θα πρέπει να αναμένετε καμία πληροφορία από τους φορείς παροχής υπηρεσιών στους οποίους παραπέμφατε τον επιζώντα, εκτός από την επιβεβαίωση ότι έλαβαν την παραπομπή.

Για λεπτομερέστερες οδηγίες σχετικά με τον τρόπο διασύνδεσης των επιζώντων με πολυτομεακές υπηρεσίες, συμπεριλαμβανομένων των οδηγιών σχετικά με την εμπιστευτικότητα και τη συναίνεση για εφήβους, ανατρέξτε στις ενότητες «Διασύνδεση» και «Υποστήριξη παιδιών και εφήβων κάτω των 18 ετών» στον [GBV Pocket Guide](#) (διατίθεται σε μορφή PDF και ως εφαρμογή για smartphone).

Υποστήριξη νεαρών ανδρών επιζώντων κατά τη διέλευση σε άλλη χώρα⁵¹

Όταν υποστηρίζετε νεαρούς άνδρες επιζώντες που θεωρούν ότι βρίσκονται σε στάδιο διέλευσης σε άλλη χώρα, πρέπει να προβείτε στις εξής **βασικές ενέργειες**:

- **Να δημιουργήσετε αίσθημα ασφάλειας** για τους επιζώντες στον τωρινό τόπο διαμονής τους,
- **Να παράσχετε σε αυτούς πρώτες βοήθειες ψυχικής υγείας**, μεταξύ άλλων κάνοντας υποστηρικτικές δηλώσεις και παρέχοντας πληροφορίες σχετικά με θετικές στρατηγικές αντιμετώπισης και με τον τρόπο διαχείρισης των συμπτωμάτων που σχετίζονται με την τραυματική εμπειρία, όπως η οξεία δυσφορία και η αυτοτραυματική συμπεριφορά, και
- **Να διευκολύνετε την πρόσβαση των επιζώντων σε σχετικές υπηρεσίες** παρέχοντάς τους (ή στην οικογένειά τους, κατά περίπτωση) πληροφορίες σχετικά με τις διαθέσιμες υπηρεσίες και την υποστήριξη στον τωρινό τόπο διαμονής τους καθώς και σε άλλες χώρες διέλευσης και προορισμού.

Εάν ένας νεαρός επιζών άνδρας συναινεί να παραπεμφθεί σε άλλη υπηρεσία ή οργάνωση σε άλλη χώρα διέλευσης ή στη χώρα προορισμού του, μπορείτε να ακολουθήσετε τα εξής βασικά βήματα:

- **Επικοινωνήστε τηλεφωνικά με τον αρμόδιο** της υπηρεσίας ή του οργανισμού,
- **Πληροφορήστε τον σχετικά** με την υπόθεση, και
- **Ρωτήστε τον επιζώντα αν μπορείτε να κοινοποιήσετε τις πληροφορίες και γραπτώς** (π.χ. μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου) στον αρμόδιο του άλλου οργανισμού ή της υπηρεσίας.

Για λεπτομερέστερες οδηγίες σχετικά με τη διασυννοριακή φροντίδα, την ασφάλεια και τον περιορισμό του κινδύνου, συμβουλευτείτε το έγγραφο υποστήριξης σχετικά με την έμφυλη βία [Cross-Border Care, Safety and Risk Mitigation for Child and Adolescent Survivors on the Move: Practical Guidance for Frontline Services and Workers](#) του γραφείου εξυπηρέτησης της GBV AoR (τομέας δράσης σχετικά με την έμφυλη βία).

Σημαντική σημείωση: Το γεγονός ότι δεν μπορείτε να παρέχετε μακροπρόθεσμη υποστήριξη σε νεαρούς άνδρες πρόσφυγες και μετανάστες επειδή ακόμη μετακινούνται, ενδέχεται να αποθαρρύνει εσάς και τους συναδέλφους σας. Εντούτοις, είναι σημαντικό να θυμάστε ότι **ακόμα και η ελάχιστη υποστήριξη που μπορείτε να προσφέρετε μετράει.**

Παράδειγμα ελπιδοφόρας πρακτικής

Στην Ελλάδα, οι Γιατροί Χωρίς Σύνορα (**MSF**) προσφέρουν ολοκληρωμένο πακέτο περίθαλψης που περιλαμβάνει εμβολιασμό, προφύλαξη για την πρόληψη των σεξουαλικώς μεταδιδόμενων λοιμώξεων και υποστήριξη ψυχικής υγείας για τους επιζώντες σεξουαλικής βίας (κατ' ανώτατο όριο 6 συνεδρίες). Στο πλαίσιο αυτό παρέχονται στους επιζώντες συμβουλές για τη διαχείριση των συμπτωμάτων τους, μεταξύ άλλων και κατά τη διάρκεια του ταξιδιού τους, και για το πώς να περιορίσουν την πιθανότητα εμφάνισης νέων κινδύνων. Εάν χρειαστεί να λάβουν φαρμακευτική αγωγή, παρέχονται τα φάρμακα αρκετών μηνών προκειμένου να διασφαλιστεί ότι οι επιζώντες που έχουν αρχίσει ιατρική θεραπεία μπορούν να τη συνεχίσουν κατά τη διάρκεια της μετακίνησής τους. Οι Γιατροί Χωρίς Σύνορα παρέχουν επίσης στους επιζώντες φυλλάδιο ενημέρωσης για την ασφαλή μετακίνηση (κατά περίπτωση) και για το πού θα βρουν δωρεάν περίθαλψη στην Ευρώπη.⁵²

Σημείωση σχετικά με τη συμμετοχή γονέων, φροντιστών ή επιτρόπων⁵³

Η οικογένεια, ο φροντιστής ή ο επίτροπος του παιδιού (που δεν έχουν διαπράξει έγκλημα σε βάρος παιδιού) μπορεί να διαδραματίσει καθοριστικό ρόλο στην ανάκαμψη ενός επιζώντος από τη σεξουαλική βία. Ως εκ τούτου, είναι σημαντικό να διασφαλιστεί η συμμετοχή τους στη διαδικασία. Οι γονείς και οι νομίμως διορισμένοι φροντιστές και επίτροποι έχουν επίσης το δικαίωμα να λαμβάνουν αποφάσεις σχετικά με τη φροντίδα που παρέχεται στο παιδί μέχρι αυτό να φτάσει στη νόμιμη ηλικία συναίνεσης ή/και να ενηλικιωθεί, σύμφωνα με την εθνική νομοθεσία.

Κατά τη συνεργασία με τους γονείς, τους φροντιστές ή τους νομίμως διορισμένους επιτρόπους, κατά τη διαχείριση μιας αποκάλυψης περιστατικού σεξουαλικής βίας από παιδί, κάθε ενέργεια θα πρέπει να διέπεται από την κατευθυντήρια αρχή του βέλτιστου συμφέροντος του παιδιού.

Σημαντική σημείωση: Στη λήψη αποφάσεων θα πρέπει να συμμετέχουν μόνο **φροντιστές που δεν έχουν διαπράξει έγκλημα σε βάρος παιδιού** και μόνο αν η συμμετοχή τους είναι προς το βέλτιστο συμφέρον του παιδιού.

Για λεπτομερείς οδηγίες σχετικά με τον τρόπο χειρισμού των αποκάλυψεων από παιδιά και εφήβους, ανατρέξτε στην ενότητα «Υποστήριξη παιδιών και εφήβων κάτω των 18 ετών» στον [GBV Pocket Guide](#) (διατίθεται σε μορφή PDF και ως εφαρμογή για smartphone).

Υποχρεωτική αναφορά περιστατικού σεξουαλικής βίας⁵⁴

- Η υποχρεωτική αναφορά **σχετίζεται με νόμους και πολιτικές του κράτους που υποχρεώνουν συγκεκριμένες υπηρεσίες ή/και επαγγελματίες** (π.χ. υγειονομικό προσωπικό) **να αναφέρουν πραγματικά περιστατικά σεξουαλικής βίας ή σχετικές υποψίες** στις αρχές επιβολής του νόμου ή στις υπηρεσίες παιδικής προστασίας, ακόμα και χωρίς τη συγκατάθεση του επιζώντος.
- Οι απαιτήσεις υποχρεωτικής αναφοράς περιστατικών σεξουαλικής βίας, ιδίως εκείνων που αφορούν ενήλικες επιζώντες, **μπορεί να υπονομεύσουν την προσέγγιση με επίκεντρο τον επιζώντα**, καθώς η αναφορά του περιστατικού ενδέχεται να παραβιάζει την εμπιστευτικότητα και την αρχή της κατόπιν ενημέρωσης συγκατάθεσης και μπορεί να μην σέβεται τις επιθυμίες, τα δικαιώματα και την αξιοπρέπεια του επιζώντος. Επιπλέον, η υποχρεωτική αναφορά **συνεπάγεται μια σειρά από πιθανές αρνητικές συνέπειες για τους επιζώντες**, μεταξύ άλλων τον δισταγμό τους να αποκαλύψουν τη σεξουαλική βία που υπέστησαν ή να απευθυνθούν σε υπηρεσίες για βοήθεια, και τη συνακόλουθη έκθεσή τους σε περαιτέρω βία και βλάβη.
- **Το προσωπικό στην πρώτη γραμμή θα πρέπει να είναι εξοικειωμένο με τις απαιτήσεις υποχρεωτικής αναφοράς** περιστατικών σεξουαλικής βίας εις βάρος ενηλίκων και παιδιών επιζώντων, καθώς και με τις διαδικασίες αναφοράς στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων τους, και να **τις εξηγεί με σαφήνεια στους επιζώντες**.
- Οι **εθνικοί νόμοι σχετικά με την υποχρεωτική αναφορά θα πρέπει να τηρούνται**, αλλά είναι **σημαντικό να τονιστεί ότι η υποχρεωτική αναφορά μπορεί να μην είναι πάντα προς το συμφέρον του επιζώντος** και **μπορεί ακόμα και να τον θέσει σε κίνδυνο** εάν είναι ανεπαρκή ή ανύπαρκτα τα μέτρα για την εγγύηση της ασφάλειας και της αξιοπρέπειάς του. Ως εκ τούτου, το **προσωπικό πρώτης γραμμής θα πρέπει να αναφέρει τα περιστατικά σεξουαλικής βίας στον προϊστάμενο** και να ελέγχουν από κοινού την πορεία της δράσης. Για την υποχρεωτική αναφορά υποθέσεων που αφορούν **επιζώντα παιδιά, πρωταρχικό μέλημα θα πρέπει να αποτελεί πάντα το βέλτιστο συμφέρον του παιδιού**.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ

Παράρτημα 1. Πιθανές επιπτώσεις της σεξουαλικής βίας στους άνδρες και τα αγόρια⁵⁵

Σωματικές

- Σεξουαλικά μεταδιδόμενες λοιμώξεις, συμπεριλαμβανομένου του HIV
- Βλάβες (συμπεριλαμβανομένων των ουλών) στα γεννητικά όργανα και το ορθό
- Άλλες σωματικές βλάβες
- Βλάβη στην αναπαραγωγική ικανότητα
- Προβλήματα στην ούρηση ή την αφόδευση
- Χρόνιος πόνος (π.χ. πόνος στην πλάτη, πονοκέφαλοι)
- Σεξουαλική δυσλειτουργία
- Για τους διεμφυλικούς άνδρες και τα διεμφυλικά έφηβα αγόρια: εγκυμοσύνη

Ψυχολογικές

- Συναισθήματα ντροπής, ενοχής, φόβου, θυμού, ταπείνωσης, αδυναμίας, απελπισίας και σύγχυσης
- Άγχος
- Κατάθλιψη
- Αυτοκτονικές σκέψεις
- Διαταραχή μετατραυματικού στρες (PTSD)
- Αυτοκαταστροφική συμπεριφορά (π.χ. κατάχρηση ουσιών)
- Μεταβολές της διάθεσης
- Εφιάλτες
- Αϋπνία
- Αναδρομική εμβίωση (flashbacks)
- Απώλεια συγκέντρωσης
- Ακουστικές και οπτικές ψευδαισθήσεις
- Απώλεια αυτοεκτίμησης
- Αίσθηση μωδιάσματος
- Φόβος για ορισμένα άτομα που θυμίζουν στον επιζώντα τον δράστη ή τους δράστες
- Προβλήματα προσοχής
- Προβλήματα διατροφής (όπως αδηφαγία ή απώλεια όρεξης)
- Έλλειψη προσωπικής φροντίδας
- Αποσύνδεση και αποπραγματοποίηση

Κοινωνικές

- Δυσκολίες στη διατήρηση σχέσεων
- Συζυγικά και οικογενειακά προβλήματα
- Στιγματισμός
- Απονομή ευθυνών
- Γελοιοποίηση και ταπείνωση
- Αποκλεισμός
- Απειλές θανάτου
- Βία από μέλη της οικογένειας και της κοινότητας
- Βίαιη συμπεριφορά προς τους άλλους
- Επιθετικά ξεσπάσματα
- Απέχθεια στο άγγιγμα
- Απόσυρση
- Απομόνωση
- Παραβατικότητα
- Προβλήματα συμπεριφοράς
- Ανυπακοή ή ασέβεια προς την εξουσία
- Φυγή από το ίδρυμα/το σπίτι

Οικονομικές

- Ανικανότητα για εργασία
- Απώλεια μέσων διαβίωσης
- Μεταβολές στις επιδόσεις στο σχολείο και στην εργασία
- Αυξημένη απουσία από το σχολείο, την εργασία ή τις υπηρεσίες
- Εγκατάλειψη του σχολείου ή των υπηρεσιών (όπως η στέγαση)

Παράρτημα 2. Ορισμοί και ορολογία

- Σεξουαλική κακοποίηση παιδιού** είναι «κάθε μορφή σεξουαλικής δραστηριότητας με παιδί στην οποία εμπλέκεται ενήλικος ή άλλο παιδί με εξουσία πάνω στο παιδί. Σύμφωνα με αυτόν τον ορισμό, είναι δυνατόν ένα παιδί να κακοποιηθεί σεξουαλικά από άλλο παιδί. Η σεξουαλική κακοποίηση παιδιού συχνά περιλαμβάνει σωματική επαφή. Αυτό μπορεί να περιλαμβάνει φιλιά σεξουαλικής φύσης, αγγίγματα και στοματικό, πρωκτικό ή κολπικό σεξ. Εντούτοις, η σεξουαλική κακοποίηση παιδιού δεν περιλαμβάνει πάντα σωματική επαφή. Ο εξαναγκασμός παιδιού να γίνει μάρτυρας βιασμού ή/και άλλων πράξεων σεξουαλικής βίας, ο εξαναγκασμός παιδιού να παρακολουθήσει πορνογραφία ή να δείξει τα απόκρυφα σημεία του, η επίδειξη απόκρυφων σημείων σε παιδί, η άσκηση λεκτικής πίεσης σε παιδί με σκοπό το σεξ και η εκμετάλλευση παιδιού για πορνεία ή για πορνογραφία αποτελούν επίσης πράξεις σεξουαλικής κακοποίησης».⁵⁶
- Έμφυλη βία** είναι «ένας γενικός όρος που περιλαμβάνει κάθε επιβλαβή πράξη που διαπράττεται ενάντια στη θέληση ενός προσώπου και η οποία βασίζεται στις κοινωνικά αποδιδόμενες (δηλαδή στις έμφυλες) διαφορές μεταξύ ανδρών και γυναικών. Ο όρος "έμφυλη βία" χρησιμοποιείται κυρίως για να υπογραμμίσει το γεγονός ότι οι δομικές, έμφυλες διαφορές εξουσίας μεταξύ ανδρών και γυναικών σε όλο τον κόσμο καθιστούν τις γυναίκες ευάλωτες σε πολλαπλές μορφές βίας. Όπως συμφωνήθηκε στη [Διακήρυξη για την εξάλειψη της βίας κατά των γυναικών](#) (1993), τέτοιοι κίνδυνοι περιλαμβάνουν πράξεις που προκαλούν σωματική, ψυχική ή σεξουαλική βλάβη ή πόνο, απειλές για τέτοιες πράξεις, εξαναγκασμό και άλλες στερήσεις της ελευθερίας, είτε συμβαίνουν στη δημόσια είτε στην ιδιωτική ζωή».⁵⁷
- ΛΟΑΤΚΙ+** είναι το ακρωνύμιο που χρησιμοποιείται σε αυτόν τον οδηγό για τους ομοφυλόφιλους, αμφιφυλόφιλους, τρανς, ίντερσεξ και κουίρ. Η UNICEF και η WRC γνωρίζουν ότι το «Λ», που αντιστοιχεί στον όρο *λεσβία* στο ακρωνύμιο ΛΟΑΤΚΙ+, δεν ισχύει για τον πληθυσμό που καλύπτεται από τον παρόντα οδηγό (έφηβα αγόρια και νεαροί άνδρες), αλλά το ακρωνύμιο χρησιμοποιείται εδώ επειδή είναι γνωστό στους εργαζόμενους στην πρώτη γραμμή στο ευρωπαϊκό μεταναστευτικό πλαίσιο. *Διεμφυλικός (τρανς)* είναι «ένας γενικός όρος για τα άτομα των οποίων η ταυτότητα ή/και η έκφραση φύλου διαφέρει από τις πολιτισμικές προσδοκίες που διαμορφώθηκαν με βάση το φύλο που τους αποδόθηκε κατά τη γέννηση. Το να είσαι διεμφυλικός δεν συνεπάγεται συγκεκριμένο σεξουαλικό προσανατολισμό».⁵⁸ *Μεσοφυλικός (ίντερσεξ)* είναι ένας όρος που αναφέρεται σε ένα ευρύ φάσμα φυσικών σωματικών παραλλαγών που διαφέρουν από τα πολιτισμικά καθιερωμένα πρότυπα περί ανδροπρέπειας και θηλυκότητας. Ορισμένα από αυτά τα χαρακτηριστικά είναι ορατά (π.χ. ορισμένες παραλλαγές στην κατασκευή των γεννητικών οργάνων), ενώ άλλα μπορεί να μην είναι καθόλου ορατά (π.χ. παραλλαγές στα χρωμοσώματα).⁵⁹ Ο όρος *κουίρ* αναφέρεται σε άτομα με ρευστή ταυτότητα φύλου και σεξουαλικό προσανατολισμό.⁶⁰ *Μη δυαδικό ως προς το φύλο άτομο* είναι «ένα άτομο που δεν αυτοπροσδιορίζεται αποκλειστικά ως άνδρας ή γυναίκα. Το μη δυαδικό ως προς το φύλο άτομο μπορεί να αυτοπροσδιορίζεται ως άντρας και γυναίκα, ως άτομο που ανήκει κάπου ενδιάμεσα, ή ως άτομο που δεν εντάσσεται καθόλου σε αυτές τις κατηγορίες. Πολλά από τα μη δυαδικά ως προς το φύλο άτομα μπορεί να αυτοπροσδιορίζονται και ως τρανς, αλλά όχι όλα».⁶¹
- Ο όρος **νέοι άνδρες** χρησιμοποιείται στον παρόντα οδηγό για τους νεαρούς άνδρες πρόσφυγες και μετανάστες. Σύμφωνα με τα Ηνωμένα Έθνη, στη νεολαία ανήκουν όσοι είναι μεταξύ 15 και 24 ετών. Συνεπώς, σε αυτήν περιλαμβάνονται οι μεγαλύτεροι έφηβοι άνδρες (15-17 ετών), οι οποίοι είναι ανήλικοι άρα δικαιούνται προστασία βάσει της [Σύμβασης για τα Δικαιώματα του Παιδιού](#), και οι νεαροί άνδρες (18-24 ετών).⁶²
- Ως **μετανάστης** ορίζεται από τον Διεθνή Οργανισμό Μετανάστευσης (ΔΟΜ) «κάθε πρόσωπο που μετακινείται ή μετακινήθηκε διασχίζοντας διεθνή σύνορα ή εντός του ίδιου κράτους, απομακρυνόμενο από τον τόπο συνήθους διαμονής του, ανεξαρτήτως (1) νομικού καθεστώτος του προσώπου, (2) αν η μετακίνηση είναι εκούσια ή ακούσια, (3) των αιτιών της μετακίνησης, ή (4) της διάρκειας παραμονής».⁶³
- Ως **βιασμός** ορίζεται «η διείσδυση (ακόμα και η ελαφριά), με άσκηση σωματικού ή άλλου εξαναγκασμού, στον κόλπο, τον πρωκτό ή το στόμα, με πέος ή άλλο μέρος του σώματος. Ως βιασμός νοείται επίσης η διείσδυση στον κόλπο ή τον πρωκτό με αντικείμενο. Ο βιασμός περιλαμβάνει τον συζυγικό βιασμό και τον πρωκτικό βιασμό / σοδομισμό».⁶⁴
- Πρόσφυγας** είναι ένας όρος που περιγράφει «κάποιον που δεν μπορεί ή δεν θέλει να επιστρέψει στη χώρα καταγωγής του λόγω βάσιμου φόβου δίωξης για λόγους φυλής, θρησκείας, εθνικότητας, συμμετοχής σε συγκεκριμένη κοινωνική ομάδα ή πολιτικών πεποιθήσεων». Οι πρόσφυγες προστατεύονται από τη [Σύμβαση για το καθεστώς των προσφύγων](#) του 1951 και το [Πρωτόκολλο](#) του 1967.⁶⁵
- Ως **σεξουαλική εκμετάλλευση** νοείται «οποιαδήποτε πραγματική κατάχρηση ή απόπειρα κατάχρησης ευάλωτης κατάστασης, διαφοράς ισχύος ή εμπιστοσύνης για σεξουαλικούς σκοπούς. Οι σκοποί αυτοί περιλαμβάνουν το χρηματικό, κοινωνικό ή πολιτικό κέρδος από τη σεξουαλική εκμετάλλευση άλλου προσώπου. Ορισμένα είδη αναγκαστικής/εξαναγκαστικής πορνείας εμπίπτουν σε αυτή την κατηγορία».⁶⁶
- Η σεξουαλική εκμετάλλευση παιδιού** περιλαμβάνει την εκμετάλλευση παιδιού για πορνεία, που ορίζεται στο άρθρο 2 του [Προαιρετικού Πρωτοκόλλου της Σύμβασης για τα Δικαιώματα του Παιδιού](#) ως «η χρήση παιδιού σε σεξουαλικές δραστηριότητες έναντι αμοιβής ή ανταλλάγματος οποιασδήποτε άλλης μορφής».⁶⁷
- Ως **σεξουαλική βία** νοείται «τουλάχιστον ο βιασμός / η απόπειρα βιασμού, η σεξουαλική κακοποίηση και η σεξουαλική εκμετάλλευση. Σεξουαλική βία είναι "οποιαδήποτε σεξουαλική πράξη, απόπειρα απόλαυσης σεξουαλικής πράξης, ανεπιθύμητα σεξουαλικά σχόλια ή προσεγγίσεις, ή πράξεις με σκοπό την εμπορία της σεξουαλικότητας ενός προσώπου, με τη χρήση εξαναγκασμού, απειλών για βλάβη ή σωματική βία, από οποιονδήποτε, ανεξαρτήτως της σχέσης του με το θύμα, σε οποιοδήποτε περιβάλλον, συμπεριλαμβανομένων, μεταξύ άλλων, του σπιτιού και της εργασίας". Η σεξουαλική βία λαμβάνει πολλές μορφές, όπως βιασμός, σεξουαλική δουλεία ή/και εμπορία ανθρώπων, καταναγκαστική εγκυμοσύνη, σεξουαλική παρενόχληση, σεξουαλική εκμετάλλευση ή/και κακοποίηση και καταναγκαστική άμβλωση».⁶⁸

- Ως **επιζών** περιγράφεται ένα πρόσωπο που έχει βιώσει έμφυλη ή σεξουαλική βία. Ο όρος ενισχύει την ανθεκτικότητα του προσώπου και, ως εκ τούτου, προτιμάται από τον όρο «θύμα» στο πλαίσιο της ψυχολογικής και κοινωνικής υποστήριξης.⁶⁹
- **Βασανιστήριο** είναι «κάθε πράξη με την οποία προκαλείται εσκεμμένα σε ένα πρόσωπο έντονος πόνος ή οδύνη, σωματική ή ψυχική, με σκοπό την απόσπαση από το ίδιο ή από τρίτο πρόσωπο πληροφοριών ή ομολογίας, την τιμωρία του για μια πράξη που το ίδιο ή τρίτο πρόσωπο έχει διαπράξει ή για την οποία υπάρχει υποψία ότι την έχει διαπράξει, ή τον εκφοβισμό ή εξαναγκασμό αυτού ή τρίτου προσώπου, ή για οποιονδήποτε λόγο που βασίζεται σε διακρίσεις οποιουδήποτε είδους, όταν ο εν λόγω πόνος ή η οδύνη προκαλείται ή υποκινείται επίσημα από δημόσιο λειτουργό ή άλλο πρόσωπο που ενεργεί με επίσημη ιδιότητα ή με τη συγκατάθεση ή τη συναίνεση δημόσιου λειτουργού ή άλλου προσώπου που ενεργεί με επίσημη ιδιότητα. Ο ορισμός δεν περιλαμβάνει τον πόνο ή την οδύνη που προκαλείται αποκλειστικά από νόμιμες κυρώσεις και είναι συνυφασμένος/-η με αυτές ή παρεπόμενος/-η». Σε ορισμένες περιπτώσεις, η σεξουαλική βία κατά των ανδρών και των αγοριών στο πλαίσιο της μετανάστευσης μπορεί να ισοδυναμεί με βασανιστήρια.⁷⁰
- **Ασυνόδευτα αγόρια** είναι οι ανήλικοι που δεν λαμβάνουν φροντίδα ενήλικα ο οποίος είναι επιφορτισμένος με αυτήν την ευθύνη βάσει νόμου ή εθίμου.⁷¹
- **Νέοι που πωλούν σεξ** είναι ένας όρος που προτείνει ο Παγκόσμιος Οργανισμός Υγείας για άτομα ηλικίας 10 έως 24 ετών, συμπεριλαμβανομένων των παιδιών ηλικίας 10 έως 17 ετών που υφίστανται σεξουαλική εκμετάλλευση και των νέων ενηλίκων ηλικίας 18 έως 24 ετών που είναι εργαζόμενοι του σεξ.⁷² Στον παρόντα οδηγό, η φράση «**έφηβοι άνδρες που υφίστανται σεξουαλική εκμετάλλευση στο πλαίσιο της πώλησης σεξ**» χρησιμοποιείται για αναφορά σε ανήλικους.

Παράρτημα 3. Χρήσιμες πηγές

- [Addressing Sexual Violence Against Men, Boys, and LGBTIQ+ Persons in Humanitarian Settings: A Field-friendly Guidance Note by Sector](#) (Επιτροπή για τις Γυναίκες Πρόσφυγες, 2021)
- [Boys on the move: A trainer's handbook for implementation of a Life Skills Programme for Unaccompanied Male Adolescents](#) (UNFPA & UNICEF, 2019)
- [Boys on the move: A trainer's handbook for implementation of a Life Skills Programme for Unaccompanied Adolescents Boys and Young Men](#) (UNFPA & UNICEF, 2019)
- [Cross-Border Care, Safety and Risk Mitigation for Child and Adolescent Survivors on the Move: Practical Guidance for Frontline Services and Workers](#) (GBV AoR, 2020)
- [GBV Pocket Guide](#) [GBV Guidelines (οδηγίες σχετικά με την έμφυλη βία) και GBV AoR (περιοχή ευθύνης σχετικά με την έμφυλη βία), 2018]
- [GBV Constant Companion](#) (Shelter Cluster, 2019)
- [Need to Know Guidance: Working with Men and Boy Survivors of Sexual and Gender-based Violence in Forced Displacement](#) (UNHCR, 2012)
- [Supporting Survivors of Violence: The role of linguistic and cultural mediators. A training curriculum with a focus on gender-based violence and sexual violence against men and boys](#) (Επιτροπή για τις Γυναίκες Πρόσφυγες και UNICEF, 2021)
- [10 Insights from Discussions with Boys and Young Men Traveling to Italy on Sexual Violence](#) (Επιτροπή για τις Γυναίκες Πρόσφυγες και UNICEF, 2019)
- [12 Questions and Answers About Sexual Violence](#) (UNICEF 2018)

Παραπομπές

1. Ύπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες, UNICEF και ΔΟΜ, «Refugee and Migrant Children in Europe: Accompanied, Unaccompanied and Separated: Overview of Trends January to June 2020», Γενεύη, 2020 (<https://data2.unhcr.org/en/documents/details/85196>). Ύπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες - Σερβία, «Monthly Updates» (Ιανουάριος-Ιούνιος 2020), με βάση στοιχεία από την Επιτροπή της Σερβίας για τους Πρόσφυγες και τη Μετανάστευση (SCRM).
  2. UNICEF, «Hidden in plain sight: A statistical analysis of violence against children», Νέα Υόρκη, 2014 www.unicef.org/documents/hidden-plain-sight-statistical-analysis-violence-against-children.
  3. Παγκόσμιος Οργανισμός Υγείας, «Violence against women», Γενεύη, 2017.
  4. Μόνιμη Διυπηρεσιακή Επιτροπή (IASC), «IASC Six Core Principles Relating to Sexual Exploitation and Abuse», Νέα Υόρκη, 2019.
  5. Martin, S. για το ECARO της UNICEF, «Overview: Working with Men and Boy Survivors of Sexual Violence», Περιφερειακό Γραφείο της UNICEF για την Ευρώπη και την Κεντρική Ασία, Γενεύη, 2018, (εσωτερικό έγγραφο).
UNICEF και Διεθνής Επιτροπή Διάσωσης (IRC), «Caring for Child Survivors of Sexual Abuse: Guidelines for health and psychosocial service providers in humanitarian settings», Νέα Υόρκη, 2012 (www.unicef.org/media/73591/file/IRC-CSS-Guide-2012.pdf.pdf).
- Επιτροπή για τις Γυναίκες Πρόσφυγες (WRC), More Than One Million Pains: Sexual Violence Against Men and Boys on the Central Mediterranean Route to Italy, Νέα Υόρκη, 2019 (www.womensrefugeecommission.org/research-resources/more-than-one-million-pains-sexual-violence-against-men-and-boys-on-the-central-mediterranean-route-to-italy/).
- Ερευνητική πρωτοβουλία για τη σεξουαλική βία (Sexual Violence Research Initiative), «Care and Support of Male Survivors of Conflict-Related Sexual Violence: Briefing Paper», Πρετόρια, 2010.
- CARE και Promundo, «Men and boys in displacement: Assistance and protection challenges for unaccompanied boys and men in refugee contexts», Λονδίνο, 2017 (<https://promundoglobal.org/resources/men-boys-displacement-challenges-refugee-contexts/>).
- Family for Every Child, «Caring for Boys Affected by Sexual Violence», Οκλαντ, 2018 (<https://www.familyforeverychild.org/caring-for-boys-affected-by-sexual-violence>),
- Digidiki, Vasileia, και Bhabha, Jacqueline, «Emergency within an emergency: The growing epidemic of sexual exploitation and abuse of migrant children in Greece», Κέντρο FXB του Χάρβαρντ για την Υγεία και τα Ανθρώπινα Δικαιώματα (Harvard FXB Center for Health and Human Rights), Βοστόν, MA, 2017 (<https://fxb.harvard.edu/2017/04/17/new-report-emergency-within-an-emergency-exploitation-of-migrant-children-in-greece/>).
- Arsenijević, Jovana et al., «“I feel like I am less than other people” - Health-related vulnerabilities of male migrants travelling alone on their journey to Europe», Social Science and Medicine, Τόμος 209, Ιούλιος 2018, Σελίδες 86-94 (www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0277953618302818).
- Digidiki, Vasileia, και Bhabha, Jacqueline, «Sexual abuse and exploitation of unaccompanied migrant children in Greece: Identifying risk factors and gaps in services during the European migration crisis», Children and Youth Services Review, Τόμος 92, Σεπτέμβριος 2018, Σελίδες 114-121 (www.sciencedirect.com/science/article/abs/pii/S0190740917308526).
- Διεθνής Επιτροπή Διάσωσης (IRC) και ΜΕΤΑδραση,
- «UNCERTAIN FUTURES: A briefing note on the situation for unaccompanied and separated refugee children in Greece», Αθήνα, 2017 (<https://metadrasi.org/en/uncertain-futures-a-briefing-note-on-the-situation-for-unaccompanied-and-separated-refugee-children-in-greece/>).
- UNICEF και REACH, «Children on the move in Italy and Greece», Γενεύη, 2017 (www.unicef.org/eca/reports/children-move-italy-and-greece).
- Ταμείο των Ηνωμένων Εθνών για τον πληθυσμό (UNFPA), UNICEF, Ύπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες (UNHCR) και ΔΟΜ, «Migrants’ and refugees’ separated children, boys and young men exposure to sexual violence», Νέα Υόρκη, 2018.
- Ύπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες (UNHCR), UNICEF και IRC, «The Way Forward to Strengthened Policies and Practices for Unaccompanied and Separated Children in Europe», Γενεύη, 2017 (www.refworld.org/docid/59633afc4.html).
- Freccero, J. et al., «Sexual exploitation of unaccompanied migrant and refugee boys in Greece: Approaches to prevention», PLoS Med, 22 Νοεμβρίου 2017, 14(11):e1002438 (<https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/29166401/>).

6. CARE και Promundo, «Men and boys in displacement», 2017.

Digidiki, Vasileia, και Bhabha, Jacqueline, «Emergency within an emergency», 2017.

Save the Children et al., «Out of Sight, Exploited and Alone: A Joint Brief on the Situation of Unaccompanied and Separated Children in Bulgaria, the Former Yugoslav Republic of Macedonia, Serbia and Croatia», Νέα Υόρκη, 2017 (<https://reliefweb.int/report/serbia/out-sight-exploited-and-alone-joint-brief-situation-unaccompanied-and-separated>).

Ταμείο των Ηνωμένων Εθνών για τον πληθυσμό (UNFPA) - Σερβία, «Boys on the Move: Assessing the Situation and Needs of Unaccompanied (Specifically Male) Adolescent Migrants and Refugees in Serbia», Βελιγράδι, 2017.

UNICEF και REACH, «Children on the move in Italy and Greece», 2017.

7. Επιτροπή για τις Γυναίκες Πρόσφυγες (WRC), «More Than One Million Pains», 2019.

8. Reques, Laura. et al., «Episodes of violence suffered by migrants transiting through Libya: a cross-sectional study in “Médecins du Monde’s” reception and healthcare centre in Seine-Saint-Denis, France», Confl Health 28 Φεβρουαρίου 2020, 14:12 (<https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/32140175/>).

9. Belanteri, Rea et al. «Sexual violence against migrants and asylum seekers. The experience of the MSF clinic on Lesbos Island, Greece», PLOS ONE, 2020 (<https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/32941533/>).

10. Family for Every Child, «Caring for Boys Affected by Sexual Violence», 2018.

11. Jones, Lisa, et al., «Prevalence and risk of violence against children with disabilities: a systematic review and meta-analysis of observational studies», The Lancet, Τόμος 380, Τεύχος 9845, σσ. 899-907, 8 Σεπτεμβρίου 2012 ([www.thelancet.com/pdfs/journals/lancet/PIIS0140-6736\(12\)60692-8.pdf](http://www.thelancet.com/pdfs/journals/lancet/PIIS0140-6736(12)60692-8.pdf)).

12. UNICEF, «Gender-based Violence in Emergencies Operational Guide», Νέα Υόρκη, 2019 (www.unicef.org/documents/gender-based-violence-emergencies-operational-guide).

UNICEF, «UNICEF GBViE Programme Framework», 2018.

Επιτροπή για τις Γυναίκες Πρόσφυγες (WRC), «More Than One Million Pains», 2019.

CARE και Promundo, «Men and boys in displacement», 2017.

13. Freccero, J. et al., «Sexual exploitation of unaccompanied migrant and refugee boys in Greece: Approaches to prevention», 2017.

14. Ό.π.
Συζήτηση σε ομάδες εστιασμένης συζήτησης και συνεντεύξεις με βασικούς φορείς παροχής πληροφοριών.
15. Freccero, J. et al., «Sexual exploitation of unaccompanied migrant and refugee boys in Greece: Approaches to prevention», 2017.
Abualsameed, S., «UASC and Worst Forms of Child Labor and sexual exploitation in Greece: Mission Report», 2017.
Συζήτηση σε ομάδες εστιασμένης συζήτησης και συνεντεύξεις με βασικούς φορείς παροχής πληροφοριών.
16. Leach, Chelsea, Anna Stewart, Stephen Smallbone, «Testing the sexually abused-sexual abuser hypothesis: A prospective longitudinal birth cohort study», *Child Abuse and Neglect*, Τόμος 51, Ιανουάριος 2016, Σελίδες 144-153 (www.sciencedirect.com/science/article/abs/pii/S0145213415003828).
Family for Every Child, «Caring for Boys Affected by Sexual Violence», 2018.
Radford, Lorraine, Debra Allnock, Patricia Hynes, «Promising Programmes and Practices to Respond to Child Sexual Abuse and Exploitation», UNICEF, Νέα Υόρκη, 2015 (www.unicef.org/media/66741/file/Promising-programme-responses.pdf).
Πρόγραμμα Culture of Care, με χρηματοδότηση από το πρόγραμμα «Δικαιώματα, Ισότητα και Ιθαγένεια» (REC) της Ευρωπαϊκής Ένωσης, «Creating a Culture of Care Against Sexualized Violence: A Handbook for Professionals Working with Boys*», Βρυξέλλες, 2018.
17. Ό.π. Family for Every Child, «Caring for Boys Affected by Sexual Violence», 2018.
18. Επιτροπή για τις Γυναίκες Πρόσφυγες (WRC), «More Than One Million Pains», 2019.
Πρόγραμμα Culture of Care, «Creating a Culture of Care Against Sexualized Violence: A Handbook for Professionals Working with Boys*», 2018.
The Children's Society, Victim Support, National Police Chiefs' Council, «Boys and Young Men at Risk of Sexual Exploitation: A Toolkit for Professionals», Morpeth, 2018 (<https://www.northumberland.gov.uk/NorthumberlandCountyCouncil/media/Child-Families/Safeguarding/Boys-and-Young-Men-Toolkit.pdf>).
Family for Every Child, «Caring for Boys Affected by Sexual Violence», 2018.
Συνεντεύξεις με βασικούς φορείς παροχής πληροφοριών.
19. Πρόγραμμα Culture of Care, «Creating a Culture of Care Against Sexualized Violence: A Handbook for Professionals Working with Boys*», 2018.
The Children's Society, Victim Support, National Police Chiefs' Council, «Boys and Young Men at Risk of Sexual Exploitation: A Toolkit for Professionals», 2018.
Family for Every Child, «Caring for Boys Affected by Sexual Violence», 2018.
Sivagurunathan, Marudan et al., «Barriers and facilitators affecting self-disclosure among male survivors of child sexual abuse: The service providers' perspective», *Child Abuse & Neglect*, Φεβρουάριος 2019. 88:455-465 (<https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/30219431/>).
Συνεντεύξεις με βασικούς φορείς παροχής πληροφοριών.
20. Mitchell, Katherine, et al., «Rethinking research on sexual exploitation of boys: Methodological challenges and recommendations to optimize future knowledge generation», *Child Abuse & Neglect*, Τόμος 66, Απρίλιος 2017, Σελίδες 142-151 (www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0145213417300303).
Συνεντεύξεις με βασικούς φορείς παροχής πληροφοριών.
21. Ταμείο των Ηνωμένων Εθνών για τον πληθυσμό (UNFPA), UNICEF, Υπατη Αρχή για τους Πρόσφυγες (UNHCR) και ΔΟΜ, «Migrants' and refugees' separated children, boys and young men exposure to sexual violence», 2018.
The Children's Society, Victim Support, National Police Chiefs' Council, «Boys and Young Men at Risk of Sexual Exploitation: A Toolkit for Professionals», 2018.
Συνεντεύξεις με βασικούς φορείς παροχής πληροφοριών.
22. Επιτροπή για τις Γυναίκες Πρόσφυγες (WRC), «More Than One Million Pains», 2019.
Συνεντεύξεις με βασικούς φορείς παροχής πληροφοριών.
23. Family for Every Child, «Caring for Boys Affected by Sexual Violence», 2018.
Josenhans, Valentine et al., «Gender, rights and responsibilities: The need for a global analysis of the sexual exploitation of boys», *Child Abuse & Neglect*, Τόμος 110, Μέρος 1, Δεκέμβριος 2020, 104291 (www.sciencedirect.com/science/article/abs/pii/S0145213419304673).
Sivagurunathan, Marudan et al., «Barriers and facilitators affecting self-disclosure among male survivors of child sexual abuse», 2018.
Συνεντεύξεις με βασικούς φορείς παροχής πληροφοριών.
24. Πρόγραμμα Culture of Care, «Creating a Culture of Care Against Sexualized Violence: A Handbook for Professionals Working with Boys*», 2018.
Barnardo's, «Hidden in plain sight: A scoping study into the sexual exploitation of boys and young men in the UK», Λονδίνο, 2014 (www.barnardos.org.uk/hidden-plain-sight-scoping-study-sexual-exploitation-boys-and-young-men).
25. Chynoweth, Sarah et al., «A social ecological approach to understanding service utilization barriers among male survivors of sexual violence in three refugee settings: a qualitative exploratory study», *Conflict and Health* 2020, 14:43 (<https://conflictandhealth.biomedcentral.com/track/pdf/10.1186/s13031-020-00288-8.pdf>).
Ερευνητική πρωτοβουλία για τη σεξουαλική βία (Sexual Violence Research Initiative), «Care and Support of Male Survivors of Conflict-Related Sexual Violence: Briefing Paper», 2010.
CARE και Promundo, «Men and boys in displacement», 2017.
Μόνιμη Διυπηρεσιακή Επιτροπή (IASC), «Interagency Gender-Based Violence Case Management Guidelines», Νέα Υόρκη, 2017 (<https://reliefweb.int/report/world/interagency-gender-based-violence-case-management-guidelines>).
26. UNICEF και Διεθνής Επιτροπή Διάσωσης (IRC), «Caring for Child Survivors of Sexual Abuse: Guidelines for health and psychosocial service providers in humanitarian settings», 2012.
Ταμείο των Ηνωμένων Εθνών για τον πληθυσμό (UNFPA), «The Inter-Agency Minimum Standards for Gender-Based Violence in Emergencies Programming», Νέα Υόρκη, 2019 (www.unfpa.org/minimum-standards).
27. Ό.π.
Μόνιμη Διυπηρεσιακή Επιτροπή (IASC), «Guidelines for Integrating Gender-Based Violence Interventions in Humanitarian Action: Reducing risk, promoting resilience and aiding recovery», Νέα Υόρκη, 2015 (https://gbvguidelines.org/wp-content/uploads/2015/09/2015-IASC-Gender-based-Violence-Guidelines_lo-res.pdf).
Μόνιμη Διυπηρεσιακή Επιτροπή (IASC), «Interagency Gender-Based Violence Case Management Guidelines», 2017.
GBV AoR Helpdesk, «Principles for Working with Survivors», Λονδίνο, 2020 (www.sddirect.org.uk/our-work/gbv-in-emergencies-helpdesk/).
28. Για τις εξαιρέσεις από την υποχρέωση εμπιστευτικότητας, βλ. κεφάλαιο 2, σ. 6 του εγγράφου «SGBV Prevention and

- Response: Training Package» («Πρόληψη και αντιμετώπιση της σεξουαλικής και της έμφυλης βίας: Εκπαιδευτικό υλικό») της Ύπατης Αρμοστείας του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες, 2016.
29. UNICEF και Διεθνής Επιτροπή Διάσωσης (IRC), «Caring for Child Survivors of Sexual Abuse: Guidelines for health and psychosocial service providers in humanitarian settings», 2012.
  30. Για τα όρια της εμπιστευτικότητας για τα παιδιά επιζώντες, βλ. κεφάλαιο 4, σ. 96 του εγγράφου «Caring for Child Survivors of Sexual Abuse: Guidelines for health and psychosocial service providers in humanitarian settings» («Φροντίδα παιδιών επιζώντων σεξουαλικής κακοποίησης: κατευθυντήριες γραμμές για φορείς παροχής υπηρεσιών υγείας και ψυχοκοινωνικών υπηρεσιών σε ανθρωπιστικό πλαίσιο»), της IRC και της UNICEF, 2012.
  31. Οργανισμός Ηνωμένων Εθνών, «Convention on the Rights of the Child» («Σύμβαση για τα Δικαιώματα του Παιδιού»), Νέα Υόρκη, ΟΗΕ, 1989 (www.ohchr.org/en/professionalinterest/pages/crc.aspx).
  32. Οργανισμός Ηνωμένων Εθνών, «Optional Protocol on the sale of children, child prostitution and child pornography» («Προαιρετικό Πρωτόκολλο σχετικά με την εμπορία παιδιών, την παιδική πορνεία και την παιδική πορνογραφία»), Νέα Υόρκη, ΟΗΕ, 2000 (<https://ohchr.org/EN/ProfessionalInterest/Pages/OPSCRC.aspx>).
  33. Οργανισμός Ηνωμένων Εθνών, «Sustainable Development Goals» («Στόχοι Βιώσιμης Ανάπτυξης»), Νέα Υόρκη, ΟΗΕ, 2015 (<https://sdgs.un.org/goals>).
  34. Alliance for Child Protection in Humanitarian Action, «Minimum standards for child protection in humanitarian action», Woking U.K., Alliance Secretariat, 2019 (https://alliancecpha.org/en/CPMS_home).
  35. Canning, Victoria, «Unsilencing Sexual Torture: Responses to Refugees and Asylum Seekers in Denmark», The British Journal of Criminology, Τόμος 56, Τεύχος 3, Μάιος 2016, Σελίδες 438-455 (<https://academic.oup.com/bjc/article-abstract/56/3/438/2462528>).
- Επιτροπή για τις Γυναίκες Πρόσφυγες (WRC), «More Than One Million Pains», 2019.
- Asquith, Stewart, Turner, Elspeth, «Recovery and Reintegration of Children from the Effects of Sexual Exploitation and Related Trafficking» (Η έκθεση καταρτίστηκε κατόπιν αιτήματος στο πλαίσιο του προγράμματος του Oak Foundation σχετικά με την κακοποίηση παιδιών.), 2018 (https://childhub.org/sites/default/files/library/attachments/953_asquith_08_recovery_reintegration_1009_original.pdf).
- Συνεντεύξεις με βασικούς φορείς παροχής πληροφοριών.
36. Action for Children, «Keeping myself safe: Practitioner's toolkit for developing effective relationships with vulnerable young people», Watford, 2014 (https://media.actionforchildren.org.uk/documents/keeping_myself_safe_toolkit_final.pdf).
- CARE και Promundo, «Men and boys in displacement», 2017.
- Chynoweth, Sarah, et al., «A social ecological approach to understanding service utilization barriers among male survivors of sexual violence in three refugee settings», 2020.
- Πρόγραμμα Culture of Care, «Creating a Culture of Care: A Supportive Environment to Face Sexualized Violence», 2018.
- Family for Every Child, «Caring for Boys Affected by Sexual Violence», 2018.
- GBV AoR Helpdesk, «Cross-Border Care, Safety and Risk Mitigation for Child and Adolescent Survivors on the Move: Practical Guidance for Frontline Services and Workers», 2020 (www.sddirect.org.uk/media/1956/practical-guidance-for-cross-border-continuity-of-care-and-safety-for-child-survivors.pdf).
- Μόνιμη Διυπηρεσιακή Επιτροπή (IASC), «Interagency Gender-Based Violence Case Management Guidelines», 2017.
- Διεθνής Επιτροπή Διάσωσης (IRC) και UNICEF, «Caring for Child Survivors of Sexual Abuse in Humanitarian Settings: A Review of Promising Practices to Improve Case Management, Psychosocial & Mental Health Interventions, and Clinical Care for Child Survivors of Sexual Abuse», Νέα Υόρκη, 2011 (www.humanitarianresponse.info/sites/www.humanitarianresponse.info/files/documents/files/Advancing%20the%20Field%20-%20Caring%20for%20Child%20Survivors%20of%20Sexual%20Abuse%20in%20Humanitarian%20Settings%2C%20UNICEF%2C%202011.pdf).
- UNICEF και Διεθνής Επιτροπή Διάσωσης (IRC), «Caring for Child Survivors of Sexual Abuse: Guidelines for health and psychosocial service providers in humanitarian settings», 2012.
- Lewing, Ben et al., «Building Trusted Relationships for Vulnerable Children and Young people with Public Services», Early Intervention Foundation, Λονδίνο, 2018.
- Sivagurunathan, Marudan, «Barriers and facilitators affecting self-disclosure among male survivors of child sexual abuse», 2018.
- Ερευνητική πρωτοβουλία για τη σεξουαλική βία (Sexual Violence Research Initiative), «Care and Support of Male Survivors of Conflict-Related Sexual Violence: Briefing Paper», 2010.
- The Children's Society, Victim Support, National Police Chiefs' Council, «Boys and Young Men at Risk of Sexual Exploitation: A Toolkit for Professionals», 2018.
- UNICEF, «A child is a child: Protecting children on the move from violence, abuse and exploitation», Νέα Υόρκη, 2017 (<https://data.unicef.org/resources/child-child-protecting-children-move-violence-abuse-exploitation/>).
- UNICEF και REACH, «Children on the move in Italy and Greece», 2017.
- Ύπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες (UNHCR), «Working with Men and Boy Survivors of Sexual and Gender-Based Violence in Forced Displacement», Γενεύη, 2012 (<https://unhcr.csod.com/content/unhcr/publications/1222/Need%20to%20Know%20Guidance%20-%20Working%20with%20Men%20and%20Boy%20Survivors%20of%20Sexual%20and%20Gender-based%20Violence%20in%20Forced%20Displacement,%20July%202012.pdf>).
- Ύπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες (UNHCR), UNICEF και IRC, «The Way Forward to Strengthened Policies and Practices for Unaccompanied and Separated Children in Europe», 2017.
- Συζητήσεις σε ομάδες εστιασμένης συζήτησης και συνεντεύξεις με βασικούς φορείς παροχής πληροφοριών.
37. <https://onthemove.ureport.in/opinion/3293/>
  38. Action for Children, «Keeping myself safe: Practitioner's toolkit for developing effective relationships with vulnerable young people», 2014.
- Πρόγραμμα Culture of Care, «Creating a Culture of Care Against Sexualized Violence: A Handbook for Professionals Working with Boys*», 2018.
- UNICEF και Διεθνής Επιτροπή Διάσωσης (IRC), «Caring for Child Survivors of Sexual Abuse: Guidelines for health and psychosocial service providers in humanitarian settings», 2012.
- Lewing, Ben et al., «Building Trusted Relationships for Vulnerable Children and Young people with Public Services», 2018.
- The Children's Society, Victim Support, National Police Chiefs' Council, «Boys and Young Men at Risk of Sexual Exploitation: A Toolkit for Professionals», 2018.
- Ύπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες (UNHCR), UNICEF και IRC, «The Way Forward to Strengthened Policies and Practices for Unaccompanied and Separated Children in Europe», 2017.

- Συζητήσεις σε ομάδες εστιασμένης συζήτησης και συνεντεύξεις με βασικούς φορείς παροχής πληροφοριών.
- 39.** Επιτροπή για τις Γυναίκες Πρόσφυγες (WRC) και UNICEF, «Supporting Survivors of Violence: The role of linguistic and cultural mediators. A training curriculum with a focus on gender-based violence and sexual violence against men and boys», Νέα Υόρκη, 2021 (womensrefugeecommission.org/research-resources/supporting-survivors-of-violence-the-role-of-linguistic-and-cultural-mediators-training-curriculum/).
- Translators Without Borders, «Field Guide to Humanitarian Interpreting and Cultural Mediation», Danbury, CT, 2017 (<https://translatorswithoutborders.org/field-guide-humanitarian-interpreting-cultural-mediation/>).
- UNICEF GBViE Helpdesk, «Working with mediators and translators», Νέα Υόρκη, 2018 (<https://www.sddirect.org.uk/media/1562/unicef-helpdesk-rapid-programme-support-translators-v2.pdf>).
- Συζητήσεις σε ομάδες εστιασμένης συζήτησης και συνεντεύξεις με βασικούς φορείς παροχής πληροφοριών.
- 40.** CARE και Promundo, «Men and boys in displacement», 2017.
- Chynoweth, Sarah, et al., «A social ecological approach to understanding service utilization barriers among male survivors of sexual violence in three refugee settings», 2020.
- Πρόγραμμα Culture of Care, «Creating a Culture of Care Against Sexualized Violence: A Handbook for Professionals Working with Boys*», 2018.
- GBV AoR Helpdesk, «Cross-Border Care, Safety and Risk Mitigation for Child and Adolescent Survivors on the Move: Practical Guidance for Frontline Services and Workers», 2020.
- Sivagurunathan, Marudan, «Barriers and facilitators affecting self-disclosure among male survivors of child sexual abuse», 2018.
- Ερευνητική πρωτοβουλία για τη σεξουαλική βία (Sexual Violence Research Initiative), «Care and Support of Male Survivors of Conflict-Related Sexual Violence: Briefing Paper», 2010.
- The Children's Society, Victim Support, National Police Chiefs' Council, «Boys and Young Men at Risk of Sexual Exploitation: A Toolkit for Professionals», 2018.
- UNICEF και REACH, «Children on the move in Italy and Greece», 2017.
- Υπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες (UNHCR), «Working with Men and Boy Survivors of Sexual and Gender-Based Violence in Forced Displacement», 2012.
- Επιτροπή για τις Γυναίκες Πρόσφυγες (WRC), «More Than One Million Pains», 2019.
- Συζητήσεις σε ομάδες εστιασμένης συζήτησης και συνεντεύξεις με βασικούς φορείς παροχής πληροφοριών.
- 41.** Επιτροπή για τις Γυναίκες Πρόσφυγες (WRC), «More Than One Million Pains», 2019.
- 42.** GBV Guidelines (οδηγίες σχετικά με την έμφυλη βία) και GBV AoR (περιοχή ευθύνης σχετικά με την έμφυλη βία), «How to support survivors of gender-based violence when a GBV actor is not available in your area: A step-by-step guide for humanitarian practitioners», 2018 (https://gbvguidelines.org/wp/wp-content/uploads/2018/03/GBV_PocketGuide021718.pdf).
- Υπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες (UNHCR), «Working with Men and Boy Survivors of Sexual and Gender-Based Violence in Forced Displacement», 2012.
- UNICEF και Διεθνή Επιτροπή Διάσωσης (IRC), «Caring for Child Survivors of Sexual Abuse: Guidelines for health and psychosocial service providers in humanitarian settings», 2012.
- Επιτροπή για τις Γυναίκες Πρόσφυγες (WRC), «More Than One Million Pains», 2019.
- Συνεντεύξεις με βασικούς φορείς παροχής πληροφοριών.
- 43.** UNICEF και Διεθνή Επιτροπή Διάσωσης (IRC), «Caring for Child Survivors of Sexual Abuse: Guidelines for health and psychosocial service providers in humanitarian settings», 2012.
- GBV Guidelines (οδηγίες σχετικά με την έμφυλη βία) και GBV AoR (περιοχή ευθύνης σχετικά με την έμφυλη βία), «How to support survivors of gender-based violence when a GBV actor is not available in your area», 2018.
- Μόνιμη Διυπηρεσιακή Επιτροπή (IASC), «Interagency Gender-Based Violence Case Management Guidelines», 2017.
- GBV AoR Helpdesk, «Cross-Border Care, Safety and Risk Mitigation for Child and Adolescent Survivors on the Move: Practical Guidance for Frontline Services and Workers», 2020.
- 44.** Οι επιζώντες σεξουαλικής βίας συχνά χρειάζονται υποστήριξη και φροντίδα από ποικίλους φορείς παροχής υπηρεσιών. Η διαχείριση ή ο συντονισμός υποθέσεων είναι μια ευρέως εφαρμοζόμενη προσέγγιση προκειμένου να διασφαλίζεται ότι οι επιζώντες ενημερώνονται για όλες τις διαθέσιμες επιλογές υποστήριξης και ότι απολαμβάνουν αρωγή και βοήθεια με συντονισμένο και αποτελεσματικό τρόπο. Στην προσέγγιση αυτή, ένας φορέας, οργανισμός ή υπηρεσία (συνήθως ένας φορέας παροχής κοινωνικών υπηρεσιών ή ψυχοκοινωνικής υποστήριξης) αναλαμβάνει την ευθύνη της διαχείρισης / του συντονισμού όλων των φορέων που εμπλέκονται στην υπόθεση. Δεν απαιτείται να επιφορτίζεται με τη διαχείριση / τον συντονισμό της υπόθεσης μια υπηρεσία ή οργανισμός με ειδικευση στην έμφυλη βία, καθώς είναι πιθανό να συμμετέχουν και άλλες υπηρεσίες στην υποστήριξη των επιζώντων.
- 45.** Υπατη Αρμοστεία των Ηνωμένων Εθνών για τα ανθρώπινα δικαιώματα (OHCHR), «Recommended Principles to Guide Actions Concerning Children on the Move and Other Children Affected by Migration», Γενεύη, 2016 (www.ohchr.org/Documents/HRBodies/CMW/Recommended-principle-EN.pdf).
- 46.** GBV Guidelines (οδηγίες σχετικά με την έμφυλη βία) και GBV AoR (περιοχή ευθύνης σχετικά με την έμφυλη βία), «How to support survivors of gender-based violence when a GBV actor is not available in your area», 2018.
- Συνεντεύξεις με βασικούς φορείς παροχής πληροφοριών.
- 47.** UNICEF και Διεθνή Επιτροπή Διάσωσης (IRC), «Caring for Child Survivors of Sexual Abuse: Guidelines for health and psychosocial service providers in humanitarian settings», 2012.
- Επιτροπή για τις Γυναίκες Πρόσφυγες (WRC), «More Than One Million Pains», 2019.
- Ερευνητικό ινστιτούτο για τη σεξουαλική βία (Sexual Violence Research Initiative), «Care and Support of Male Survivors of Conflict-Related Sexual Violence: Briefing Paper», 2010.
- Υπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες (UNHCR), «Working with Men and Boy Survivors of Sexual and Gender-Based Violence in Forced Displacement», 2012.
- Συνεντεύξεις με βασικούς φορείς παροχής πληροφοριών.
- 48.** GBV Guidelines (οδηγίες σχετικά με την έμφυλη βία) και GBV AoR (περιοχή ευθύνης σχετικά με την έμφυλη βία), «How to support survivors of gender-based violence when a GBV actor is not available in your area», 2018.
- Υπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες (UNHCR), «Working with Men and Boy Survivors of Sexual and Gender-Based Violence in Forced Displacement», 2012.
- Επιτροπή για τις Γυναίκες Πρόσφυγες (WRC), «More Than One Million Pains», 2019.
- Μόνιμη Διυπηρεσιακή Επιτροπή (IASC), «Interagency Gender-Based Violence Case Management Guidelines», 2017.
- Διεθνή Επιτροπή Διάσωσης (IRC) και UNICEF, «Humanitarian Settings: A Review of Promising Practices to Improve Case Management, Psychosocial & Mental Health Interventions, and

- Clinical Care for Child», 2011.
- Ερευνητικό Ινστιτούτο για τη Σεξουαλική Βία (Sexual Violence Research Initiative), «Care and Support of Male Survivors of Conflict-Related Sexual Violence: Briefing Paper», 2010.
49. GBV Guidelines (οδηγίες σχετικά με την έμφυλη βία) (οδηγίες σχετικά με την έμφυλη βία) και GBV AoR (περιοχή ευθύνης σχετικά με την έμφυλη βία), «How to support survivors of gender-based violence when a GBV actor is not available in your area», 2018.
50. Μόνιμη Διυπηρεσιακή Επιτροπή (IASC), «Guidelines for Integrating Gender-Based Violence Interventions in Humanitarian Action: Reducing risk, promoting resilience and aiding recovery», 2015.
51. GBV AoR Helpdesk, «Cross-Border Care, Safety and Risk Mitigation for Child and Adolescent Survivors on the Move: Practical Guidance for Frontline Services and Workers», 2020.
Συνεντεύξεις με βασικούς φορείς παροχής πληροφοριών.
52. MSF-Greece, «Travel Medicine Brochure», 2019 (εσωτερικό έγγραφο)
53. GBV Guidelines (οδηγίες σχετικά με την έμφυλη βία) και GBV AoR (περιοχή ευθύνης σχετικά με την έμφυλη βία), «How to support survivors of gender-based violence when a GBV actor is not available in your area», 2018.
UNICEF και Διεθνής Επιτροπή Διάσωσης (IRC), «Caring for Child Survivors of Sexual Abuse: Guidelines for health and psychosocial service providers in humanitarian settings», 2012.
Διεθνής Επιτροπή Διάσωσης (IRC) και UNICEF, «Humanitarian Settings: A Review of Promising Practices to Improve Case Management, Psychosocial & Mental Health Interventions, and Clinical Care for Child Survivors of Sexual Abuse», 2011.
54. UNICEF και Διεθνής Επιτροπή Διάσωσης (IRC), «Caring for Child Survivors of Sexual Abuse: Guidelines for health and psychosocial service providers in humanitarian settings», 2012.
Διεθνής Επιτροπή Διάσωσης (IRC) και UNICEF, «Humanitarian Settings: A Review of Promising Practices to Improve Case Management, Psychosocial & Mental Health Interventions, and Clinical Care for Child Survivors of Sexual Abuse», 2011.
Βρετανικός Ερυθρός Σταυρός και Διεθνής Επιτροπή του Ερυθρού Σταυρού (British Red Cross and International Committee of the Red Cross), «Revictimised: The humanitarian consequences of mandatory reporting of sexual violence», London 2019 (<https://safeguardingsupporthub.org/documents/revictimised-humanitarian-consequences-mandatory-reporting-sexual-violence>).
55. Digidiki, Vasileia, και Bhabha, Jacqueline, «Emergency within an emergency», 2017.
UNICEF και Διεθνής Επιτροπή Διάσωσης (IRC), «Caring for Child Survivors of Sexual Abuse: Guidelines for health and psychosocial service providers in humanitarian settings», 2012.
Kapur, Amrita, και Muddell, Kelli, «When No One Calls It Rape: Addressing Sexual Violence Against Men and Boys in Transitional Contexts», Νέα Υόρκη, International Center for Transitional Justice, 2016 (www.ictj.org/publication/sexual-violence-men-boys).
Moynihan, Melissa, et al., «A systematic review of the state of the literature on sexually exploited boys internationally», Child Abuse & Neglect, Φεβρουάριος 2018. 76:440-451 (<https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/29245141/>).
Ερευνητικό Ινστιτούτο για τη Σεξουαλική Βία (Sexual Violence Research Initiative), «Care and Support of Male Survivors of Conflict-Related Sexual Violence: Briefing Paper», 2010.
Υπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες (UNHCR), «Working with Men and Boy Survivors of Sexual and Gender-Based Violence in Forced Displacement», 2012.
UNICEF, «Research on the Sexual Exploitation of Boys: Findings, ethical considerations and methodological challenges»,
New York, 2020 (<https://data.unicef.org/resources/sexual-exploitation-boys-findings-ethical-considerations-methodological-challenges/>).
Επιτροπή για τις Γυναίκες Πρόσφυγες (WRC), «More Than One Million Pains», 2019.
56. UNICEF και Διεθνής Επιτροπή Διάσωσης (IRC), «Caring for Child Survivors of Sexual Abuse: Guidelines for health and psychosocial service providers in humanitarian settings», 2012.
57. Μόνιμη Διυπηρεσιακή Επιτροπή (IASC), «Guidelines for Integrating Gender-Based Violence Interventions in Humanitarian Action: Reducing risk, promoting resilience and aiding recovery», 2015.
58. Human Rights Campaign, «Glossary of terms», Ουάσινγκτον Π.Κ., 2020 (www.hrc.org/resources/glossary-of-terms).
59. Ο.π.
Μόνιμη Διυπηρεσιακή Επιτροπή (IASC), «Interagency Gender-Based Violence Case Management Guidelines», 2017.
60. Human Rights Campaign, «Glossary of terms», 2020.
61. Ο.π.
62. United Nations Department of Economic and Social Affairs, «Definition of youth», Νέα Υόρκη, 2015.
63. ΔΟΜ, «Key Migration Terms», 2011 (www.iom.int/key-migration-terms).
64. Μόνιμη Διυπηρεσιακή Επιτροπή (IASC), «Guidelines for Integrating Gender-Based Violence Interventions in Humanitarian Action: Reducing risk, promoting resilience and aiding recovery», 2015.
65. Υπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες (UNHCR), «Introductory Note to the Convention and Protocol Relating to the Status of Refugees», 2010.
66. Μόνιμη Διυπηρεσιακή Επιτροπή (IASC), «Guidelines for Integrating Gender-Based Violence Interventions in Humanitarian Action: Reducing risk, promoting resilience and aiding recovery», 2015.
67. Οργανισμός Ηνωμένων Εθνών, «Optional Protocol to the Convention on the Rights of the Child on the involvement of children in armed conflict» («Προαιρετικό Πρωτόκολλο της Σύμβασης για τα Δικαιώματα του Παιδιού, σε σχέση με την ανάμιξη παιδιών σε ένοπλη σύρραξη»), Νέα Υόρκη, 2000 (www.ohchr.org/EN/ProfessionalInterest/Pages/OPACRC.aspx).
68. Μόνιμη Διυπηρεσιακή Επιτροπή (IASC), «Guidelines for Integrating Gender-Based Violence Interventions in Humanitarian Action: Reducing risk, promoting resilience and aiding recovery», 2015.
69. Μόνιμη Διυπηρεσιακή Επιτροπή (IASC), «Interagency Gender-Based Violence Case Management Guidelines», 2017.
70. Οργανισμός Ηνωμένων Εθνών, «Convention against Torture and Other Cruel, Inhuman or Degrading Treatment or Punishment» («Σύμβαση κατά των βασανιστηρίων και άλλων τρόπων σκληρής, απάνθρωπης ή ταπεινωτικής μεταχείρισης ή τιμωρίας»), New York, 1984 (www.ohchr.org/EN/ProfessionalInterest/Pages/CAT.aspx).
71. Διεθνής Επιτροπή του Ερυθρού Σταυρού (International Committee of the Red Cross) «Inter-agency Guiding Principles on Unaccompanied and Separated Children», Γενεύη, 2014 (www.icrc.org/en/publication/1101-inter-agency-guiding-principles-unaccompanied-and-separated-children).
72. Παγκόσμιος Οργανισμός Υγείας, «Technical Brief: HIV and Young People Who Sell Sex», Γενεύη, 2015 (www.who.int/publications/i/item/WHO-HIV-2015.7).

